

WESTERN ROMAN
LASO
cijena 150d broj 682

Jake Logan:

SLOCUMOVA OSVETA

Jake Logan:

SLOCUMOVA OSVETA

Glavni i odgovorni urednik
MILIVOJ PAŠIČEK

Izdavač: SOUR »Vjesnik« (predsjednik Poslovnog odbora **Vjekoslav Koprivnjak**)
– RO Novinsko-izdavačka djelatnost, n. sol. o. – OOUR Informativno-revijalna izdanja, n. sub. o. (v. d. direktora **Božidar Radman**).

Tisak: RO Štamparska djelatnost SOUR »Vjesnik«, n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o., OOUR TM n. sub. o. i OOUR Tisak revijalnih izdanja, n. sub. o.

Predsjedavajući Savjeta redakcije »Romani i stripovi«: **dr Ivan Krtalić**

Uređivački kolegij: **Ivica Bartolić** (graf. ur.), **Berislav Grabušnik** (graf. ur.), **Marija Jurela** (biblioteke »Super strip« i »Trag«), **Pavle Lugarić** (zamjenik gl. i odg. ur.), **Milivoj Pašiček**, **Ana Župan** (ljubavni roman).

Redakcija: **Sonja Dunduš** (daktilograf), **Ana Hrastović** (novinar), **Zdenka Jočić-Beck** (redaktor), **Pero Kvesić** (novinar), **Igor Mandić** (novinar), **Branka Ožegić** (teh. sur.), **Hrvoje Prčić** (novinar).

Tajništvo: **Sanja Popović** (tajnik), **Biserka Pupavac** (pomoćnik gl. urednika za ekonomske poslove).

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, tel. (041) 515-555 i 519-555. Telex 21 121 YU VSK.

JAKE LOGAN: SLOCUMOVA OSVETA
Naslov originala: SLOCUM'S REVENGE
Recenzija: Branko Kosec
Copyright: GPA
Prijevod: Mirjana Dimitrijević

LASO 682 izlazi 7. 11. 1986.

I

John Slocum se sjetio riječi staroga kopača zlata. Sreo ga je kad se prvi put našao u zapadnoj Arizoni.

— Sine, čim se raspadne ratnička skupina Apaša i krene lutati zemljom u kojoj živiš i ti, treba da djecu prije mraka spremiš na spavanje. Ako tada u gradu imaš bogatih rodaka, odmah ih posjeti.

Bio je to jedan od dobrih savjeta, koji, kao i svaki drugi, uvijek dođe prerano ili prekasno. Sjetio se John svojih bogatih rodaka. Kad su mu bili najpotrebniji, izbio je građanski rat i svi su ostali bez krova nad glavom. Tada je napunio tek šesnaest godina. Uključio se u vojsku i dogurao do majora konjičke patrolne jedinice. Za četiri godine naučio je sve što ga je zanimalo. Slobodarski duh skršio je u njemu osjećaj zakletve i pripadnosti. Krenuo je na zapad, u potragu za slobodom. Ostao je u istoj sivoj uniformi, izlizanoj i prljavoj, i s revolverom za pojasom.

Sad je iza njega petnaest godina. Na licu mu dopisane bore, donja čeljust nešto naglašenija, široka ramena i godine provedene na Missisippiju. Ni grama više. Beskrajna lutanja preko pješčanih dina centralne Nebraske do istočnih obronaka Sierra Madre, od Meksika do Prokletih planina. Radio je kao na-

jamnik, kockao se, pljačkao banke, tragao za zlatom, živio u najboljim hotelima San Francisca, a dobro je upoznao i najjeftinije salune Virginia Cityja.

Na kraju mu je dosadio takav način života. Opljačkao je banku u Heleni, a tada, umjesto da sve prokocka, kupio malo imanje na istočnim padinama Mogollonesa u Arizoni. Počeo je sa petsto grla. Dotjerao ih je iz Teksasa, a potom podigao malu i udobnu kuću, korale i mlinove. Kako je sve to stajalo više nego što je predvidio, morao je pozajmiti novac na hipoteku. Nije vjerovao da se tako nešto i njemu može dogoditi, ali se našao pritiješnjen uza zid.

Dvije se godine izvlačio iz dugova. Nije se mogao pohvaliti dobrom srećom. Rijeka je presušila, a od sočne trave nije ostalo ništa. Nitko nije htio kupiti mršavu stoku sa Slocumova ranča. Bilo je jednostavnije otići u Wyoming i Teksas, gdje je bilo u izobilju jeftinijih i utovljenijih goveda. Slocum nije mogao platiti ni radnike ni porez. Nakon tri godine bio je poražen. Skupio je preostalu snagu i obavijestio banku neka preuzme njegovo imanje. Sljedećeg jutra napustili su ga svi radnici. Ostao je sam, uzeo kantu kerozina i zapalio ranč. Uzjahao je konja i nije se ni ogledao. Tako su tri

godine njegova života završile u plamenu. Bio je sretan, na kraju krajeva, što ponovo počinje ni od čega. Jahao je prema jugu iz jednostavnog razloga što oštru klimu više nije podnosio. Meksiko je vadio za njim. Jahao je cestom kroz borovu šumu, pored zaleđenih, tirkiznih jezera.

Pet milja prema istoku poglavica Apaša vidio je kako se u daljini prema nebu diže gusti oblak dima. Znatizeljan, poveo je konjanike u tom smjeru.

II

Sunce je bilo visoko na nebu, ali je hladan zrak prodirao do kostiju. Snijegom prekrivenim obroncima puhao je ledeni vjetar. Slocuma je spašavao vuneni ogrtač koji je iz gunja sašila stara Indijanka. Dugmad je već davno bila ispala te ju je zamijenio ručnim rezbarijama od jasike. Sve u svemu, nije izgledalo raskošno. Izlizane hlače i dvije flannelske košulje što je nosio ispod ogrtača davno je trebalo oprati. Sav u zakrpama, doimao se poput prosjaka. Razmišljao je o životu otprije tri godine. Bio je tada proslavljeni kockar, pljačkaš banaka i unajmljeni revolveraš. Sadašnji izgled pričinjao mu je prilično zadovoljstva, jer izgled nije odavao njegovu bogatu prošlost.

S lijeve strane sedla nalazila se vinčesterka. U torbu je stavio ono najpotrebnije: dva para čistih vunениh čarapa, vojničko odijelo, sapun, sušenu srnetinu, kutiju s municijom za vinčesterku i revolver te remen s britvom, iglu i crni konac. Razumije se, tu je bio i revolver.

Staza je postajala sve uža. Zabrinuto je pogledao pred sebe. Čizme su mu bile tako stare i trošne da se začudio kako ga uopće još služe. U tom trenutku prene ga iz razmišlja-

nja fijuk strijele. Zabila se u stijenu tik pored njega. Rukom je automatski posegnuo za revolverom, ali se sjetio da ga je spakirao u torbu. Preostao je karabin. Htio ga je potegnuti, ali se predomislio i žestoko mamuzom udario konja. On prestrašeno zarže i propevši se na stražnje noge zanese se unazad. Na sredini staze iznenada su se pojavila šestorica Apaša na ponijima. Dvojica su nišani u Slocuma uperenim strijelama. Jedan od ratnika krene prema Slocumu gledajući ga ravno u oči. Slocum mu uzvрати istim pogledom. Ratnikovo je lice bilo okruglo, a kosa mu je padala do ramena. Bio je visok i opasan.

Slocum je procijenio. Život mu je ovisio o svakom pokretu. Nije imao izlaza. Znao je da bi ga i najmanja ozljeda koštala života pa je mirno krenuo prema ratniku. Bilo je to jedino što mu je preostalo. Revolver mu je ostao zapakiran u torbi, a ni vinčesterkom ne bi mnogo postigao.

– Amigo – tvrdo će ratnik.

– Da – uzvрати Slocum istim tonom.

Apaši kao ratnici cijene hrabre i staložene ljude.

– Imaš duhana...?

– Na žalost nemam.

– Ne daš mi duhan!

Slocum odmahne glavom. Kamen mu je pao sa srca. Prva opasnost je prošla.

– Ti si bogat čovjek – nastavi ratnik. – Vidjeli smo te s planina. Stajao si uz vatru i pušio. Mi smo siromašni ljudi. Mi volimo mir. I mi volimo pušiti duhan. Mi smo prijatelji. Zabacio je glavu i naslonio obraz uz prljavi veliki dlan. Zatvorivši oči, doda: – Seguro!

Slocum se nasmiješio. Ratnikovo je lice bilo prijateljsko. Nije se morao ničega bojati.

– Seguro! – ponovi Slocum i istog trenutka začuje iza sebe topot kopita.

Što im to treba, pomislio je. Mogli su potrošiti barem jedan metak. Ovako će ga zdrobiti poput ljuske oraha i bez muke se dokopati njegove vinčesterke, odijela, konja i svega ostalog što su mogli naći u torbi... A sve po cijeni jednog metka! Zašto to odmah nisu učinili?

Zapazio je da su im redenici prazni. Shvatio je da ni u puškama nemaju municije. Značilo je to da mu preostaje obračun sa strijelama. Istini za volju, bio bi zadovoljniji mecima. A Apaši su vještiji strijelama.

– Vjerujte mi – reče. – Zaboravio sam duhan. Ostalo mi je nešto duhana – nagnuo se prema torbi. Pošto ju je otvorio začuje grlenu naredbu vođe Apaša i strijela fijukne kraj njegove ruke, zatvori torbu i zabije se duboko u slabinu konja. Slocum pokuša iskoristiti priliku i dočepati se karabina, ali druga strijela još jače je pričvrsti uza sedlo. Slocum odustane. Sljedeća strijela pogodi konja u vrat i on se stro-pošta na zemlju i ostane nepomičan.

Slocum je bio prikliješten ispod mrtvoga konja. Oko njega su stajali Apaši. Jedan ratnik uperi u njega strijelu, ali ga spriječi ljutita naredba Prljave Košulje. Ratnici odvuku mrtvog konja, a Slocum ostane ležati. Bio je preplašen zbog pada. Možda je slomio desnu nogu, mislio je. Na sreću, bio je to tek strah i Slocum je bez muke ustao.

Znao je da mu je ostala samo jedna prilika. Indijanci su ga okružili, ludački ga gledajući. On poput goropadnog pijetla skoči na jednu nogu, zatim padne na koljena, zažmiri i krene četveronoške. Zapanjeno su ga gledali. Ratnik ga strijelom pod-

bode u trbuh. Otvorivši oči, Slocum jaukne. Apaši se nasmijaše. Ratnik, neobično visok za Apaša, još jednom zamahne strijelom, a Slocum se zakotrlja u stranu i jednom nogom ga snažno udari u trbuh. Ratnik jaukne iznenaden.

Ratnikovo teturanje poprati glasan i podrugljiv smijeh Apaša. Slocum shvati da ratnik među njima nije omiljen. Napetost je popustila. Poglavica se nagnuo nad uginulim konjem, izvukao strijelu što je stršala iz torbe i otvorio torbu. Nasmiješio se opazivši revolver. Još više ga je iznenadila municija. Ostali su se okupili oko njega.

Poglavica zatakne Slocumov revolver za opasač i rukom opipa sadržaj torbe pa je nezadovoljno zatvori. Pride Slocumu i pomno odmjeri njegovu odjeću.

– Skidaj čizme – reče.

Slocum poslušao.

– Sad ih baci! – naredi Prljava Košulja ne želeći da mu se Slocum približi.

Poglavica skine mokasine i pokuša obuti čizme. Bile su premale. Pokaže prema Slocumovom šeširu, stavi ga na glavu i još jednom se razočara.

– Nitkove! – promrmlja. Pogled mu se zaustavi na Slocumovu džepu. U ovoj gužvi Slocum je potpuno zaboravio na jedino naslijeđe što je ponio s ranča: zlatni džepni sat s debelim zlatnim lancem. Naslijedio ga je od oca. Poglavica je šuteći pružio ruku.

Slocum duboko uzdahne.

– Dobro ga čuvaj, kujin sine! – promrmlja.

– Ne brini, nitkove – nasmiješi se poglavica. Gurnuo je sat u džep košulje tako da je lanac ostao visiti. Bilo je točno deset. Sat se oglasio, a poglavica skočio u stranu i zgrabio lanac kao opečen. Slocum izvuče iz

džepa ključ za navijanje. Poglavica mu pruži sat i zabulji se u njega dok ga je navijao.

– Nježno, samo nježno – Slocum će na španjolskom. – Kao da ti je u ruci ptičica. – Tako – doda vrativši sat.

Poglavičine su oči blistale od sreće.

– Adios, Americano! – poviče. Još jednom pogledavši plijen, mahne Slocumu. Ostali ratnici polako krenu za njim.

Slocum sjedne na zemlju i obuče čizme.

– Hasta luego – reče tiho.

III

Ostao je živ zahvaljujući satu. Poglavica je bio toliko sretan plijenom da je svojim ratnicima zaboravio prirediti predstavu u kojoj bi ih zabavilo Slocumovo mučenje i smrt kakvu samo Indijanci znaju izmisliti.

Razmišljao je kako da se probije do prve željeznice. U dolini će pronaći neki posao i zaraditi za konja i za sedlo. Nije zanemario mogućnost da usput opljačka nekoga pijanoga kauboja. Sve je bilo moguće, a jedno je bilo najvažnije: ponovo stati na svoje noge.

Htio je opsovati, ali se predomislio. Tišina je sad bila njegov drug i saveznik. Nije mu ostalo ništa čime bi sljedeći put mogao oraspoločiti indijanskog poglavicu.

U ratu je naučio preživjeti. Pio je vodu s izvora, jeo trave i spavao skriven u granju.

Nakon jedanaest sati začuo je pištanje lokomotive. Sunce je bilo visoko na nebu. Sklopivši oči, uživao je u toplini.

Spretno je uskočio u vagon. Dočekao ga je zapanjeni pogled petorice putnika. Neprijateljski ih je gledao ispod sombrera. Odjeća mu

je bila prašnjava i poderana, a opasač prazan. Sjeo je nasuprot dvojice kauboja lica izmučenih od pijančevanja i nespavanja. Slocum osjeti težak zadah. Treći je ležao na podu i nepomično zurio u došljaka. Imao je golemu glavu, koja je odudarala od sitnoga, sklupčanog tijela. Po preplanulom licu i blijedom čelu Slocum zaključi da kauboj veći dio vremena provodi u sedlu. Nije imao više od trideset godina. Onaj kraj njega bio je nešto mlađi, bolje odjeven, ali bez sumnje iz istog društva.

Podalje je sjedila starija žena, sva u crnom.

Slocum zaključi da je vjerojatno supruga nekoga bogatog meksičkog rančera i da se vraća iz Denvera ili Santa Fea. Ostala dvojica putnika bili su možda trgovci.

Vlak je dugo stajao. Punili su rezervoar s vodom. Kako nije imao ništa za jelo, preostalo mu je samo da spava.

Tek što je sklopio oči, prodrma ga nečija ruka. Bio je to kondukter. Vlak je krenuo.

– Dokle putujete, gospodine? – upita.

– Do najbližega grada – odgovori Slocum.

– To je Black Mesa. Tri dolara i sedamdeset pet centi.

– Nemam ništa. Vrijedi li nešto ovaj opasač?

– Nikako. Nemate ni konja?

– Napali su me Apaši i opljačkali sve što sam imao.

Dvojica trgovaca probljediše.

– Gdje se to dogodilo?

– Oko dvadeset pet kilometara prema sjeveru.

– Ovo je probudilo i pijane kaubojе. Jedan od njih se okrenuo i udario Slocuma po ramenu.

– Slušaj, ti! Ili plati ili izlazi!

Slocum ga neprijateljski pogleda. Svi su se putnici uzvrpoljili. Samo

je jedan i dalje hrkao. Pijani kauboj je za pojasom nosio revolver. Bilo je to dovoljno upozorenje nenaoružanom Slocumu da sačuva prisebnost.

– Što tako buljiš! – plane kauboj i rukom automatski posegne za revolverom. Bio je pijan, ali besprije-korno brzih pokreta.

– Žao mi je što sam vas uznemirio – oprezno će Slocum. U ovakvim situacijama moglo ga je izvući samo pristojno ponašanje. – Oprostite.

– Ja da vam oprostim? – značajno će pijani kauboj. – Meni ste to rekli?

Slocum kimne.

– Dakle – nasmiješi se kauboj.

– Želim da to ponovite. Probudi se, Waltere – laktom udari prijatelja.

– Ovo je vrijedno čuti.

Walter nešto promrmlja i otvori oči. Lice mu je bilo glupo i bezizražajno.

– Dobro, hombre – naglasi pijani kauboj. – Slušamo te. Ponovi što si rekao – desna mu je ruka počivala na dršku revolvera.

– Oprostite – reče Slocum.

– Sada si to drukčije rekao. Reci to istim tonom kao prvi put.

Nagnuo se i naćulio desno uho.

– Žao mi je što sam vas uznemirio.

Bio je savršeno miran. Znao je da samo tako može s pijancem izići na kraj. Popustila je napetost. Pogled mu je bio dug, a svaka crta lica smekšana.

– Sad je dosta, Simmonse – umiješa se kondukter. Da se vratimo na početak – okrene se Slocumu. – Rekli ste da su vas napali Apaši. Gdje se to dogodilo?

– Slocum mu ponovi.

– Čudim se. U posljednje vrijeme rijetko napadaju. Mislim da slobodno možete u Black Mese. No, sljede-

ći put kad se vidimo, platit ćete kartu. A sad odspavajte. Mislim da vam je odmor potreban. Osim toga, ne želim nered u vlaku Joea Barretta. Ne želim revolverске obračune ni razbijanje prozora. Treba čekati najmanje mjesec dana da iz Denvera stigne novo prozorsko staklo, a ja se za to vrijeme ne želim smrznati.

– Podite sa mnom, mladiću.

– Hvala.

Izlazeći iz vagona, Slocum se letimično ogleda. Starija gospoda ga je ispratila pogledom punim odobravanja. Rančeri su se smješkali. Slocum slegne ramenima i pođe za kondukterom.

Uveo ga je u svoju kabinu sa dva ležaja i s usijanom peći na sredini. U lončiću je ključala voda za kavu.

– Onaj što vas je udario po ramenu to je Simmons – reče kondukter. – Predradnik Cloverleafa. Ranč četrdesetak milja istočno od Black Mese. Zovu ga Puran. Jeste li zapazili njegove oči? Izgledaju poput purećih jaja. Ne voli da ga tako zovu. Barut mu je upropastio oči.

Slocum se nasmiješi. Prijala mu je topla kava. Odlučio je da side u Black Mesi. Tako će jednog dana ipak biti u prilici da se sprijatelji sa Simmonsom i da ga nazove Puranom.

– Nije loš kad je trijezan. Ali u pijanom stanju nemilosrdno ubija. Radi za Waltera Dobbsa. Njegov je otac sagradio Cloverleaf. Walter misli da je Puran najpametniji od svih predradnika. Pretpostavljam da tražite posao. Dalje od Cloverleafa! Ozbiljno vam to savjetujem. Zacijelo biste tada morali povući revolver.

– Na koga?

– Cloverleaf je u zavadi s rančem Morales. Gospoda u crnom zovu se Luisa Morales. Osim svoje ne-

ćakinje, jedina je od Moralesovih. Ta je obitelj posjedovala cijelu grofoviju prije dolaska gringosa 1848. Pripadali su, kako sam čuo, daljoj lozi španjolskoga kralja. Mnogo su toga izgubili, ali su još vrlo bogati. Svi su suludi, ali nije teško pogoditi zašto. Želite li još podataka?

– Nastavite, molim vas.

– Žig Moralesovih je poput pijanog znaka Y. Malo nakrivljen ulijevo. Neki lukavi mladi kauboj vraški je to iskoristio. Podigao je skromno imanje kraj hacijende Santa Isabela i jednog se dana uputio k Moralesovima. Usijao je komad željeza i po govedu sam utisnuo smiješne žigove. Divio se svom umjetničkom djelu, a možete zamisliti kako je to izgledalo.

– Smijem li pogoditi?

– Samo jedanput.

– Kao list djeteline, Cloverleaf.

– Točno. Danas to ne biste mogli učiniti, ali to se davno dogodilo. Jednog jutra, pretpostavimo, u radu ga je omeo jedan od Moralesovih vakuerosa.

– I nikad se nije vratio u hacijendu.

– Točno. Ponovilo se nekoliko puta sve dok iz hacijende nije izašao i stari Dobbs. Nitko nije mogao ništa dokazati. Dobbs je izjavio da su svi krenuli u Meksiko. Ostavili su žene i djecu. A ova zemlja je krasna, puna vukova, kojota i lešinara. Kad su Moralesovi vakuerosi stupili na Dobbsovo tlo, nekolicinu je poubijao tvrdeći da je to učinio u samoodbrani.

– Znači, tako je Dobbs sagradio Cloverleaf. Oženio se učiteljicom u šezdesetoj. Ona je ubrzo umrla. Iza nje je ostalo nezbrinuto dijete. Nitko se o njemu nije brinuo. Puran je tada postao čuvar, a imanje je dobilo jednog činovnika te bankovnog

službenika Randolpha u Black Mesu.

– Gospoda u crnoim vraća se iz Washingtona. Posjetila je uglednog advokata u vezi sa sporom koji traje dvadesetak godina. Spor je poveo Walterov otac. Kad se Meksiko odrekao Arizone, tvrdio je stari Dobbs, Morales se trebao odreći dijela zemlje. Proklamacija je bila štampana na engleskom, a Morales nije govorio ni čitao engleski, pa ništa nije evidentirano. Dobbs je iskoristio svoje pravo. Ali je i Morales ostao uporan. Vraška je to igra psa i mačke. Zato se držite dalje od njih!

Slocumu se svidjela ova priča. Čuvši sve, u jedno je bio siguran: neće se tek tako povući.

– Kad stignemo u Black Mesu, navratite u konjušnicu. Potražite Emmetta Hopkinsa i recite mu da vas šalje Joe Barrett. On će vas zaposliti. Ne plaća mnogo, ali ćete preživjeti do proljeća.

Da mu je to rekao prije pola sata, oduševljeno bi prihvatio. Ali sad su njegove misli bile u priči o zaraćenim rančerima.

– Prilično ste umorni – zaključio kondukter. – Zašto se malo ne opružite?

Slocum legne na krevet.

– Dok možeš, živi kao kralj. Nikad ne znaš što ti nosi dan.

– Amen – nasmiješi se Slocum.

– Idem razgledati vlak. Tko zna što sad rade kujini sinovi. Neka budu prokleti obojica. – Kondukter izide iz kabine.

Iznad Slocumove glave okrugli je prozor bio otvoren i Slocum slučajno pogleda van. Na tračnicama je ležao golemi kamen. Zacijelo se odlomio od stijene. Čovjek s maskom na licu uperio je karabin prema ložaču i vlakovodi.

– Zar? – tiho će Slocum. Pogledao je niz vagone. Ovaj je posao do-

bro poznavao. Kritički je promatrao kako pljačkaši obavljaju svoj posao. Bez penija u džepu, pratio ih je profesionalno i znatiželjno.

Podalje od vlaka, ispod drveta, strpljivo je čekalo pet privezanih konja. Jedan čovjek s karabinom nišanio je prema vlaku.

Slocum se ponovo ispruži na krevetu. Bio je miran. Nije imao šta da izgubi, pa je odlučio ostati po strani. Čuo je škripanje šljunka. Vjerojatno se približio onaj s karabinom. Iznenada se otvore vrata kabine.

– Ruke uvis, kujini sinovi! – počue maskirani pljačkaš. Slocum se sledi, ali ovaj ga nije zapazio.

Pomalo ga je razočaralo amatersko ponašanje pljačkaša. Da je slučajno imao takvog u svojoj bandi, ubio bi ga na licu mjesta ili bi mu dao deset sekundi vremena da pogine zbog vlastite nesmotrenosti.

Pljačkaš je prevrtao stvari oko sebe. Nije imao mnogo sreće i ponovo se vratio k Slocumovu krevetu. Bio je naoružan.

»Ne mogu bez oružja« – zaključio Slocum. Čvrsto je stisnuo željeznu šipku i zamahnuo prema pljačkašu. Tupo je odjeknuo udarac po lubanji i pljačkaš se stropošta. Ali je još imao snage da povuče revolver. Slocum spretno skoči na pljačkaša i vrškom čizme udari ga u zglob. U velikom luku revolver izleti kroz prozor. Pao je u jarak, kraj vlaka, na nesreću, na onu stranu gdje su stajali pljačkaši. Još jedan udarac nogom bio je dovoljan da umiri amatera.

Slocum brzo pogleda kroz prozor. Vani nije bilo nikoga. Zgrabio je onesviještenoga i bacio ga u jarak. Izveo je to savršeno. Trud nije bio uzaludan. Dobio je ono bez čega nije mogao:

– Gdje si, Ernie!? – začuje povik.

– To kopile je opet nešto zabrljalo – reče drugi.

– Valjda je izišao na drugu stranu.

Slocum se pritajio. Pljačkaši su se ubrzo povukli, ali je za nekoliko trenutaka ponovo čuo isti glas.

– Glupo kopile je sigurno ostalo u vlaku!

Čuo ih je kad je vlak već krenuo.

– Još bolje – odgovori drugi. – Ionako ne zna kamo smo krenuli.

– A ti ćeš barem dobiti njegova konja.

Pljačkaši su ostali za vlakom. Trenutak su stajali, a onda uzjahali konje i krenuli u suprotnom smjeru. Nisu slutili da će se nakon nekog vremena u jarku probuditi jadni Ernie, s užasnom glavoboljom i bez konja. No barem će se sjećati da je nekad imao i konja, i vreću s novcem, mislio je Slocum. Zadovoljno je otvorio vreću i polako izbrojao 39 srebrnih i 569 papirnatih dolara.

Kad je ušao Barrett, pretvarao se da nedužno spava.

– Ne vjerujem da ne znate što se dogodilo. Niste valjda sve prespavali? – upitao je kondukter.

– Što se dogodilo? – iznenađeno će Slocum.

– Pljačka vlaka, evo što!

Slocum je bio pripravan da iziđe na prvoj stanici. Imao je dovoljno novca i mogao je kupiti ono što mu je trebalo. Nije se trebao zaustavljati u Black Mesi. Nije ipak mogao zaboraviti Puranovu uvredu. Golicalo ga je i to da Dobbsov život uskoro učini uzbudljivim. Zato odluči ostati.

IV

Vlak je počeo usporavati. Iza stjenovitih padina prostirala se plodna dolina, a u daljini su se vidjeli krovovi kuća. Kraj je bio nepošumljen. Značilo je to da se nitko od doseljenika nije namjeravao zadržati u Black Mesi.

Predgrade je bilo puno napuštenih korala. Tek sljedeće jeseni ponovo će oživjeti.

S planina je puhao vruć vjetar i zasipao grad oblacima prašine.

Slocum je sad mogao vidjeti sve više velikih i lijepih kuća. Oko nekih je bilo zasadeno raslinje doneseno čak iz Italije i služilo je kao zaštita od paklenih žega.

— Ovdje žive samo vlasnici prodavaonica — reče Barrett. — Nema rančera u gradu.

Slocum je zbunjeno gledao dvokatnice. Dvije godine je proveo po daščarama. U to se vrijeme jedini grad koji je poznao nalazio pedeset milja sjeverno. Osjetio je krv u žilama, poput petnaestogodišnjaka. Premda je Black Mesa bio mali grad, njemu je obećavao sva uzbuđenja i sve čari Pariza. Približavali su se dvokatnici podignutoj od cigle. Bio je to najveći i najnoviji hotel.

— Ne idite tamo nikada — promrmljao je Barrett. — Hotel je pun propalica i opasnih tipova. Bolje je da se smjestite u Hopkinsovoj konjušnici. A sad moram na posao. Mnogo sreće! — stisne Slocumovu ruku i izide iz vagona.

Vlak je stao. Stanica je bila mala. Iza glavne zgrade stajala je poštanska kočija. Na peronu je stajalo nekoliko ljudi. Dvojica trgovaca nagnula su se kroz prozor vagona i govorila o pljački vlaka. Netko je poslao nekog dječaka po šerifa i dječak otrči.

Gospoda u crnom je mirno sjedila. Pijani kauboji su preko prozora bacali prtljagu na peron. Onaj viši opazi Slocuma. Krupna, prljava ruka zaustavi se na revolveru, a onda kauboj slučajno stane na Slocumovu desnu nogu. Slocum odmah zaključuje da je najpametnije kloniti se napasnika.

— Oprostite, molim — reče podrugljivo Puran falsetom.

Samo je kondukter pratio Slocumove oči. Lice mu je ostalo mirno i sav gnjev se pretočio u skupljene zjenice.

Kauboji su uz grohotan smijeh krenuli iz vagona. Gospoda, u čijim je venama tekla nerazrijeđena krv Pedra Sondavala Moralesa, jednog od Cortesovih poručnika, ljutito okrene glavu. Mrzila je kukavice. Slocum joj pride.

— Mogu li vam pomoći oko prtljage, senjora? — upita na španjolskom. Ljudi su uvijek ostajali zatečeni vidjevši gringa zelenih očiju kako savršeno govori španjolski.

— Gracias, senjor — hladno uzvрати. — Nema potrebe.

Namjerno mu je okrenula leđa. Pogledao je kroz prljavo prozorsko staklo. Na peronu se skupilo mnoštvo ljudi. Svi su čuli za pljačku vlaka.

— Ah! Napokon! — iznenada ustane gospoda. — Joaquin!

Na stanicu je upravo stigla kočija sa dva konja. Na stražnjem sjedalu bile su vreće brašna, soli i ostalih potrepština. Vakuero uskih, crnih očiju sjedio je na prednjem sjedalu i hladokrvno se nalaktio promatrajući uzbuđenu gomilu na platformi.

— Joaquine! — pozove gospoda nagnuvši se kroz prozor.

Istog trenutka vakuero skoči s kočije i potrči prema platformi pa pomogne ženi da side i poljubi joj desnu ruku.

— Znaš da ne volim te gluposti — reče ona oštro. — Donesi prtljagu.

Prošla je kraj Slocuma kao da ga i nema. Slocum je nekoliko trenutaka oklijevao. Lice mu se zarumenilo. Stisnuvši usne, izišao je iz vagona, ispraćen pogledom konduktera. Znao je o Slocumu više od ostalih. Dok je on sporim korakom odmi-

cao prema starom hotelu, Barret pomisli kako se nikad ne bi htio naći u Simonsovoj koži kad se jednog dana sretnu na ravnopravnom terenu. Kondukter nije bio kukavica, ali je osjetio trnce u leđima od Slocumova ledenog pogleda.

V

Nasred ulice Slocum osjeti gibanje tla pod nogama i gotovo istog trenutka začuje bučan topot kopita. Potrčao je u zaklon Thompsonove prodavaonice. Zaobišavši ugao, pe-torica jahača su skrenula prema željezničkoj stanici. Jedan pogled bio je Slocumu dovoljan da zaključi da su Meksikanci. Konji su bili oznojeni i zapjenjeni.

Stali su ispred senjore Morales i skinuvši sombrera teatralno je pozdravili.

– To je vrlo loše za konje – oštro je primijetila. – Verguenza! Sramota!

Jahači su je šutke gledali. Svi osim mlade djevojke. Smijući se, skliznula je sa sedla i zagrlila staru ženu.

– Caterina! Znaš da ne volim ovakvo jahanje!

Bila je to nećakinja Moralesove. Djevojka preplanule kože i biserno bijelih zuba.

– Prestani! Već si me poljubila. Radije mi reci ima li novosti.

– Jadni Manuel je zaklao ženu i završio u zatvoru.

– Teresa? Tako se zove?

– Da. Tako se zvala.

– Zar je umrla?

– Umrla je – mirno će djevojka.

– Molila sam šerifa da ga pusti. Nije popustio ni kad sam mu rekla koliko će nam biti potreban sljedećeg tjedna. Kakav bezobrazluk! Dvaput sam ga pozvala na večeru. Onda smo igrali poker. Čak sam mu dopustila da vara.

– Nije li taj Manuel na kočiji?

– Jest. Uspio se izvući zahvaljujući okružnom sucu. Izjavio je da je Teresa na optuženog bacila kantu vruće vode dok je spavao.

Gospoda se okrene prema Manuelu i on pocrveni.

– Teresa je ionako bila loša žena. A kako je Adelita?

– Odlično. Ima dvoje djece.

Gospoda se nasmiješi. Pogled joj se zaustavi na Vakueru sa zavojem na lijevoj ruci. On skine sombrero, pride i nasmiješi se.

– Što se dogodilo? – pokaže ona prema zavoju.

Vakuero pocrveni i nešto promrmlja.

– Reci, hombre!

– Malo sam popio – zbunjeno će.

– Malo si popio? – podrugljivo će stara žena.

– Jedno piće, gospodo. Možda dva, a možda i tri.

– Gubi se! – plane stara žena.

Vakuero poslušno odjaše.

– Slušaj, Caterina – nastavi žena okrenuvši se djevojci. – Ne odobravam tvoje ponašanje. Osim toga, jesi li skratila kosu?

Slocum se nasmiješi. Bio je to prvi susret s Caterinom Morales. I ona je njega zapazila. Sažalila se nad njegovim bijednim izgledom, brzo je okrenula glavu i zaboravila ga. Skinuvši sombrero, skinula je s kose dvije velike kopče od kornjačevine. Poput iznenadnog slapa, teška, crna kosa prelila joj se preko ramena sve do struka. Slocum se iznenadio. Nikad dotad nije vidio tako prekrasnu kosu, sjajnu poput ebanovine.

– Podigni kosu! – naredi joj tetka. – Ne želim da se djevojka iz obitelji Moralesovih ponaša poput neke prostakuše, na zadovoljstvo Dobbsovih.

– Dobbsovih? – ponovi djevojka i počne podizati kosu. Osmijeha nestane s lica i Slocum zaključi da do njenog uha može doći samo ona primjedba koja je u vezi s Cloverleafom. Djevojka nije skrivala mržnju.

Slocum je pratio njene pokrete. Zamišljao ju je u krevetu. Kosa do struka i uzavrela krv.

– Dobbsovi – ponovi Caterine. – Zašto si spomenula to ime? – Dobbs je putovao sa mnom, istim vlakom. Ukrcao se u Kansas Cityju s onim debelim majordomom, onim što izgleda poput medvjeda. Obojica su bili pijani.

– Nisu te vrijeđali?

– Nismo razgovarali. No vlak je opljačkan.

– Opljačkan!

– Odnijeli su samo moje prstenje. Nije vrijedno spomena.

– Ali uzeli su i tvoj vjenčani prsten – primijeti djevojka.

– Nosila sam ih tridesetšest godina – ravnodušno će tetka Luisa.

– Više ih nemam i nije važno. Želim otići na hacijendu Santa Isabel. Moram se odmoriti u svom starom krevetu. I nešto dobro pojesti. Dosta mi je šunke s jajima!

Caterina Morales se nasmiješi. Okrene se pokazavši vozača kočije. On shvati i brzo povuče uzde. Htio je vrlim ponašanjem oraspoložiti gospodu Luisu. Ukočen na sjedalu, potjerao je konje. Nagli trzaj bio je dovoljan da mu iz ruke ispadnu uzde i konji preplašeno pojure. Slocum shvati da će mu ova mala nesmotrenost ići na ruku. Bit će to idealna prilika da nenametljivo upozna Caterinu Morales. Konji su jurili ravno na njega. Krajičkom oka opazio je kako jedan vakiero skače u sedlo. Očigledno je namjeravao pomoći nespretnom kočijašu. Slocum ga preduhitri, skoči prema

preplašenom konju i munjevitom brzinom uhvati ga za ular. Kočija škripeći stane. Zajapureni vakiero se napokon dočeka na noge i zgrabi uzde.

– Gracias, senjor – zamuca vakiero.

Jahač kojeg je Slocum preduhitrio šutke je gledao.

– De nada – odgovori Slocum.

– Sebastiano! – pozove Caterina.

– Si, senjorita – odgovori zbunjeni jahač i skine sombrero.

– Zar toj budali nije dosta! Ne znam zašto bih morala trpjeti da ovako muči moje konje!

– Si, dona Caterina.

Caterina Morales okrene se Slocumu i hladno kimne. Sad se u njenom pogledu upalila iskra znatiželje. Premda je bio u prašnjavoj i poderanoj odjeći, Slocumov izgled je odavao nešto što ostali nisu imali. Bio je visok, gipkih pokreta, hladan i pribran. Činilo se da ga ništa ne može iznenaditi. Caterina ga još jednom značajno pogleda. On skine sombrero i diskretno se nakloni. Zapazila je njegove privlačne zelene oči. Nikad nije vidjela zeleniju boju. Brzo je okrenula glavu i drugi put ga zaboravila. U tom trenutku bilo joj je najvažnije pobrinuti se za prtljagu tetke Luise. Naredila je jednom vakureu da suncobranom zaštititi staru gospodu od neizdržive vrućine.

Obazriva djevojka, mislio je Slocum. Pazi i na najmanju sitnicu. Nasmiješio se prateći vakierovo izvršenje naređenja. Zabavljalo ga je gledati konjanika kad preko volje mora iz sedla. Zaključio je da ovo nije bio samo odred za doček. Bila je to i zaštita u slučaju iznenadnog napada Apaša. Zadnji se pojavio Sebastiano. Bez sumnje, bio je to Caterinin majordom. Nije mu

izbjegao značajan pogled koji je Caterina uputila Slocumu.

Iz konjušnice su izjahala dvojica jahača i prepriječila im put.

Slocum ih prepozna. Naslutivši neprilike, potrči prema njima. I Caterina je bila tu.

Nije se prevario. Bili su to Puran i mladi Dobbs. Slocum ih je upoznao u vlaku. Znao je da je Puran najopasniji kad je pijan. Dobbs je ostao mamuran i gotovo nezainteresiran za sve što se oko njega događalo.

Ulica je iznenada utonula u tišinu. Moglo se čuti zujanje muhe. Na vratima Gettysburgova restorana pojavio se kuhar i šuteći čekao razvoj događaja. Puran je izazivački gledao. Prepoznavši Slocuma, pomaknuo se u sedlu i žestoko udario u rebra mladog Dobbsa. Slocum osjeti kako ga polako oblijeva znoj. Bilo je to zbog nesnošljive vrućine, a i zbog osjećaja da svakog trenutka mogu planuti revolveri, a on je bio nenaoružan.

Caterina iznenada podbode konja i jurne prema Dobbsu. Major-domo uzalud pokuša uhvatiti ular njenoga konja. Ona se zaustavi tik uz Dobbsa i nešto mu šapne u uho. On problijedi žestoko podbode konja i munjevito odjuri ulicom.

Puran je ostao nepomičan, lica crvena od bijesa. Stisnuo je usne i činilo se da će joj pljunuti u lice, ali se predomislio. Shvatio je da bi, pljunuvši joj u lice, živio tek nekoliko slijedećih sekundi.

Ulica se polako vraćala u život. Osjetivši primamljive mirise iz kuhinje restorana, Slocum se sjeti da davno nije ništa stavio u usta, ali odluči da će jesti tek pošto se okupa, obrije i kupi novo odijelo, a posebno revolver.

Krenuvši prema prodavaonica-
ma morao je proći kraj Caterine

Morales. To mu zacijelo nije bilo neugodno. Obožavao je vatrene žene. Činjenica da ga je jedva zapazila značila je za njega poseban izazov. Svidala mu se takva situacija, jer je završetak bio nepredvidiv. Za uspjeh je trebao uključiti svu svoju pozornost, iskustvo i inteligenciju.

Počeo je planirati. Nije mogao tek tako odjahati i naći posao. Anglose su nerado zapošljavali. Ali, razmišljao je, pomoći će mu nešto što će ih zbuniti, nešto što drugi nemaju... Nije točno znao što bi to bilo. Bez sumnje je morao u rukama imati adut netrpeljivosti prema Cloverleafu. Samo tako nešto, razmišljao je. Najbolji je ribolovac baš onaj koji zna loviti u mutnom.

VI

Prije svega, morao je dobro izgledati. Kupio je stoga skupu odjeću, nov revolver i tri kutije municije, udobne čizme – bez pete i suvišnih ukrasa. U Hopkinsovoj je konjušnici izabrao konja. Kupio je rabljeno sedlo, gunj i dvoje rabljene bisage.

– Dakle, sad izgledaš kao grom – reče Hopkins. – Proklet bio ako lažem.

Slocum je i želio tako izgledati. Proširio je glasine da dolazi iz Wyominga, da su ga napali Apaši, ali da im je uspio pobjeći neozlijeđen. Rekao je to tako uvjerljivo da nitko nije posumnjao u to.

U bisage je ugurao čarape, pribor za brijanje i donje rublje. Našao je mjesta i za municiju. Potražio je gradsko kupalište. Rekli su mu da se to obavlja kod brijača. Nakon kraćeg vremena Slocum je bio iznenađen svojim izgledom.

– Drugi čovjek – nasmiješi se brijač.

Sad je bilo na redu jelo. Brijač mu predloži restoran Adoniram Beadle.

Dobio je golem odrezak s jajima, krumpire i rajčice. Popivši na kraju veliku čašu mlijeka i toplu kavu, zahvalio je kuharu. Na vratima su se tada pojavile dvije osobe. Premda u sjeni, lako ih je prepoznao. Sjeli su za susjedni stol i uljudno kimnuli. Slocum uzvрати istom mjerom, shvativši da ga nisu prepoznali.

– Kuharu! – poviče Puran. – Što je s kavom?

Tek kad bi se počeo trijezniti, bio je najneugodniji. Po svaku cijenu morao se nad nekim izivjeti. Slocum zaključi da je neprekidno izazivao Dobbsa i on je nestrpljivo okretao glavom.

– Pretjeruješ – mrmljao je Dobbs. Ne znajući što bi, stavio je noge na stol.

Na vratima kuhinje pojavio se Beadle.

– Ovako ne može, gospodine – upozori kuhar. – Maknite noge s mog stola. Moji gosti su poštovani i ne jedu na blatu.

– Zar sam došao ovamo da mi prijavim crni kuhar kaže što ću sa svojim nogama?! – plane Dobbs.

Kuhar odmah nestane iza vrata i trenutak poslije pojavi se s velikim mesarskim nožem u ruci.

Slocum mirno odloži šalicu s kavom pa polako povuče stolac. Spremao se za brzu akciju.

– Gospodine, maknite noge sa stola – tiho ponovi Beadle. – Znam da ste naoružani, ali i ja znam rukovati ovim nožem. Ne činite gluposti. Od jednog za tren mogu skrojiti dvojicu.

Puran prasne u grohotan smijeh. Očigledno mu je dosadilo Dobbsovo napuhivanje oko ničega.

Slocum je čekao. Bio je napet. Kuhar je bio hrabar. Nadao se da Dobbs neće ništa pokušati. To bi mu pokvarilo plan da se približi ljudima s Cloverleafa.

Dobbs je ostao nepomičan na stolici. Zacrvenio se. Drugi put u jednom danu dobio je pljusku. Razmaženom i samovoljnom, naviknutom da sve bude po njegovu, ovo je bilo previše. Duboko je uzdahnio, a lice mu se smračilo.

– Radije idi kući i naspavaj se, Waltere – nasmijulji se Puran.

Dobbs proguta slinu i ustane. Izvuče iz džepa pola dolara i baci ga na stol. Izbjegavajući Slocumov pogled, okrene se prema vratima. Kuhar odahne i vrati se poslu.

Došavši do praga Dobbs se iznenada okrene, ali Puran opazi njegov pokret ruke i brzo ustane. Slocum je bio brži i odmah se stvorio kraj Dobbsa i munjevito ga udario po desnoj ruci kad je htio zapucati u Beadleova leđa.

Beadleov nož je još jednom bio pripravan, ali ga je spriječio Slocum i stao ispred Dobbsa.

– Obećao sam tvom ocu da ću te živog dovesti! – plane Puran. – A ti mi u tome samo odmažeš. Bit ćeš mi korisniji ako sjedneš i zavežeš. Koliko vam dugujem za štetu? – upita kuhara.

– Ništa mi ne dugujete. Samo gledajte da se više nikad ne vratite.

Puran baci na stol srebrni dolar i nasmiješi se Slocumu.

– Hvala, gospodine – reče. – Spasili ste me gadnih neprilika. – Kimnuvši glavom, iziđe iz restorana.

Beadle donese Slocumu šalicu kave.

– Na račun kuće – reče.

– Zahvaljujem – odgovori Slocum. – Hoćete li mi se pridružiti?

– Lako je za mene – uzdahne kuhar. – Poznajete li onu dvojicu? Ah – nastavio je ne pričekavši odgovor. – Stari Dobbs se davno doselio. Zavadio se s Moralesovima. Kažu da je ubio nekoliko njihovih ljudi i umiješao im se u posao.

Slocum je već čuo tu priču, ali se pravio kao da ništa ne zna.

– Tko sada vodi hacijendu? – upita kuhara.

– Njegova sestra, ali sve češće je zamjenjuje njena nećakinja, mlada djevojka. Dona Luisa veći dio vremena provodi u Washingtonu i Tucsonu. Danas se vratila i svi su je dočekali. Znate, to je i zbog Dobbsovih. Od njih se svašta može očekivati. Istim vlakom su doputovali i oni, ona dvojica. Ne znam što im je, što im je kod mene smetalo. Nema sumnje, namjere im nisu bile poštene.

Kuhar ustane i napuni Slocumovu šalicu kavom. Ubrzo potom povuče se u kuhinju.

Slocum je razmišljao. Shvatio je onu napetost na ulici. Priča je bila uistinu zanimljiva. Samo je čudo spriječilo obračun revolverima. Da je u njemu ostalo malo razuma, ne bi se predomišljao. Prvim bi vlakom otišao iz Black Mese. Ali je ipak dobro poznao svoju ćud. Nije mogao otići nesređenih računa i tek tako zaboraviti uvredu. Odlučio je obračunati se s Puranom, ali se prije toga morao upoznati s Caterinom Morales.

Izišavši iz restorana, razmišljao je o sljedećem koraku. Kako da se sprijatelji s Cloverleafom? I sam se iznenadio što ima već gotov odgovor na to.

VII

Kad je Slocum izišao na ulicu, Puran mu je žurnim korakom krenuo u susret.

– Čekao sam vas – reče – Moramo razgovarati. Momka sam posalo na ranč. Tako sam sigurna da barem pola sata neće stvarati neprilike. Hoćete li sa mnom popiti piće?

– Sa zadovoljstvom – odgovori Slocum.

– Želim vam zahvaliti. Pomogli ste da mladić ne učini glupost. Kad se napije, nasrtljiv je i opasan.

Puran pruži ruku.

– Ja sam Simmons, predradnik na Cloverleafu. Do vraga – nasmiješi se. – Ja sam više od gazde.

– I tjelohranitelj – doda Slocum. – John Clark.

– Da, tjelohranitelj. Dosadilo mi je što se stalno moram brinuti o njemu. A vi, u prolazu ste?

– Da. Imam posjed kraj Tonto Rima. Suša me upropastila. Nema vode.

– Razumijem. Nije vam lako. Svijelo mi se kako ste postupili s mladićem. Jeste li možda zainteresirani za posao kod Cloverleafa?

Slocumovo srce jače zakuca, ali se trudio da sakrije uzbuđenje.

– Ne znam – neodlučno će. – Razmišljao sam o jugu. Godila bi mi za promjenu toplija zima.

– Znate li čitati i pisati isto tako dobro kao što i govorite?

– Slocum je znao da Puran ne gubi vrijeme. Ispitujući ga, nešto je morao imati na umu. Zastali su ispred saluna The Belle.

– Znam – reče Slocum.

Ušli su u zadimljeni salon. Osjećao se jak miris piva i viskija.

– S razlogom vas ispitujem – nastavi Puran. – Hajdemo za onaj stol. I dozvolite da ja častim, gospodine Clark.

– Zovite me John.

– Mene neki ljudi zovu Puran. To me razljuti.

Turkey je imao goleme ruke. Po njima se moglo zaključiti da obavlja teške fizičke poslove.

– Dakle, Clark... – Puran iznenada zašuti. Na vratima saluna stajao je Dobbs.

– Kamo si krenuo, Waltere? – ljutito će Puran.

– Kući, gospodine Simmons –
ravnodušno odgovori.

– Pazi što radiš – upozori ga
Puran. – Dakle, Clark – nastavio
je. – Brzo ću vam izložiti o čemu
sam razmišljao. Dosta mi je ovog
Dobbsa. Izluduje me. Stalno moram
visiti nad njim. Napije se čim dođe
u grad, a to je opasno. Da mu se bilo
što dogodi, ja ostajem bez posla. Vo-
lim način na koji ste ga danas sre-
dili. Jeste li radili sa stokom?

Slocum kimne.

– Ako niste, otkrit ću to za pet
sekundi – ravnodušno nastavi Pu-
ran. – No preuzmite brigu o Wal-
teru. Plaćam dobro. Pedeset dolara.
Što kažete?

– Razmislit ću – odgovori Slo-
cum. Pedeset dolara je bila pristoj-
na plaća.

– A šezdeset?

– Ne znam. Nije mi jasno što bih
sve morao raditi. Pratiti ga na sva-
kom koraku?

– Da – nasmiješi se Puran. –
Težak posao, ali ćete ga dobro
obavljati uvjeren sam. Vidio sam
vas u akciji.

– Dobro – pristane Slocum.

Puran se zadovoljno nasmiješi.

– Reći ću Walteru da sam vas
upravo unajmio, da vas je preporu-
čio jedan moj prijatelj. Sreća je što
smo se danas slučajno sreli u resto-
ranu. Radit ćete kao kauboj, ali ćete
zapravo preuzeti moj posao. To
smo se dogovorili. On to neće opa-
ziti. Neće vam biti lako. Zato dobro
plaćam. Rekoste da imate imanje
kraj Tonto Rima?

Slocum kimne.

– Uništila vas je suša?

Slocum ponovo kimne.

– Uvijek neprilike. Život je težak.
S Walterom neće biti lako. Morale-
sove da i ne spominjen. No sve ćete
na vrijeme shvatiti.

Slocumovo srce zaigra. Sine mu
da je negdje na ranču Cloverleaf
dokument o posjedu Moralesovih.
Dočepao ga se stari Dobbs pošto je
ubio Pedra Moralesa. Bio je to zaci-
jelo suvenir neprocjenjive vrijedno-
sti. Zbog njega se isplatilo prihvatiti
ponuđeni posao. Taj papir bi riješio
probleme hacijende Santa Isabel. A
za njega bi mogao dobiti vrijednost
ravnu Caterini Morales.

VIII

U laganom kasu krenuli su glav-
nom ulicom. Puran je iznenada po-
tegao uzde.

– Gle, glavom gospodin Curtis
Randolph – podrugljivo primijeti.
Pločnikom je koračao visoki mu-
škarac sijede kose, oštih vojničkih
pokreta. Nosio je sivi šešir, crne vu-
nene hlače, elegantan kaput i skupe
čizme. Iz džepa mu je visio lanac
zlatnog sata.

Puran uspori kas i nastavi jahati
kraj Randolpha.

Ovome je trebalo nekoliko trenu-
taka da osjeti blizinu jahača.

– Ovo je bankar Cloverleafa! –
poviče Puran kao da je Curtis kilo-
metar daleko.

Curtis ga pogleda i suho se na-
smiješi.

– Danas poslije podne će vas po-
sjetiti naš novi radnik, gospodine
Randolph.

– Uredu, Simmonse – hladno
odgovori. – Bili ste u Kansas City-
ju?

– Nisam!

Randolph pocrveni, ali se uspije
nasmiješiti.

– Kad sam bio u Kansas Cityju,
trebalo mi je mjesec dana da se po-
novno vratim u život. Čovjeka iscrpe
lijepe žene.

Slocum osjeti neprijateljstvo iz-
među ove dvojice.

– Ovo je John Clark – nastavi
Puran. – Radit će na Cloverleafu.

Randolph jedva zamjetno kimne i nastavi svojim putem.

– Kujin sin – promrmlja Puran.
– Oslovio sam ga gospodine, a on meni tek tako – Simmons.

Neko vrijeme jahali su šuteći. Ljudi su pozdravljali Purana. Neki su pak od njega okretali glavu. Slocum zaključio da nije posebno omiljen.

– Randolph je bio advokat starog Dobbsa – iznenada reče Puran. – Ali vodi i banku. Više od dvadeset godina bavi se sporom protiv Moralesovih. Uspješno to obavlja. Stari Dobbs ga je učinio svojim povjerenikom.

Slocum je pažljivo slušao. Zaključio je da je Randolph spretan čovjek i da o nekim stvarima zna mnogo više od ostalih.

– Često putuje u Washington – nastavi Puran. U glasu mu se osjetio prizvuk ljubomore. Okrenuo se u sedlu i pogledao prema gradu. Randolph je ulazio u korale.

– Pogledaj ga! Kujin sin! Nešto petlja sa stokom. Uskoro ponovo ide u Washington. Moralesi su opet nešto počeli. S računa Cloverleafa ispisat će masni ček za pokriće troškova putovanja. Nema sumnje, dobro mu je. Kopile hoće da mu podnosim sve račune kad putujem u Kansas City. Poludi kad vidi da sam jeo odreske. Mogao sam umjesto toga šunku s jajima! A dobri hoteli nisu za mene. Bio bi sretniji da se povlačim po koralima.

– On zacijelo mnogo toga zna – pažljivo će Slocum.

Puran iznenada zašuti. Zacijelo je shvatio da pred strancem ne smije mnogo govoriti.

Pogledavši Slocumove bisage, reče:

– Ne nosite puno prtljage.

– Lakše mi je putovati – odgovori Slocum. Na zapadu je mnogo

naučio. Bio je pripravan na svaku nepredvidenost.

– Da – promrmlja Puran.

Slocum pomisli da je njegovom novom poslodavcu možda žao što je po tako visokoj cijeni unajmio stranca. Istina, on sam mu je za to dao povoda ne pokazavši nikakvo oduševljenje. Osim toga, strancu je povjerio život neobuzdanog Dobbsa.

Puran će s vremenom shvatiti da je Slocum nezamjenjiv, a to znači – najsavršeniji oblik hipokrizije – što u uzbudljivom životu za Slocuma i nije osobit problem.

IX

Ranč Cloverleaf smješten je na blagom obronku iznad prostrane kotline. Prije tisuću godina na mjestu kotline bilo je jezero, a prije toga golemi krater vulkana.

Dolina obiluje pašnjacima i plodnim zemljištem. Tridesetak milja južnije prostire se hacienda Santa Isabel, nekad najveće imanje u ovom kraju.

Turkey odluči provesti Slocuma po imanju. Mladom Dobbsu je rekao kako će Slocum preuzeti dio njegovih poslova.

– To je iz opreza – objasni on Slocumu. – Inače bi se iznenadio zašto s njim provodiš toliko vremena.

Puran je pazio da ih nitko ne prisluškuje. Bojao se starog Shortyja. Taj je u isto vrijeme bio barem na tri razna mjesta. Održavao je vrt i obavljao još poneke sitne poslove. Žena mu je bila stara Meksikanka, kuharica. Ostala dvanaestorica radnika otišla su s ranča rano ujutro.

– Rekao sam mladom Dobbsu neka ti on pokaže ranč i uvede te u poslovanje. Ured je gore. Poludim kad vidim brojke. Randolph kaže

da ćemo propasti ako i dalje bude-
mo vodili računovodstvo na svoju
ruku. Nemamo priznanica, ničega.
Rekao sam Walteru da ćeš ti sredi-
ti papire. Želim ti mnogo sreće. I ne
dolazi mi plakati ako te uzbudi
onaj kujin sin. Za to si plaćen.

– Nešto me zanima – reče Slo-
cum. – Znam da me se ta stvar ne
tiče i nije važno ako mi ne odgovo-
riš.

Puran mu pokaže očima da sluša.
Nasmiješio se.

– Zašto je ona djevojka razljutila
Dobbsa? Što mu je rekla?

Puranu kao da je pao kamen sa
srca. Bojao se da ovaj stranac ne
dotakne neku njegovu tajnu.

– Rekla mu je da je peder. I da
ga ja, znaš što. Kao da nemam dru-
gog posla! – prasne. Ali jednog ću
dana toj prostakuši pokazati tko je
peder. Gurnut ću joj ga ravno u nje-
nu lajavu gubicu.

Slocum se nasmije. Shvatio je da
Puran nije ravnodušan prema mla-
doj Caterini Morales.

*

Poslije tri tjedna Slocum je upo-
znao veći dio ranča. Bio je lijep i
dobro vođen, osim onog dijela koji
je graničio s hacijendom Santa Isa-
bel. Moralesovi su bili jedini tamni
oblak što je lebdio na plavom nebu
Cloverleafa.

I Walter Dobbs je stvarao proble-
me. Trebalo ga je znati obuzdati. U
iskušenje je dolazio tko god je to
pokušao. Ponajviše Puran i Ran-
dolph, mislio je Slocum.

Puran se borio za Cloverleaf. Sto-
ga je u Slocuma polagao velike na-
de. Stari Dobbs je davno pročitao
nepredvidivu sinovljevu ćud i nje-
gove slabosti. Oporučno ga je ovla-
stio da vodi ranč tek kad napuni
tridesetu. Nadao se da će se dotad
uzrazumiti i da će od Purana ipak
nešto naučiti.

Mladiću su tada bile dvadeset če-
tiri. Razlikovao se od svojih vršnja-
ka koji su već vodili rančeve, radili
kao predradnici i prodavali stoku u
Kansasu. Odrastao je bez majke.
Razmazile su ga žene koje je Dobbs
unajmljivao za vođenje domaćin-
stva, a usput su bile i njegove lju-
bavnice. Stari Dobbs je umro u
osamdeset trećoj. Walteru je tada
bilo sadamnaest godina. Puran je
oporučno preuzeo ranč, a Ran-
dolph administraciju. Puranova se
plaća povećavala svake godine. Ta-
ko je trebalo potrajati sve dok Wal-
ter ne preuzme vodstvo. A onda do-
biva naknadu od trideset tisuća do-
lara. Ako i dalje želi ostati na čelu,
mora dobiti pristanak Dobbsa i
Randolpha. Jedan glas nije dovo-
ljan.

Slocum je o svemu saznao već pr-
vi mjesec proveden na Cloverleafu.
Neke je stvari saznao od kauboja, a
neke u gradu. Na poslu se dobro
snašao. Puran je izgubio svakako
strpljenje za neuračunljivoga mla-
dog Dobbsa. Potpuno ga je prepu-
stio Slocumu. Značilo je to da je iza
takvog povjerenja stajao valjan
razlog. Jer Slocum je bio – stranac.

*

Slocum je zaradio svoj novac i
jednog je jutra napokon osvanuo sa
svojim konjem. Dobbs je upravo bio
ustao, zijevao je i trljao oči. Veći dio
noći proveo je kockajući se. Slocum
ga je pokušavao nagovoriti da ra-
nije ode u krevet kako bi sljedećeg
dana mogao biti budan. Nije uspije-
vao.

• – Što ti uopće tražiš u ovoj pusti-
nji? – upita Dobbs. – Ovdje nema
ničega, ni vode ni trave. Što ti ovdje
može biti zanimljivo? Dva pедера?

– Dobbs se ludački nasmije.

– Vode ima deset milja sjeverni-
je.

– I što onda? Gladan sam.
– Reći ću ti što onda – polako će Slocum. – Unatoč tvom velikom neprijatelju, učinit ću te bogatim.
– A tko je taj veliki neprijatelj?

– zainteresirano će Dobbs.
– Ti sam – odgovori Slocum.
– Do vraga! Nemoj opet!
– Ne bi ti bilo naodmet da sam zaradiš nešto novca i da ga možeš prokockati bez grižnje savjesti.

Slocum skine sombrero i zagleda se prema nebu po kojem se lijeno položilo nekoliko pahuljastih oblaka.

– Oh, bože, pomози mi da opametim ovo stvorenje, da ga naučim kako je lijepo trošiti vlastiti novac! Pomози mi!

– Slušaj, Clark. Nisi ti tako loš čovjek – reče Dobbs protiv svoje volje. – Ako ništa drugo, znaš me nasmijati. A to je već nešto! Puranu nikad nije uspijelovalo. Dakle, uvjeravaš me da u ovoj pustinji mogu zaraditi neki novac. Zbilja me nasmijavaš.

– Dolje ima pašnjaka s obiljem trave. Nitko ne vodi stoku onamo jer su pojilišta daleko. Kad se napasu, s kravama je teško na dulji put prema pojilištima.

– Sve ja to znam – Dobbs zjevne. – A što da učinimo? Da iskopamo bunare?

– Treba nam dvadesetak grla dobrih goveda i nekoliko rasplodnih bikova. Računaj tri tisuće po grlu.

– Što? – poviče Dobbs.

– Htjeli mi to ili ne, pojilišta će uskoro presušiti. Treba nam stoga pasmina koja dobro podnosi sušu. A to je upravo Hereford. Ne znam zašto je tvoj otac uzgajao dugonogo govedo, koje je najosjetljivije na vodu. To je bilo dobro na početku, kad nitko nije imao para, ali ti ćeš morati razmišljati o budućnosti. Naj-

prije podigni ogradu od bodljikave žice, kupi pravu pasminu čim se zazelene i za manje od tri godine imat ćeš vrhunsku stoku za prodaju. Računam da ćeš imati oko osam tisuća kilograma najkvalitetnije govedine za isporuku u Kansas City. Time ćeš pokriti uloženi novac, a usput ćeš steći i pravi osjećaj za kocku.

Dobbsova donja čeljust blago je zadrhtala.

– Što znači pokriće? – upitao je. Slocum zakoluta očima i objasni.

– Osjećam se kao da sjedim u školskoj klupi.

– Ovo je tek prvi školski sat, Waltere.

– Po tebi je sve lako.

– Ništa nije lako. Treba mnogo truda. Kad podigneš ogradu, moraš paziti da s pasminom Hereford ne pomiješaš postojeće govedo. Jedan najamnik će morati stalno dežurati. Uračunaj ga u izdatke.

– Znaš što – zamuca Dobbs pun poštovanja. – Sve više mi se čini da imaš prokleta pravo.

– Najbolju Hereford pasminu možeš naći u Connecticutu.

– Proklet bio ako se odmah ne bacim na posao! Siguran sam da će za tako nešto Randolph odobriti novac. Bolje je da ne pokuša drugačije.

Sunce je zapeklo. Slocum skoči sa sedla u zaklon iza konja, a Dobbs učini isto. Slocum smota dvije cigarete i jednu ponudi Dobbsu. On uzme i duboko povuče.

– Proklet bio ako ovo nije vraški dobra zamisao!

Iza Slocumova ravnodušnog izgleda i »dobrih namjera« skrivala se želja da što prije uđe u Cloverleafov ured i pregleda arhivu. Možda mu usput pode za rukom i da nanjuši gdje bi mogao biti skriven tajanstveni papir hacijende Santa

Isabel. Izgledi su bili neznatni, ali nada je postojala...

Slocum je upozorio Dobbsa neka ne prenagljuje. Umjesto da odmah otrči k Randolphu i zatraži novac, bolje je da razradi plan i da se tek tada obrati bankaru. Najprije treba otići u Connecticut i provjeriti cijene goveda. Potom izračunati cijenu bodljikave žice.

– Idemo to odmah obaviti – prekinuo ga je Dobbs. – Pokazat ću ja Puranu kako se vodi posao.

Slocum ga stiša.

– Bilo bi dobro da najprije pogledamo na kojem mjestu ćemo postaviti ogradu. Za to nam treba nekoliko dana – pažljivo će Slocum.

– A potom ćemo pronaći trgovca na veliko. U pitanju je nekoliko kilometara žice. Moramo računati na pogadanje i na popust. Kad sve to obavimo, izići ćeš pred Randolpha s činjenicama.

Dobbs pogleda Slocuma.

– Nikad to ne bih rekao, ali sad shvaćam da je bila sreća što si onog dana bio u restoranu, Clark.

* * *

Stigavši na ranč, Dobbs je bio raspoloženiji nego ikad. Skinuo je sedlo, prebacio ga preko ograde, otresao gunj i obrisao slamom uznojenoga konja. Stari kuhar, pojavivši se na vratima, nije mogao vjerovati vlastitim očima. U Dobbsovim žilama gorjela je želja za akcijom.

Tek što je večerao, ne čekajući Slocuma, pojurio je u ured na drugom katu. Šef je bio najzanimljiviji komad pokućstva u toj prostoriji. Jedan jedini prozor kao da je bio namjerno postavljen za metu revolversima. Ali postojali su željezni kapci, koji su se brzo zatvarali, i u njima otvori za puške.

Slocumovo je oko sve zabilježilo. Zaključio je da je stari Dobbs sve

pomno smislio. Mogao se braniti od napadača ne pomaknuvši se sa stolca. Sve mu je bilo pri ruci, sve pomno smišljeno. Čak i petrolej dođe li do najgoreg.

Dobbs je brzo zgrabio pero i komad papira. Neuredno je odgurnuo tintarnicu ugrađenu u brončanog lava koji je njegova majka, po zanimanju učiteljica, bila dobila iz New Orleansa, zajedno s klavirom, kao poklon od svog muža.

Mladi Dobbs očito nije drugovao s matematikom. Nakon nekoliko panično i nesuvislo ispisanih brojki, zamolio je Slocuma da mu pomogne. Ali Slocum je nestao. Dobbs je ljutito potrčao stubama.

– Gdje si, do vraga?! – povikao je. Na kraju ga je pronašao na trijemu. Slocum je mirno pripalio cigaretu.

– Kamo si nestao! Razgovarao sam sa zidom misleći da si kraj mene!

Uzbudeno je disao. Od uzbuđenja je bio na rubu plača. Histerični bijes razmaženog djeteta. Slocum izvadi cigaretu iz usta i zagleda se u njen užareni vrh i ne pogledavši Dobbsa.

– Gospodine Dobbs – mirno reče.

– Da?

– Zar sam se loše ponašao?

– Točno! Riječ je o neukusnom ponašanju!

– Kako sam ti mogao pomoći? Zar sam morao ostati u uredu kad mi čak nisi ponudio ni da sjednem?

– Tamo je samo jedan stolac!

Slocum je buljio u njega.

– Da, ti si morao sjesti na stolac kad je bio samo jedan – rekao je zatim.

– Nabavit ću još jedan stolac – zbunjeno će Dobbs, okrene se i pođe prema vratima. Iznenada stane. Kad je pogledao Slocuma, on pre-

pozna Dobbsov ludački pogled iz restorana.

Ubit ću kujinog sina ako nešto pokuša, mislio je Slocum. Imat ću još dovoljno vremena da pobjegnem, a da to Puran ne opazi.

Dobbs nije posegnuo za revolverom. Kao da ga je upozorio Slocumov pogled.

– Ne misli da sam ja balavac! Nisam ni meksička kuharica, koju možeš motati oko malog prsta! Radiš za mene, a svi koji to čine mogu samo slušati, a ne naređivati. Ja da jem naredbe! Smjesta se vrati u ured i završi plan!

– Svakako, Waltere.

– I da se ovo nikad više nije ponovilo! To je sve.

Slocum ga je nekoliko trenutaka gledao. Samo je to čekao. Dobio je potpisanu propusnicu da uza sef provede koliko god hoće vremena. A možda je baš u sefu bio papir koji je tražio.

Prije dvanaest godina neki obijač banke naučio ga je otvarati sefove. Jerry Grogan je bio nadaleko poznat po svom umijeću. Slocum nikad nije zaboravio njegove savjete.

Krenuo je stubama zadovoljan slušajući kako škripe. Ušao je u ured i sjeo za stol. Nekoliko je papira ispunio sitnim brojkama. Uključio je u troškovnik cijene kupljenih grla, radne snage, bodljikave žice – prema procjeni za određenu dužinu ograde. Obavio je to vrlo brzo. S matematikom nije bio na ratnoj nozi poput Dobbsa.

Začuo je iznenadnu pucnjavu i skočio k prozoru. Dobbs je pucao u prazne boce kečapa. Revolver je bio pretežak za njegove nerazvijene ruke i ništa nije pogadao.

Slocum se vratio k sefu. Kleknuo je na pod i pažljivo dotaknuo kolut s brojkama.

»Moraš ga dotaknuti kao ljubavnicu«, govorio je Grogan. »Kad osjetiš zvuk poput poljupca leptira, znači da si pogodio. Ali, ovo ne ide uz nove sefove. No, imaš dosta starih. Za novije treba više strpljenja i bolje uho. Novije su kupili siromašni ljudi. Oni koji nemaju mnogo blaga.«

Grogan je kupio stari sef, na kojem su učili posao. Nakon tjedan dana znali su čuti ono fantastično »klik... klik... klik«.

– Hvala Groganu – nasmiješi se Slocum. Velika vrata Dobbsova sefa su se pomakla. U prednjem dijelu bilo je nekoliko vreća. Slocum osjeti pod prstima srebrne dolare. Zacijelo je to bio novac za plaće radnika i za svakodnevne izdatke. Papirnati novac nije bio siguran. Ako ništa goreg, mogli su ga izgrišti štakori. U tri manje vreće bili su zlatnici po dvadeset dolara. Brzo je zaključio da je u sefu pohranjeno oko dvadeset tisuća dolara. Očigledno stari Dobbs nije vjerovao bankama. Njegov sin i predradnik njegovali su obiteljsku tradiciju.

Slocum se upuštao u pljačke banaka čak i onda kad je posrijedi bio plijen pet puta manji od ovoga. Ali u Cloverleaf nije došao da bi izvukao novac. Nezadovoljno je gurnuo vreće nastojeći upamtiti kako su bile složene.

U dnu sefa opazi snop pisama povezanih crvenom vrpcom. Zapamтивši čvor, odvezao je vrpcom. Nikad nije zaboravljao sitnice. Zacijelo su ljubavna pisma, mislio je, pisana prije dvadeset pet godina gospodici Agnes Brownlow, adresirana na školu u Black Mesi. Rukopis je bio tvrd i neispisan. Očito je pripadao osobi koja je vještija na revolveru nego na laganom peru. Privatna pisma nisu ga zanimala. Ali

tjerala ga je pomisao da među njima može pronaći nešto zanimljivo.

U pismima je bilo samo ljubavnih izjava. O Cloverleafu ni traga. Zadnja koverta bila je deblja od ostalih. U njoj je bila fotografija vjenčanja. Gospođa Dobbs, žena ugodna izgleda, sjedila je na stolcu, a pokraj nje stajao je Dobbs.

Ni u ovoj prilici nije se mogao odreći svojih krutih navika. Nosio je novo odijelo, u kojem se očigledno nije dobro osjećao. Ali dojam je bio presudan.

Gdje li su proveli medeni mjesec? Iz čiste znatiželje Slocum okrene fotografiju. Na njoj je pisalo: »Charles Gregory, Montgomery Street, San Francisco. Kao u živo. Posjetite nas.« Znači, Dobbs ni u medenom mjesecu nije odustajao od ustaljenih navika.

I još nešto rukom napisano:

»150 0 + 0 ADLM«

Slocum zaključio da se šifra odnosila na gospođu Dobbs. Ime joj je bilo Agnes.

Pogledao je još nekoliko dokumenata. Hipoteka, bankovne potvrde, priznanice, poslovna korespondencija i ostalo. Sve u sverhu, staro i prilično dosadno. Slocum je odlučio pregledati sve do kraja.

Ništa nije pronašao. Nakon pola sata dosadili su mu stari papiri. Od svega što je vidio jedna je pojedinost možda bila značajna. A možda i nije. Rukopis starog Dobbsa se godinama iskrivljavao. Bio je ipak zanimljiv rukopis na poledini fotografije s medenog mjeseca. Šifra je očito bila starog datuma, a napisana drhtavom rukom. Nije li to zato što se odnosila na Agnes Dobbs?

Slocum spremi sve na mjesto i zatvori sef.

Sjeo je za stol i uzeo pero. Tek što ga je zamočio u tintu, vrata ureda se iznenada otvoriše. Slocumova

ruka nagonski posegne za revolverom.

Bio je to Puran. Lice mu je bilo tvrdo i bezizražajno.

Kako li je došao a da nism čuo škripanje stuba? – upita se Slocum.

– Zdravo, Clark – reče Puran.

Lice mu je bilo mračno, a glas savršeno miran. Značilo je to da ne potcjenjuje protivnika. Njegov se pogled zaustavio na sefu. Odmjerio je da li je bio pomican.

– Walter mi je rekao da razrađuješ neki njegov fantastičan plan – pogledom je i dalje pregledavao prostoriju. Zaustavio se na papirima ispred Slocuma.

Kako li je nečujno ušao, mislio je Slocum, Zahvaljivao je sreći što je na vrijeme zaključao sef.

– Kakav je to fantastičan plan?

– upitao je Puran.

– Jahali smo prema jugu. Vidio je neki pašnjak s kravama, a neda-leko odavde nije bilo pojilišta. Sjetio se da bi i on mogao tako nešto poduzeti. Malo-pomalo dosjetio se pasmine Herefords kao najbolje.

– Walter se nikad ničega nije dosjetio – primijeti Puran nakon nekoliko sekundi.

– Ne znam – odgovori Slocum.

– Dakle, tvrdiš da je to došlo malo-pomalo?

– Najprije cijena stoke, zatim bodljikave žice, putni troškovi i slično.

– Zaista?

– S ovim troškovnikom mogao bi od banke dobiti zajam.

Puran odmahne glavom.

– Zar misliš da bi u Black Mesi itko povjerovao da je sve to smislio mladi Dobbs? Ideja je možda dobra, ali Randolph će prvi posumnjati. Posmislić da mu novac treba za kockanje.

Slocum kimne. Iznenadio se što je Dobbs ovaj plan prodao kao svoj.

– Pogledat ću tvoju računicu, a ti do večere zabavi mladića.

– U redu – reče Slocum.

– Samo trenutak – doda Puran zagledavši se u papire. – Odlično – doda malo zatim. – Sjajno si ovo razradio.

Slocum je šutio. Lice mu je odavalo zadovoljstvo, ali mu se nije sviđao Puranov ton.

– Ponekad se upitam što radiš ovdje. Previše si pametan da bi tek tako gubio vrijeme.

Slocumu se nije sviđao ovaj razgovor.

– Bar je to jednostavno – nasmiješ se. – Dobro sam plaćen. Na proljeće ću moći nešto započeti.

– Neki ljudi nisu zadovoljni samo novcem. Istina, i ja sam dobro plaćen. Zato sam ovdje. Ali ti izgledaš kao netko tko želi biti sam svoj gazda. S druge strane, čudno mi je tvoje ponašanje. Ne vidim te kao osobu koja će nešto zaraditi i podići vlastito imanje. Daleko si od svega toga. Molim te, objasni u čemu je igra?

Kujin sin, mnogo vidi, pomisli Slocum.

– Radim za Cloverleaf zato što sam ostao bez igdje ičega – mirno će Slocum. – A ne krađem zato što sam pošten. Sam ću sve zaraditi. Dakle, zarada mi je važna. Ne namjeravam ovdje provesti ostatak života. Kad budem imao nekoliko tisuća dolara, krenut ću prema Meksiku. Zanima me kako je tamo. Poslije ću vidjeti.

Puran ga je nekoliko trenutaka pomno promatrao. Potom se nasmiješio. Činilo se kao da mu se divi.

Ali nešto mu je govorilo da Slocum laže, samo nije znao zašto. Podigao je kažiprst kao da želi reći:

»Znam da lažeš. Jednog ću dana sve saznati. Onda ću te ubiti.«

I kao da se ništa nije dogodilo, nagne se nad papire.

Kad se našao na stubama, Slocum je ponovo razmišljao kako je Puran nečujno ušao u ured. Stube vraški škripe. Na kraju shvati. Bila je to najjednostavnija stav na svijetu. Pridržavao se za stupove i penjao se uz ogradu. Nikad ne potcjenjuj, zaključ i Slocum. Da je Puran došao samo minutu ranije, uhvatio bi ga na djelu. I ubio bi ga poput mačke.

Potreban mi je odmor, i to uskoro – pomisli Slocum. Za hacijendu Santa Isabel. Šta prije, ali na koji način?

X

Jednoga užeglog popodneva Slocum i Dobbs su jahali spaljenom dolinom! Približili su se granici prema imanju hacijende Santa Isabel.

Milju udaljeni od njih jahala su još dvojica jahača. Nisu bili Apači. Iz daljine se ništa drugo nije moglo zaključiti.

– Cloverleafovi jahači? – upita Slocum.

– Nisu – nevoliko će Dobbs. – To su Moralesovi vakuerosi. Paze da ne prijedemo njihov potok. Tamo je granica.

Slocum zapazi da se Dobbs uzbuđuje kad se spomene ime Moralesovih.

– Suljat će se do večeri. A onda će krenuti u krađu stoke. Takvi su oni.

– Zašto ih ne dočekamo u zasjedi?

– Pokušavali smo. Ali teško je s njima. Neki vakuerosi imaju indijanske krvi i lako nas nanjuše. Začas se izgube i zametnu trag. Teško je uhvatiti tu prijavu meksičku kopljad!

– Zašto se ne obračunate na njihovom ranču?

– Nemoguće. Za sekundu te uvjere da je njihovo stado daleko na obroncima Sierra Amarrile, a to je pedesetak milja odavde. I tako mogu beskrajno krasti moje govedo.

Vraćajući se kući, prošli su kroz uski kanjon. Opazili su četiri iznemogle krave što su ležale na zemlji.

– Ne obaziraj se, Johnne – nevoljko će Dobbs. – Gladan sam. Ne gubimo vrijeme sa starim kravama.

Slocum ne odgovori. Kad su se približili, shvatili su da se nešto dogodilo. Krave su i dalje ležale.

Slocum sjaše.

– Što im je? – upita Dobbs.

Slocum šutke pokaže mlaz krvi. Čulo se samo zujanje muha. Iznad njih su već kružili lešinari.

Krave su krepavale od žeđi.

– Što se, do vraga događa? Kad god te nešto pitam, ne znaš odgovoriti. A za to si plaćen – značajno će Dobbs.

Slocum ga šutke pogleda. Nije morao ništa odgovoriti. Dobbs krene za njim.

– Barem će lešinari biti sretni – zaključiti Dobbs.

– Radije se pobrini za veterinara. Neće sve odmah uginuti. Nešto se može spasiti.

Te večeri za večerom Puran reče:

– Prokletstvo! Svakog nam dana crkavaju krave. Čudna neka bolest. Prenesena iz Meksika. Krepavaju od žeđi. Ali meso je dobro. Ne možemo svakog časa slati po veterinara. Ona zaraćuna pedeset dolara po pregledu. A ti, Clark, ne brini toliko. Zar smo spali na to da zaplaćemo za svakom crknutom kravom?

Slocum je šutio. Nije povjerovao nijednoj Puranovoj riječi. Znao je da iza toga stoji nešto drugo. Sad je

bilo kasno da veterinar spasi ijednu kravu.

– Imao sam danas težak dan – rekao je Puran nakon večere. – Sutra moram u Tucson. Idem spavati.

– Pitam se gdje li je danas bio?

– značajno će Slocum pošto su prestale škripati stube pod Puranovim čizmama.

Dobbs slegne ramenima.

– Spomenuo je Black Mesu. Ne znam kamo je išao. Kad sam ga jednom upitao kamo će, odgovorio je: »Posao oko ranča, sine.« Poslije toga nikad ga nisam pitao za njegove poslove. – Dobbs otpije gutljaj kave. – Pretpostavljam da ima pravo – nastavi. – Ne možemo stalno trčati za veterinarom, nije posrijedi veći broj stoke.

Slocum je šutio. Kad je izišao kuhar, upita:

– Waltere, jesi li još zainteresiran za onaj posao s govedom?

Dobbs je piljio.

– Jesi li ili nisi?

Dobbs je bio pritiješnjen. Osjećao je nelagodu. Nešto ga je kočilo. Nije mogao prihvatiti Slocumov savjet niti reći »da«.

– Da sam na tvom mjestu, odmah bih pozvao veterinara, ne čekajući da krepava i posljednja krava. To bi potvrdilo da sam možeš nešto učiniti. Inače ćeš ostati bez ijednoga grla.

– A što će Puran reći? Da je pogriješio. Nasmijat će se.

Slocum je povukao stolicu i ustao.

– Laku noć, Waltere.

Okrenuo se i izišao. Na Dobbsu je bilo da odluči. Nakon nekoliko sati probudio ga je topot kopita. Pogledao je kroz prozor. Dobbs je u galopu odjurio prema Black Mesu.

Bila je ponoć. Nasmiješivši se, Slocum se vratio u krevet.

XI

Sljedećeg dana, oko dva poslije podne, stigao je Burroughs. Dobbs je sjedio kraj njega, a Dobbsov je konj bio privezan za veterinarska kola. Bio je to jak čovjek crvena lica i uvijek dobre volje. Uz njega je uvijek bila velika kožnata torba.

– Nikamo ne idem bez puške – značajno je rekao za stolom. – Istina, volim za večeru ustrijeliti poneku prepelicu. Ne bih se ljutio ni da je umjesto prepelice medvjed. Najvažnije je ipak da tako imam pokriva kad se nađem blizu hacijende Moralesovih ili Cloverleafa. Pomisli li da sam na neprijateljskoj strani, izvlačim se na lov.

Slocum se nasmijao.

– Ti si zacijelo ovdje novi? – upita veterinar.

– Došao sam prije mjesec dana.

– Dobbs ne liči na svog oca – reče Burroughs kad je Walter izašao. – Dio puta je jahao ispred mene. Poludio sam od prašine. Uljudno sam ga zamolio da jaše iza mojih kola. Na to je odgovorio, ne baš uljudno, da nije navikao gutati prašinu. I to moju prašinu. Pozvao sam ga da sjedne kraj mene – pod uvjetom da ne razgovaramo. Sreća je što sam u ovom kraju jedini veterinar. Zato sam najbolji. Nisam ga pitao što se dogodilo. Poznajem ga od malih nogu. Sad je luđi nego ikad. Ti izgledaš kao razuman čovjek. Dakle...

Slocum mu sve ispriča.

– Ne znam što bi to moglo biti. Moram pogledati.

* * *

Lešinari su se gostili iznad tri uginule krave. Konji su se uznemirili od neugodnog mirisa.

– Učini nešto korisno – reče veterinar Dobbsu. Dok ne vidim što je, pripazi konje.

Ovaj bez riječi poslušao.

Nakon nekoliko trenutaka veterinar je pregledao lešine. Obrisavši travom krvave ruke, podigao je glavu. Lice mu je bilo zabrinuto.

– Nije riječ o zarazi – reče. – Problem je druge vrste, ne tako opasan kao zaraza.

– Da? A što je to?

– Netko im je oštrim predmetom razrezao utrobu.

– Što! – poviče Dobbs.

– Posljedice su jasne – nastavi Burroughs. – Krave ugibaju nakon nekoliko dana, obično milju dalje od mjesta gdje se to dogodilo.

Slocum pomisli da su to učinili Moralesovi ljudi. I Dobbs pomisli isto i počne vikati i psovati. Zaurlao je da će ubiti prvoga Moralesovog vakuera.

– Prestani – upozori ga Burroughs. – Nemaš nikakva dokaza da su to učinili oni.

– A tko bi drugi? Reci!

– Ja mogu pregledati samo utrobu. Nađi nekog drugog da bude detektiv.

Teško dišući, veterinar uzjaše. Konj se zanjihao od njegove težina.

Dobbs je bio nestrpljiv. Odjurio je ispred njih. – Ako sretnoš Purana, ništa mu nemoj spominjati – reče Slocum.

– Je li? – zainteresirano će Burroughs.

– Protivio se tvom dolasku.

– Je li? – ponovi Burroughs. Sad je govorio još sporije, kao da razmišlja o razlogu Puranova postupka.

– Rekao je da moramo biti spremni na to da će crknuti nekoliko krava – nastavi Slocum. – Na to računa svatko tko se bavi kravama. Što ti misliš o Puranu? – upita zatim.

– Do vraga, na njega se nitko ne obazire. Ali ako on ne zna da sam došao, tko će mi platiti?

– Dobbs će platiti u gotovom. Bez priznanice.

– Kako će to pravdati?

– Ranč je njegov. Pusti neka plati iz svog džepa.

– Nemam ništa protiv.

Veterinar je krenuo u Black Mesu sa dva zlatnika od deset dolara u džepu. Prije odlaska Slocum ga je zamolio da mu ustupi katgut za šivanje rana i metalnu iglu. Nije pitao što mu to treba, a svaka teorija koju je s tim u vezi smišljao na putu prema Black Mesi – ispadala je iz kombinacije. U jedno je bio siguran: kad tad Slocum će se obračunati s Puranom.

* * *

Sljedeće jutro Slocum je s Dobbsom odjahao s ranča. U džepu je nosio iglu i katgut i pet kovanica od deset centi, na koje je, na Dobbsovo iznenađenje, urezao »CLOV«. Kad je mladić upitao što to znači, Slocum mu odgovori neka bude strpljiv. Sve će saznati još istog popodneva.

Kad je došlo vrijeme ručka, Slocum je pomoću pamučne plahte koju je raširio nad suhim granama ogoljelog drveta osigurao ugodnu hladovinu. Dobbs se divio. Tako nešto njemu nikad ne bi palo na um.

– Dakle, Waltere – iznenada reče Slocum. – Pretpostavimo da bi htio ugrabiti nekoliko grla Moralesovog goveda, a da ona nisu žigosana. Što bi učinio?

– Što bih ja učinio? – iznenadeno će Dobbs. – A što misliš da sam budala! Utisnuo bih im žig Cloverleafa i odvuкао ih daleko od granice. I ubio prvoga Moralesovog vakuera koji bi se pojavio.

– Dobro. Što bi onda učinio?

– Kako to misliš? – ljutito će Dobbs. – Nemam što činiti. Govedo je moje. Svaka bi budala vidjela žig Cloverleafa.

– A što bi se dogodilo pri sljedećem okupljanju stoke?

– Bez obzira na ogradu stoka uvijek može odlutati. Jednom godišnje stoka se s nekoliko rančeva skupi u dolini, a tada vlasnici žigšu nova grla.

– Ti me zaista smatraš budalom, zar ne?

– Kako rančeri uopće znaju koje je njihovo govedo? – strpljivo će Slocum.

– Pitaju mamice – nasmije se Dobbs. – One koje su već žigosane.

Dobbs zašuti. Shvatio je na što ovaj cilja.

– Kad se okupi sva stoka, junad s Cloverleafovim žigom, mislim na onu ukradenu, otići će k Moralesovom stadu. I što će onda ljudi zaključiti?

– Samo jedno. Da je govedo ukradeno.

– Još jedna mogućnost. Ako nema Moralesovih krava, što onda?

– Telad je naša.

– Točno. Dakle, sad je sve jasno?

– Netko je ubio krave zato što je pokrao telad. Sjajno, Johnie. Ovo mi nikad ne bi palo na um. Tako, znači, nema načina da uhvatimo kradljivce. Kopilad!

– Ima – reče Slocum.

* * *

Kasno tog popodneva, dvije milje od hacijende Santa Isabel, Slocum je našao ono što je tražio: tri teleta, nežigosana, i Cloverleafove krave. Pasle su u kanjonu što je graničio s Moralesovim rančem. Kao da im je netko namjerno otvorio vrata, mislio je Slocum. Kad ih vidi prvi Moralesov vakuero, doći će u iskušenje.

Dobbs mu je pomogao da sveže sva tri teleta. Polegnuvši ih na stranu, iz džepa je izvukao nož. Napravio je rez na vratu i utisnuo obilje-

ženu kovanicu. A onda je napravio rez na lijevom uhu, trouglast, kao znak po kojem će poslije ovu telad lako prepoznati među stotinama ostale. Kad je sve bilo gotovo, odvezao ih je. Telad je preplašeno pojurila kravama. Slocum je zadovoljno gledao kako polako odmiču prema haciendi Santa Isabel.

– Bit će fantastično! – veselo će Dobbs. – Jedva čekam da dode vrijeme okupljanja stoke. To je za mjesec dana. Prema svima ćemo obrukati Moralese – kradljivce stoke!

Dobbs ludački krikne od sreće. Krave se uplaše i potrče još brže.

XII

Slocum je pretraživao po alatnici. Mirisalo je po koži i ustajalom zraku. Sve je bilo razbacano, a drveni pod nitko godinama nije pomeo.

Na kraju je našao ono što je tražio. U uglu je jedna daska bila čista. Kao da se netko pomno brinuo samo o tom komadiću poda. Pažljivo ju je podigao. Metalna šipka s nazupčanim vrhom! Znači, to je bila tajna. Zgrušana krv na zupcima.

Slocum pažljivo namjesti dasku ostavivši sve onako kako je našao. Sad je samo trebalo odgonetnuti zašto netko s Cloverleafa ubija vlastitu stoku. Već je imao nekoliko pretpostavki.

Na Cloverleafu nije bilo kovača. Trebalo ga je pronaći u gradu.

* * *

Hartshon je bio njemački izbjeglica. Kovačnicu je otvorio u Black Mesi, iza zgrade željezničke uprave. Bez prekida sa čulo jednolično udaranje čekića.

Nije podignuo glavu kad je ušao Slocum. Činilo se da mu je dragocjena svaka minuta.

– Što vam treba? – upitao je.

– Dolazim s Cloverleafa – počne Slocum. – Treba nam još jedna

šipka... Do vraga, ne znam kako se to zove.

– Znam. Za čišćenje kopita – pomogne kovač. Nije vjerovao da ima glupih ljudi koji za čišćenje kopita trebaju poseban alat. Budale, reče u sebi. – Za gospodina Simmonsa.

Slocum se ugodno iznenadi.

– Kad će biti gotovo? – upita.

– Za jedan sat, mladiću.

Slocum je ručao u Beadleovom restoranu. Kuhar je na stol stavio velik komad pite od jabuka.

– Na račun kuće – rekao je.

Slocum ga pozove da mu se pridruži i kuhar sjedne.

– Pura nije glup – reče kuhar.

– Ali ne može zamijeniti starog Dobbsa. Zaboravan je i rastresen. Zadnji put kad je ovdje bio, naručio je kavu i šunku s jajima. Najprije sam mu donio kavu. A onda šunku s jajima. Viknuo je na mene što sam mu to donio. Zaboravio je da je naručio. Tako je i s drugim stvarima. Dode u restoran, a misli da je u prodavaonici. Kod mene hoće kupiti neki alat. Smiješno. Ali takav je.

Slušajući kuhara, Slocumu nešto sine. Provjerit će Purana čim se vrati na ranč.

Kad je izišao na ulicu, upravo je prolazio Sebastiano de la Vega. I on je jedna od prepreka do Caterine Morales. Slocum ga promotri. Sebastiano je bio meksička verzija Purana: visok, lukav, brz. Bez sumnje i s njim će se jednog dana obračunati.

Vratio se kovaču. On je zaračunao jedan dolar.

– Simmons vam je rekao da toliko stoji, zar ne?

– Ah, da. Zaboravio sam.

Metalna šipka nije bila zamotana. Slocum gurne u džep nazupčani vrh, a šipku uzme u ruku. Tek što

je izišao na ulicu, naleti na Sebastiana de la Vega.

– Oprostite – reče Slocum.

– Ne govori engleski – hladno odgovori majordomo. Nosio je ukrašeni kožni opasač s koltom kalibra 0.45 i široki meksički sombrero, s pozlaćenom vrpcom.

– Lo siento, señor – reče Slocum. – Uvijek se ispričam kad naletim na osobu koja izgleda sjajno poput vas.

De la Vega nije odmah shvatio je li to izazov ili ne. Sumnjičavo i zbunjeno gledao je Slocuma, a onda ga gurnuo u stranu. Prije nego što je uspio učiniti sljedeći pokret, Slocum ga uhvati za desni lakat. Majordom ostane ukočen, ledima okrenut prema Slocumu.

– Gospodine, sad je na vama red da se ispričate. – Slocum mu tiho reče na uho, na španjolskom.

– Lo siento, señor – reče on kroz zube.

– Ovo ćemo zaboraviti, senjor – mirno će Slocum i pustiti ga.

Kad se okrenuo, Sebastianovo je lice bilo crveno od bijesa. Učinio je neznatan pokret rukom prema koltu, ali je Slocum već bio spreman. Ruka mu je neodlučno ostala u zraku.

– Buenos tardes, señor – uljudno reče Slocum, okrene se i ode. Znao je da Sebastiano neće pucati u leđa, nasred ulice, u pola bijela dana.

Pošao je do Randolphove banke. Sada je mogao unovčiti ček s dvomjesečnom zaradom. Poslije je razmišljao kako je imao sreće što bankovni činovnik nije htio unovčiti Cloverleafov ček.

– Ja vas ne poznajem, gospodine – ispričavao se. – Ništa ne mogu učiniti bez gospodina Randolpha.

– U redu.

– Ali gospodin Randolph nije ovdje. Nadam se da će se uskoro vratiti. Možete pričekati u njegovom uredu.

Slocuma je još jednom poslužila sreća. Umjesto da ode u restoran i popije kavu, odlučio je čekati u bankarevu uredu. Svidio mu se golemi kožnati naslonjač, veliki stol od hrastovine te suvremeni sef. Odmah je pomislio kako da ga otvori. Malo komplicirano, nasmiješio se. Najprije treba skinuti šarke, a onda ga zaliti nitroglicerinom. Pripalivši cigaretu, ogledao se po sobi. Na zidu je visila slika nekoga francuskog slikara: zelena livada i kola sa sijenom. Na drugoj strani velika zemljopisna karta regije. Stao je ispred nje. Sve je bilo upisano: rančevi, korali, mlinovi, ceste, konji i pojilišta. Prst mu je zastao na Cloverleafu. Pomno je proučavao. Nikad se ne zna hoće li morati iznenada otići s Cloverleafa. Jedno korito lave činilo mu se idealno za bijeg.

Na vratima se iznenada pojavi Randolph.

– Dobar dan – kratko će, sjedne za stol i upita: – Što se dogodilo?

Slocum je upravo pročitao na karti: Arroyo de los Muertos – »ADLM«. Ta ista slova napisao je stari Dobbs na slici s vjenčanja. Zacijelo su to bile dragocjene riječi, koje nije smio zaboraviti.

Slocum shvati da mora otići na to mjesto. Nije mu bilo teško zapamtiti zemljopisnu kartu. Znao je da bolje ne može naći u Black Mesi.

– Ova karta je pravo umjetničko djelo – reče Slocum ne okrenuvši se. Bilježio je u glavi smještaj Arroya de los Muertos: šesnaest milja južno od ranča Cloverleafa.

– Baš mi je drago što tako misliš

– reče Randolph podrugljivo.

– Kladim se da puno stoji.

– Bolje da prijedemo na stvar.

Pošto si došao? Nemam mnogo vremena.

– Niti ja – doda Slocum ne skidajući pogled s karte.

– Onda, dakle...?

Slocum stavi ček na Randolphov stol.

Bankar odmahne rukom.

– Nešto ne valja?

Bankar ništa ne reče.

– Zar ček nije valjan?

– Valjan je, ali ga ne isplaćujemo bez Simmonsa – nasmiješio se.

Slocumove zelene oči zatreptaše.

– Onda ga dovedi u... – Slocum zastane i u jednom koraku nađe se ispred Randolphova stola. – Ali nema Simmonsa dok ne isplatiš ovaj ček – doda šapatom.

– Kako to mislite, gospodine?

– Čuo si kako to mislim. Upozoravam te da i ja imam svoga konja za trku.

Prvi put se Randolph zagleda Slocumu u lice. Bilo je to dovoljno da uzme pero i na poledini napiše »C. R.«

– Nadam se da se nećeš dugo motati po Cloverleafu – doda.

– Možda imaš pravo – reče Slocum. Osjećao je neku vrstu zahvalnosti prema bankaru, jer da nije došao ovamo nikad ne bi otkrio značenje inicijala ADLM.

– A sad, gubi se odavde!

– Nemam prigovora, gospodine Randolph – lijeno zaključio Slocum.

Kad je Slocum izišao, Randolph osjeti kako ga oblijeva znoj. Nešto mu je govorilo da bi uskoro mogao postati bivši bankar Black Mese.

XIII

Slocum se nije žurio na ranč. Do noći je još imao vremena. Lagano jašući, uspoređivao je okoliš sa zemljopisnom kartom iz Randolphova ureda. Pred njim je bila još jedan povoljna okolnost. Ako se mladi Dobbs odluči na kupnju nove

pasmine, imat će prilike vidjeti ono što mu je dosad promaklo.

Zastao je pred nekim rascjepom. Bilo je očigledno da kroza nj nije kročila čak ni indijanska noga. Ulaz je bio neprohodan, zakrčen granjem i srušenim stablima.

Konju je bilo potreban odmor. Slocum je razgledavao divlji krajolik. Barranca s Randolphove karte!

Iznenadeno se zagledao u jahača što se upravo probijao prema barranki. Bio je to mladi Dobbs.

Zar bi netko imao razloga jahati ovom divljinom osim onoga tko ga – prati? Ali Dobbs ga nije mogao vidjeti. Postajala je jedino mogućnost da je pratio iz zaklona i tek tada, vidjevši ga, usmjerio konja za njim. Ali zašto bi ga pratio? – razmišljao je Slocum. Mogla je to biti samo Puranova zamisao. Iz razmišljanja ga prekinu preplašeno rzanje Dobbsova konja. Slocum je zapanjeno gledao Dobbsa kako suhom granom histerično udara konja po slabinama. Bio je toliko bijesan da je na kraju privezao jednu životinju kako bi je što više mučio.

Slocum je okrenuo glavu. Nije to mogao gledati. Stisnuo je okidač vinčesterke, nanišani u zrak i pucanj propara tišinu. Dobbs preplašeno stane, baci granu i pojuri prema svojem karabinu. Slocum ispali još dva metka. Prvi raznese Dobbsovu karabinku, a drugi se zabije u glavu izmrcvarenoga konja.

Dobbs preplašeno izvuče revolver. Nije mogao odrediti iz kojeg smjera dolazi pucnjava i prestrašeno je ispali tri metka. Sad mu je bez konja bilo teže bježati. Panično je pred sobom gurao suho granje probijajući se prema čistini. Sombrero mu je pao s glave.

Slocum je stišao bijes. Nije htio ubiti Dobbsa. Ponizanje je bila veća

kazna. Pratio ga je mecima. Dobbs je mahao rukama, psovao i prijetio.

Slocum se bolje osjećao kad je skočio u sedlo. U laganom kasu nastavio je prema ranču.

Dobbs je morao propješačiti pet milja do Cloverleafa. Poskakivao je u jednoj čizmi, bez sombrera na glavi. Vratio se za dva sata. Lice mu je bilo izgoreno od sunca. Bio je iscrpljen, gladan i žedan. Bacio se na prvo pojilište.

Slocum je sjedio na trijemu i pušio. Zabavljao se gledajući Dobbsa kako se guši u vodi. Puran se smijuljio.

– Što ti se dogodilo, Waltere? – upita Puran.

On ne odgovori. Penjući se stubama, dobaci Slocumu pogled pun mržnje.

– Zaključujem da ste imali neki obračun? – upita Puran kad je Dobbs nestao iza vrata.

– To mi nije poznato – reče Slocum. Odlučio je pred Puranom zatajiti što se dogodilo.

– Rekao sam ti da s njim nije lako.

Za nekoliko minuta Dobbs je izašao iz kuće. Imao je nove čizme, a u svakoj ruci bocu piva.

Sjeo je na naslonjač i počeo brzo piti.

– Što ti je? – blago će Slocum.

– Nešto se dogodilo?

– Nešto! Nešto! – poviče Dobbs.

– Vraški dobro znaš što se dogodilo.

– Bojim se da ne znam.

– Glas mu je bio tako intoniran da je Dobbs posumnjao da se možda nije prevario.

– Prije dva sata jahao si prema tjesnacu? – upita Dobbs.

– Jesam – mirno će Slocum.

Dobbs je bio iznenađen. Očekivao je da će on poreći.

– I nastavio si prema kanjonu? Onom obrušenom?

– Jahao sam kraj njega. Mislim da je teško proći kroza nj.

Po Dobbsovu licu vidio je šta mu prolazi kroz glavu: ako je Slocum prolazio kraj kanjona, znači da je netko drugi pucao. Ali tko?

– Jesi čuo pucnjavu?

– Jesam, osam pucnjeva. Pretpostavljam sam da ćeš se vratiti s lovinom.

Puran se nasmiješi. Na Cloverleafu su se svi smijali Dobbsovoj nepretnosti rukovanja oružjem.

– Znači, netko od Moralesovih vakuerosa ubio je moga konja, a glavu sam izvukao zato što je, na sreću, bio loš strijelac.

– Sumnjam da bi se usudio doći tako daleko – sumnjičavo će Puran.

– Tko mi je onda ubio konja? Otići ću tamo i pokazati im koga su napali! Idem odmah! Ne vjerujete mi? – reče ustajući. – Onda podite za mnom.

– Dobro – zabrinuto će Puran.

– Poći ću s tobom. A ti? – upita Slocuma.

– Ja ne idem. Ne sumnjam u istinitost njegovih riječi.

Slocum je sjedio i pušio. Napokon je bio sam. Uživao je u sumraku i ljuljanju u naslonjaču.

* * *

Gledao je kako prema ranču jašu Dobbs i Puran. Kad su stigli, Puran je krenuo prema koralu, a Dobbs je sjahao i pošao prema trijemu.

– Tamo nije lako nišaniti. Teško bi netko s te udaljenosti mogao raznijeti čizmu i karabin a da pri tom ne rani čovjeka. Tko god da je bio, ne voli Waltera. Ali zbunjuje što ga nije ubio. Imao je za to vraški dobru priliku. Nema tako spretnog vakuerosa. Učinio je to netko drugi.

Slocum s mukom pokušava zadržati osmijeh. Sažalio se nad Puranovim razmišljanjem.

– Netko drugi – ponovi Puran.

– Vjerujem da ti je dosadio Dobbs. Zaključio sam to u kanjonu. Htio si ga preplašiti i izbiti mu muhe iz glave. Žao mi je što to nisam vidio.

– Uživao bi u prizoru – reče Slocum. Bilo je glupo poricati. Znao je da je Puran proučio tragove.

– Ne sumnjam! – reče Puran. Nedostajat ćeš mi, John. U nekoliko navrata uspio si osvijestiti maloga gada. Radiš li za udruženje stočara? Mislim da radiš, a to mi se ne sviđa. Kako je tvoje pravo ime, John?

Slocum je znao tko radi za Udruženje stočara. Bili su to nepotkupljivi ljudi, koji su radili na području Arizone. O njihovom mišljenjima ovisili su sudski procesi.

– Zašto misliš da nisam John? – upita. Nije imalo smisla poricati optužbu. No, znao je da šutnja ponekad ostaje najodaniji suborac.

– Ne znam. Često ideš u grad. Za sobom nikad ne ostavljaš trag. Sumnjiv si.

– Ako sam otpušten, samo reci.

– Otpušten si, John. Želim da sutra ujutro odeš s ranča. Žao mi je. Pogriješio sam što sam te najmio. Za čovjeka poput tebe prelagan je posao briga o Walteru.

Puran se okrene i povede konja u koral.

Bilo je predobro da bi dugo trajalo, mislio je Slocum. No, ipak je dosta izvukao. Mnogo je naučio o Cloverleafu, a ako uspije s Arroyo de los Muertos, nikad neće požaliti što je došao. Sad više nije bio važan prvobitni razlog ostanka na Cloverleafu – osveta Puranu. Kad bi ga ubio, morao bi smjesta pobjeći u drugu državu i tamo ostati najmanje godinu dana. A to je značilo da

bi morao čekati najmanje 365 dana da ponovo vidi Caterinu Morales.

XIV

Slocum je otišao rano sljedećeg jutra, dok su još svi spavali. Poslije tri sata jahanja zastao je na vrhu stijene ispod koje se nalazio Arroyo de los Muertos.

Imam sreće, pomisli Slocum i podbode konja. Nije bilo staze i konj je posrtao. Slocum je oprezno jahao da konj ne bi slomio nogu. Kad se spustio na dno, iz konjskih nazdrva izbijala je bijela pjena.

Lagano ih je obasipala crvenkasta prašina. Nešto dublje u kotlini opazio je mlaz biserne vode. Okomito se spuštao na kamenu ploču.

150 0 + 0 ADLM

Postojao je samo jedan način da odgonetne: jahati kotlinom i otkrivati pedalj po pedalj. Sa strane su se uzdizali visoki kameni zidovi. Na nekim je mjestima jedva mogao proći, a sunce, ako bi se pojavilo, sjalo bi tek nekoliko minuta.

Prošavši kroz uski kanjon, opet se našao na čistom prostoru. Na nekim mjestima voda je izbijala iz okomitih stijena. Ispred sebe Slocum iznenada ugleda dva velika okrugla kamena. Prošao je između njih. Bili su najveličanstveniji prizor kanjona, kao da ih je netko tamo namjerno postavio.

Nalazili su se 150 metara od okomite stijene. To je značilo: ako se pomakne 150 metara u lijevo, dobit će 150 0 + 0. Dakle, 150 metara i dva okrugla kamena! Plus između dvije nule nije imao značenje plusa, već je po tradicionalnoj simbolici označavao točno mjesto. Nešto je zacijelo bilo pohranjeno točno između dva kamena!

Sjahao je. Srce mu je uzbuđeno kucalo. Uvijek mu se to događalo kad se našao pred rješenjem teškog

problema. Odmjeravao je razmak između dva kamena. Duljina njegova koraka podudarala se s jednim metrom. Izbrojivši točno sto pedeset koraka, našao se između dva kamena. Tlo je bilo tvrdo i nabijeno.

Nekoliko puta donio je pun sombrero vode i izlio ga na tvrdo tlo. Otrgao je suhu granu, nožem naoštrio i nekoliko puta snažno udario. Naišao je na nešto metalno. Još nekoliko minuta i iskopao je malu kutiju. Stari Dobbs ju je lokotom dobro osigurao. Slocum zaključi da će revolverom najjednostavnije raznijeti katanac. Nož nije bio dovoljno čvrst. Otvorio je poklopac. Pažljivo je izvukao gumenu zaštitu. Zaštićen od vlage ispod gumene zaštite nalazio se dragocjeni dokument u kojem španjolski kralj daruje hacijendu Santa Isabel Don Pedru Morale-su.

Slocum vrati na mjesto praznu kutiju, zatrpa je i konjem prijede po mjestu nekoliko puta da bi utabao svježe mjesto.

Sakrio je u bisage dragocjeni dokument – komad ovčje kože. Tražio je najlakši put da se izvuče iz paklenoga kanjona. O vremenu više nije brinuo. Sat-dva neće ništa promijeniti. U Caterini Morales tek će se rasplamsati strasti kojima će jedino moći iskupiti izgubljeni dokument.

Slocum je uživao zamišljajući reakcije mladog Dobbsa i Purana kad otkriju da im je ispred nosa ukrao Moralesovu darovnicu.

Poslije će vraški požaliti zbog ovog sanjarenja. Kad je skočio u sedlo, začuje snažan prasak i od udarca se stropošta na zemlju. Onesvijestio se.

XV

Otvorivši oči. Slocum osjeti mučnu glavobolju. Ležao je na ledima,

nasred puteljka. Znao je da je samo kratko vrijeme bio u nesvijesti, jer se sunce tek neznatno pomaklo na plavom nebu. Visoko nad njim kružili su lešinari. Pokušao je ustati, ali nije imao dovoljno snage. Ponovo pokuša i tek tada shvati da su mu ruke i noge svezane.

Nad njim je stajao Puran.

– Znači, pronašao si to! Hvala ti. Godinama sam bezuspješno tragao.

Puran se nagnuo i odvezao ga.

– Da ne razbijaš glavu time što ovdje radi Simmons – nastavi Puran. – Pao si sa sedla, a konj je otrčao. Vukao te je dio puta, a onda si se onesvijestio. Prirodne posljedice. Zgodna priča za mrtvozornika. Sviđa ti se?

– Poludio si!

Puran je drugi kraj užeta svezao za stremen. Slocum osjeti kako mu je iz stražnjeg džepa skliznuo nož. Mogao ga je dotaknuti prstima lijeve ruke. Jedini spas bio je što duže razgovarati s Puranom i dobiti na vremenu! Otvoriti džepni nož.

– Ja da sam lud? Neke stvari si davno trebao naučiti. Radiš za Moralesove. Uhvatio sam te s tom prokletom darovnicom. To može učiniti samo čovjek lud poput tebe – odvrati Puran vežući Slocuma za stremen.

– Ne zanima te kako sam je otkrio? – nije bilo jednostavno razgovarati iz tako smiješnog položaja, ali Slocum je morao dobiti na vremenu.

– Dobro si me podsjetio, Clark. Nikad se ne bih sjetio da te pitam. Dakle, reci mi?

– Bio sam u Randolphovu uredu.

– Slocum se zakašlja prikrivajući pokrete lijeve ruke. Uspio je napola otvoriti nož.

– Lukavo – reče Puran čuvši cijelu priču. – Znao sam da si pame-tan čim sam te upoznao. Ali pogri-

ješio sam. Nisam se upitao zašto pristaješ, tako pametan, raditi za mene. Koliko te plaća ta Moralesova drolja?

Slocum je otvorio nož, oštricom okrenutom gore. Sad je trebao izvesti predstavu napada kašlja i bolnih pokreta. Pri svakom pokretu uže je popuštalo.

– Koliko me plaća? – uzdahne.
– Premalo.

Znao je da Puran ne bi povjerovao u njegovo poricanje.

– U svakom slučaju više od mene?

Slocum kimne, zakašljavši se.

– A za darovnicu?

– Mnogo.

– Vjerujem. Da ne zaboravim...

– Puran se sagne prema bisagama pa izvuče ček i pregršt srebrnih dolara. – Je li pošteno? – upita.

– Pošteno je – odgovori Slocum.

Puran izvuče novčanice preostale od pljačke vlaka.

– Misliš da ćeš na hacijendi dobiti više? – upita. Zlobno se nasmiješi i gurne novac duboko u stražnji džep.

– Hoću – reče Slocum gušeći se u kašlja. – Čeka me lijepa svota.

– I vrijedi truda. Kad na sud odnesu darovnicu, Dobbsu neće biti lako – ponovo se nasmiješio. – A ja ću tada ostati bez posla.

Slocum je sve jače kašljao.

– Opasan kašalj!

– Progutao sam mnogo prašine kad sam kôpao. Mogu li te zamoliti malo vode?

– Ništa te ne može zbuniti, Clark – reče Puran. Uzeo je Slocumovu čuturicu, kleknuo i u usta mu ulio vode. Slocumu je preostala druga polovica užeta.

– Dosta?

– Hvala.

– Dakle, Clark... – Puran baci čuturicu s vodom.

– Učini mi uslugu.

– Koju? – sumnjičavo će Puran i nasmiješi se. – Htio bi živjeti, zar ne?

– Reci mi, Simmonse, kako si me otkrio?

Puran je oklijevao nekoliko trenutaka.

– Reći ću ti – počne. – Ti si mi rekao za darovnicu. Bit ćemo poštteni do kraja. Osim toga, o nekim stvarima ni s kim ne mogu razgovarati. Ali tebi mogu sve reći. Kad završim, udarit ću konja, a s njim ćeš ravno u pakao. Sve možeš prepričati sotonu. Neće mi naškoditi. A priča je vrlo zgodna.

Bila je zgodna.

– Zadužen sam za kopile do njegove tridesete. Tada oporučno dobivam trideset tisuća dolara. Ali s njim je život ništavan. Ništa ne zna, a još manje želi naučiti. Sve bih bio napustio da nije riječ o konačnoj nagradi. No Moralesovi su odgovorili i na to pitanje. Zainteresirao se Sebastiano de la Vega. Poznavao je uzbudljivu narav mladog Dobbsa. Navući ga na Moralesov posjed i isplanirati nagli obračun s vakuerosima – značilo bi to smrt za kopile, a samoobranu za vokueroše.

Slocum se opet zakašljao.

– Kašljanje ti uskoro neće biti nikakav problem – nasmiješio se Puran. – No, zaboravio sam ti reći. Kovač mi je javio da si ljubazno podigao naručenu robu za mene. Pratio sam te iz čiste zahvalnosti.

Slocum ovo nije očekivao. Puran je sve više rastao u njegovim očima.

– Shvatio sam da si me prozreo. Provjerio sam alatnicu. Dobro si obavio posao. Samo jedno si propustio. Kad stavim dasku, uvijek gurnem malo slame. Po tome sam zaključio da si čeprkao po mojim stvarima.

Puran doda da je htio reći Dobb-su o mrtvim kravama. Očekivao je da bi ovaj smjesta odjurio na haci-jendu i optužio Caterinu Morales. Izvredao bi ih, a to Sebastiano ne bi tek tako podnio. Značio bi to kraj za mladog Waltera Dobbsa.

– Što bi ti iz toga izvukao? – upita Slocum. Prerezao je zadnju nit užeta. Sad je čekao da mu opet ožive utrnete ruke.

– Prvo – odgovorio je Puran – više ne bi bilo Dobbsovih.

To je mnogo značilo. A drugo, Randolph, kao povjerenik i administrator Dobbsovih, ne znajući ništa o Dobbsovoj smrti, zadržao bi Simmonsa na čelu ranča. Svojih trideset tisuća dolara na kraju bi dobio po Dobbsovom tridesetom roden-danu.

– Kako znaš sve to? – cinično će Slocum trljajući neprimjetno zglobove ruku.

– Zato što mi je Randolph rekao da će učiniti tako ako mu prepustim deset tisuća dolara – reče Puran. – A potom, dogovor je bio da izmuzemo Cloverleaf do kraja, da ne ostane ništa. Zbog poreza bi Cloverleaf morao biti prodan, a ja bih ga kupio tajnim zajmom od Randolpha. Tako bi on postao isključivi vlasnik i napokon od ranča počeo izvlačiti neku korist. No, saznao sam da je dolazio veterinar dok sam bio u Tucsonu. Razgovarat ću s njim. U Black Mesu dolazi još jedan veterinar. Konkurencija će ga urazumiti.

U Tusconu je Puran dobio od de la Vege svojih redovnih stotinu dolara plaće. Saznavši da je dolazio veterinar, shvatio je da je Slocum opasan.

– Razgovarao sam s Randolphom. Zaključili smo da te moramo likvidirati. Bankar te nikad nije volio.

– Kako to da si siguran da će ti čovjek poput Randolpha dopustiti da ostaneš na Cloverleafu?

Puran je bio zatečen. Osmijeha je nestalo s njegova lica.

– Razmišljao sam o tome, Simmonse. Želiš me ubiti zato što znam previše o Randolphu. Čim on makne Dobbsa, unajmit će plaćenog ubojicu. Za tisuću dolara može naći prvoklasnog. A onda će s Cloverleafa sve izvući. S tobom neće morati ništa dijeliti.

Polako su prestajali trnci u Slocumovim rukama.

– O tome sam razmišljao i rekao mu da u Tusconu imam advokata. Njemu sam ostavio kovertu sa svim dokumentima. Jesi li popio dosta vode? – upita.

– Hvala, jesam.

– Hoću da ti jedno bude jasno, Clark: žao mi je što ti ovo činim, ali posao je posao.

Nagnuo se. Slocum je bio pripravan, skočio i zgrabio Purana. Pritisnuo mu je očnu jabučicu i on je jauknuo. Dočepavši se njegova revolvera, podigao je nogu i snažno udario Purana u pleksus tako da je pao i tijelo mu se zgrčilo. Slocum uperi u njega revolver, a nožem prereže konopac na nogama.

– Gdje je moj revolver?

– Proklet bio! – jaukne Puran. Rukom se držao za trbuh i znoj mu je oblio lice.

Slocum je iz bisaga izvukao svoj revolver, uzeo Puranov novac i strpao ga u džep.

– Otkud taj prokleti nož? – Puran se borio za dah.

– Skini čizme – kratko će Slocum.

Puran se i dalje držao za trbuh.

– Simmonse, neću te ubiti.

Puran ga je pogledao ravno u oči i shvati. Slocum nije lagao.

– Ne dok ležiš. Osim toga, zahvalan sam zbog četurice s vodom. Pomogao si mi kao čovjek čovjeku. Sad prekidam tvoje poslodavstvo. Već danas poslije podne bit ću u Black Mesi i razgovarat ću s ljudima koje ne poznaješ. Svi će dobiti pismenu izjavu o onome što si rekao. Ako slučajno kreneš za mnom, pisma će završiti kod okružnog šerifa. A ako me ne budeš proganjao, moći ćeš se po želji obračunati s Randolphom i mladim Dobbsom. To me uopće ne zanima.

Puran se i dalje držao za trbuh. Lice mu je bilo prazno. Razumije se, nije tada shvatio da Slocum nikad neće napisati ona pisma. A kad to shvati, Slocum će biti daleko i od tople postelje Caterine Morales.

Uzjahavši konja, s Puranovim čizmama u ruci, okrenuo se i odjahao. Još jednom je pogledao prema Puranu. On je bolno tapkao po oštrom kamenju.

Zastao je poslije milje jahanja, o granu privezao Puranove čizme i nastavio. Bilo mu je žao što neće biti na ranču kad se onamo nakon pet-šest sati, dovuče izmrcvareni predradnik Cloverleafa. Propustit će komentar mladog Dobbsa.

XVI

Hacienda Santa Isabel ležala je na zapadu, a Meksiko na jugu. Slocum se polako probijao preko korita lave.

Puran je još bio daleko od ranča, a iza Slocuma je ostalo dvadeset milja jahanja. Jadni Simmons, razmišljao je. Izmrcvaren je i ponižen. A on se rashlađuje u jezeru što mu je iznenađa prepriječilo put. Ogleđavajući se u površini vode, čak se uspio besprijeckorno obrijati.

Nakon nekog vremena našao se u dolini što je graničila s hacijendom Santa Isabel.

Jahao je cijelo poslijepodne. Sjetio se zamljopisne karte iz Randolphovog ureda. Rio Matanzas – Rijeka krvoprolića.

Začuo je iza sebe dvojicu jahača, a pojavio se i treći. Pretpostavljao je da nemaju poštenih namjera. Napokon, Slocum je prolazio tuđom zemljom.

Kad su mu se približili, okrenuo se i podigao ruku. To je značilo: ne-naoružan sam.

Jedan je jahač podigao karabin. Očito nije bio prijateljski raspoložen.

– Buenas tardes – Slocum prekine mučnu tišinu.

Nitko ne odgovori. Čekali su trećeg jahača. Slocum poželi da je u sedlu dona Caterina, ali je, na žalost, bio Sebastiano de la Vega, njen majordom.

Oči su mu svjetlucale od zadovoljstva. Napokon je u šakama imao neprijatelja. Stajao je nasred ceste. Nije uzalud trošio riječi. Podigavši obrve, kao da je upitao:

– Što želiš?

– Buenas tardes – drugi put reče Slocum. Ni sad nitko ne odgovori. Kad Meksikanci šute, to je loš predznak.

– Htio bih razgovarati s donom Caterinom.

De la Vega naglo trgne desnom rukom kao da se brani od komaraca. Lice mu se zažarilo.

– Vrlo je važno za hacijendu da razgovaram s donom Caterinom – nastavi Slocum.

– Gubi se.

– Molim vas da prenesete poruku da...

– Andale, gringo! – poviče jedan jahač i dojaše do Slocuma. Drugi učini isto.

Slocum je procijenio da može ubiti dvojicu, ali je problem bio treći. A kad bi pucao, zauvijek bi izgu-

pio priliku da se upozna s donom Caterinom.

— Andale pronto — reče de la Vega. — Moj prijatelj odlično ruku je užetom. Ako odmah ne kreneš, odvući će te do izlaza s posjeda, a to je oko deset milja. Uvjeravam te, senjor, da neće biti ugodno.

— Vjerujem, senjor — reče Slocum. — Vući nekoga deset milja zaista nije ugodno. Zato mislim da je najpametnije da gospodi pošaljem pismo.

— To možeš — kiselo će de la Vega. — Jahači će te otpratiti do izlaza.

Slocum poslušno okrene konja, a za njim i de la Vegini ljudi.

— Momentito — reče de la Vega. Nešto je tiho govorio onoj dvojici i oni se zagledaše u Slocumove bisage, čizme i odijelo. Nije bilo sumnje što im je naredio majordom: da ga ubiju i od njegovih stvari uzmu što god im se svidi. Kako je jedan jahač bio nenaoružan, tražio je revolver. Onaj drugi se nije usprotivio.

Odvest će ga u kanjon i tamo ga ubiti, mislio je Slocum. De la Vega će se pretvarati da ništa ne zna.

Kaskali su prema kanjonu. U jednom trenutku Slocum se okrenuo u sedlu. De la Vega je nepomično gledao za njima. Ubrzo se okrenuo i nastavio prema hacijendi. Tako je bolje, pomisli Slocum. Treći bi mu jahač samo upropastio planove.

Kad je jedan od jahača podigao ruku u znak pozdrava, Slocum na podlaktici opazi svježnu ranu.

— Ugrizla te pčela? — upita.

— Pčela? Ah, da. Pčela. Da! — zadovoljno je uzviknuo. — Prepolovio sam je, ali usput i porezao ruku. Nitko ne vjeruje da znam preploviti pčelu. Kažu da se to dogodi samo jednom i nikad više. Dona Caterina mi je zamotala ranu. Rekao sam da to mogu ponoviti. Ostalo mi

je samo da pronađem još jednu pčelu.

— Claro — potvrdi Slocum.

— Pronašao sam pčelu i uspio sam je raspoloviti. Ali mi je rana prokrvarila. Dona Caterina se zbog toga jako ljutila. No na kraju je sve dobro završilo.

Jahali su tik uz Slocuma i pričali su mu o pustolovinama nekog pijanog vakuera. Slocum je iskoristio priliku i, praveći se da pažljivo sluša, promatrao njihovo oružje.

Približavali su se kanjonu. Slocum je osvojio simpatije obojice jahača.

— Slušajte — reče povjerljivo. Obojica su se nagnuli prema Slocumu. Zanimalo ih je koju li će sad priču ispričati gringo. Nijedan nije zapazio da je on obje čizme izvukao iz stremena.

— En un lugar de La Mancha — počeo je prvim rečenicama iz Don Quijota. Zapanjeno su ga slušali. Gringo je govorio savršeno. Glas mu je bio sve tiši, a pažnja slušača maksimalna. Otvorenih usta još više su se nagnuli prema Slocumu. On to iskoristi i čeličnim stiskom ščepa za vrat obojicu. Meksikanci nisu spretni pri fizičkim obračunima. Sljedeći udarci u pleksus bili su dovoljni da ih paraliziraju i da im Slocum izvuče revolver, mačete, nož i reate.

Slocum ih je svezao. Nisu ništa govorili. Pogled je sve otkrivao. Jednog dana priredit će Slocumu polaganu smrt. Mogao ih je ubiti, ali se predomislio. To bi samo pokvarilo izgleda da se napokon nađe s Caterinom. Zato ih je pustio da žive.

Pretpostavljao je da će se uspjeti osloboditi za nekoliko sati. Trebat će im barem još dva sata da se vrate pješice jer će im Slocum odvesti konje.

Prasnulo je u smijeh.

– Pola države sam natjerao da hoda pješice – glasno reče. – Neke sam zacijelo povrijedio. Žao mi je.

XVII

Sunce je zapadalo iza Sierra Amarille. Slocum je napokon u punoj veličini mogao vidjeti veliku hacijendu. Izdizala se poput tvrđave, okružena drvećem i visokim bijelim zidom. Malo dalje od hacijende nalazile su se siromašne dašćare u kojima su živjeli vakuerosi. Između njih krivudao je uski put.

Slocum je sad jahao polako i zastao ispred neke siromašne kućice. Žena je kantom vode polijevala dječakovu glavu i prala mu kosu. Dječaku je bilo desetak godina.

– Buenas tardes, chico – uljudno će Slocum.

– Buenas tardes, senjor – odgovori dječak, zapanjeno gledajući stranca.

– Poznaješ li ove konje?

– Si, senjor. To su konji done Catherine, kao i svi ostali konji na hacijendi. Ovoga sivog jaše Saturnino Cedillo, a ridana Joselito Jimenez.

– Bien.

Slocum izvuče iz džepa srebrni dolar i baci ga dječaku.

– Odvedi konje doni Caterini. Ali moraš s njom razgovarati. Ne dolazi u obzir nitko drugi. Reci da ih je pronašao gringo i da ih vraća, uz srdačne pozdrave. Reci i da ima dobrih novosti u vezi s hacijendom Santa Isabel. Dakle, jesi li sve zapamtio?

– Si! – uzbuđeno odgovori dječak. Oči su mu bile velike poput srebrnog dolara koji je dobio. Nesumnjivo mu je to bio prvi u životu.

– Kad se vratiš, dobit ćeš još jedan.

Dječak ga je raskolačenih očiju gledao. Ne smogavši snage da nešto kaže, spretno je, poput najiskusni-

jeg jahača, skočio u sedlo i ridana uhvatio za ular. Drhtao je od uzbuđenja. Nikada nije u ruci imao dva srebrna dolara.

Slocum je čekao. Oko njega su se okupila znatiželjna djeca. Nasmijavao ih je i plašio klaunski iskrivljujući lice. Djeca su vrištala od sreće.

Dječak se za pet minuta vratio s hacijende.

– Senjor – počeo je zadihano. Dona Caterina vas odmah želi vidjeti! Rekla je da vas dovedem! Ljutita je zbog konja.

– Ljutita je zbog konja?

– Da. Zbog Saturnina i Joselita. Zanima je zašto su vam dali konje.

– Sta bien – umiri ga Slocum, izvadi još jedan dolar i dobaci ga dječaku.

– Ona je vrlo ljutita – ponovio je.

Slocum je krenuo za dječakom, koji je ponosno stiskao srebrni dolar.

– Tamo, senjor – pokaže dječak kad su došli do visokoga bijelog zida. – Kroz ona vrata.

– Slocum se našao u staroj, raskošnoj hacijendi, okružen egzotičnim stablima, cvijećem, pošljunčanim stazama i klupama.

Tek što je sjahao, začuje u blizini režanje psa. Krajičkom oka zapazi golemu životinju pripravnu na napad. Munjevitom brzinom izvuče revolver, ali ga zaustave riječi čuvara:

Ne bojte se, senjor! – Silenzio, Tigre! – vikne na psa. – Kad padne mrak, ovamo nitko ne dolazi – do da. – Ovaj kolje. Ubija i Apaše. Jednom ga je Sebastiano poveo u potragu za kradljivcima. Sve je pohvatao.

Slocum je poznavao tu pasminu: doberman. Golemi i opasni. Dresirali su ih za lov na Indijance, a za

nagradu dopuštali da žrtve razderu poput štakora.

– Dolazi dona Caterina, senjor – nakloni se čuvar.

Dolazila je putem između žutih ruža. Bila je ljepša nego onog dana kad ju je prvi put vidio. Imala je na sebi bijelu košulju i dugu bijelu suknju. Oči su joj gorjele od bijesa.

– Gdje su moji ljudi? – upita na engleskom. Disala je uzbuđeno. Stisnula je šake kako bi prikrila ljutnju.

Slocum pomisli da joj de la Vega nije ništa rekao, da ona možda ne zna da mu je prije nekoliko sati bila izrečena smrtna kazna.

– Dona Caterina – počeo je. – Prije nekoliko sati krenuo sam prema hacijendi da bih s vama razgovarao. Spriječio me je vaš majordom. Nije me htio slušati, premda sam mu naglasio da je to što vam želim reći vrlo važno za haciendu Santa Isabel. Naredio je Saturninu i Joselitu da me udalje. Shvatio sam da u hacijendu mogu doći samo u mrtvačkom sanduku. Na putu prema granici zabavljao sam vaše ljude, a rezultat toga je...

– Što? – plane Caterina.

– Da su mi dobrovoljno prepustili svoje konje i oružje. I dopustili mi da vam ih osobno uručim.

– Ali...

– Iznenadio sam se zbog neobične želje, te sam ih zamolio da mi objasne. Odgovor je bio vrlo jednostavan: lijep dan, sunce sja i šteta je ne uživati u šetnji. Napomenuo sam da će možda uskoro kiša. No importa, rekao je Saturnino. I da voli svjež i mirisan zrak poslije kiše, dodao je.

Catarina nije izdržala. Na licu joj je zaigrao osmijeh. Iznenada je sjela na željeznu klupu.

– Zabavljate me, gospodine. No sad recite istinu.

Kad je sjela, podigla je dugu suknju, a Slocumu te sekunde nije promaklo da je bosa. Stopala su joj bila mala, a gležnjevi krhki. Mjesecima se nije približio jednoj tako privlačnoj ženi. Ona mu pokaže neka sjedne kraj nje. On rado posluša. Osjetio je kako mu krv struji tijelom.

Ispričao joj je sve što se dogodilo od trenutka kad je majordom naredio da ga odvedu do granice. Završivši priču, upitno ju je pogledao a ona ravnodušno reče:

– Ima mnogo zlih ljudi, senjor, počevši od Indijanaca, gringosa te sudaca što sjede u vašim sudnicama i uskraćuju nam pravdu i pravo na vlastiti posjed. Potrebna je čvrsta ruka da tu napravi reda. Sebastianu se nisi svidio, premda ja osobno smatram da si zanimljiva osoba. No Sebastiano će brzo morati sam donijeti odluku, bez obzira na moje mišljenje. Dakle, shvaćate?

– nasmiješila se otkrivši besprije koran red bisernih zubi. Nije ona bila naivna djevojka, uočio je Slocum. Opasna zemlja traži opasnu gospodaricu.

– Dakle, senjor. Hoćete li biti tako dobri pa se ispričati Saturninu i Joselitu? Premda vam nikad neće oprostiti, time ćete barem pokazati dobar odgoj i lijepo ponašanje.

Pogledao ju je. Zabavljao se i dosadivao istodobno. Ta dvojica su ga pokušali ubiti, a on ih je samo ponizio da bi ga ova djevojka sad nagovarala da se ispriča! Rekla je to mirno i dostojanstveno, kao da je kraljica. A s kraljicom se ne smije prepirati. Počeo se smijati.

– Muy bien, ako inzistirate – rekao je.

– Dobro! – zadovoljno će Caterina. – A sad bih htjela čuti te važne novosti koje mi nosite?

– Imam kod sebe darovnicu Moralesovih.

U tišini što je nastala Slocum je čuo šuštanje lišća sa planina.

– Što?

Slocum ponovi.

– Ja... – počela je, ali u tom trenutku naiđe de la Vega.

– Dona Caterina! – reče ljutito skinuvši sombrero. Pogled mu je zastao na Slocumu. – Dona...

– Ostavi nas.

– Dona Caterina, ovaj čovjek...

– Ostavi nas, Sebastiano!

Slocum se nije ni ogledao dok je de la Vega odlazio, ali je čuo njegov brzi korak.

– Gdje je vaš konj, senjor?

– Pazi ga dječak po kojem sam vam poslao poruku. Na ulazu u hacijendu.

Caterina u nekoliko koraka dotrči do ulaznih vrata.

– Odvedi konja u staju. I nahrani ga – zapovjedi.

– Koliko dugo će ostati gringo, dona Caterina?

– Možda do sutra. Andale! Pomakni se!

Slocumovo srce uzbuđeno zakuca. U velikoj kući bilo je mnogo soba. Intimnost je bila zajamčena, a također i udobnost. Vratila se i sjela na klupu. Koljena su joj pobijelila koliko ih je stisnula. Naglo se okrenula prema Slocumu i upitala:

– Gdje je darovnica?

– Ovdje je – Slocum lupne po bisagama.

Pogled joj se zalijepio na istrošenu kožu i drsko je pružila ruku.

– Dona Caterina – reče Slocum.

– Nešto ste zaboravili.

– Jesam – zacrveni se. – To košta. Koliko?

– Koliko i vi.

– Molim?

– Vi ste cijena.

Ona naglo ustane.

– Sin verguenza! Stidite se! Jedan gringo da me zaprosi!

Slocum nije želio spomenuti da potječe iz vrlo ugledne i stare porodice, da su odavno bili veleposjednici, a jedan iz obitelji čak je bio kongresmen koji je potpisao Deklaraciju nezavisnosti. A njena se porodica pročula samo po osvajačima. Bila je neumjereno ponosna i ohola.

– Griješite, dona Caterina. Nisam mislio na prosidbu.

– Onda nisam dobro shvatila.

– Bit ću otvoren, dona Caterina. Želim vas samo za jednu noć.

Gledala ga je kao da ništa ne razumije. Nije pocrvenila, a on je mislio da hoće. Oči su joj se suzile.

– Nastavite – reče hladno.

– Samo jednu noć. To je sve što tražim. Ako ne prihvatite, odlazim s darovnicom. Ako kažete »da«, darovnica je vaša.

– Izbor je jednostavan, senjor.

– A k tome može biti i zabavan.

– Vrlo ste iskreni, senjor. Bit ću i ja. Ja sam djevica. Ako se udam i moj muž spozna da nisam djevica, ubit će me ili će poništiti brak. Kao protestant, možda ne shvaćate.

– Shvaćam, dona Caterina. Ali sada morate razlučiti dvije stvari. Prvo, morat ćete reći svom zaručniku da niste djevica, da su vas silovali dok ste bili djevojčica, a da se vaš otac pobrinuo da nitkovi umru odmah, i to u najvećim mukama. A drugo, isključujući moju ponudu, kako biste drukčije mogli zauvijek okončati dugo i skupo sporenje oko Moralesove hacijende?

Bila je blijeda. Ali svijest o nasljedstvu bila je jača od nje.

– Dobro – reče odlučno. – Prihvaćam. Zamolit ću tetku da pogleda darovnicu. Ona ju je vidjela dok ju je posjedovao moj otac. Ako potvrdi da je to naša darovnica, učinit ću ono što tražite.

Oštro je pljesnula rukama. Za nekoliko trenutaka pojavila se služavka.

– Reci mojoj tetki neka dode u salon – naredi Caterina. – Donesi nešto za jelo i piće.

Djevojka nestane.

– Glupa je kao i većina njih – Caterina se okrene prema Slocumu. – Sami uzgajamo lozu. Ne ovdje već na padinama Sierre. Sami pravimo vino. Podite za mnom, molim vas.

Prolazili su kraj nasada cvijeća i stali ispred arkade. Još jedna barikada ruža, a iza njih vrata salona haciende Santa Isabel.

Uz jedan zid nalazio se golemi kamin. Na suprotnom se nalazila statua San Logoa, Veliki portreti španjolskih veličanstvenika ukrašavali su ostale zidove. Velike svjetiljke što su visile s masivnih hrastovih greda naglašavale su raskoš i bogatstvo sobe.

– Ne volim petrolejske svjetiljke – reče Caterina. – Smeta mi njihov uvredljiv miris. Osim toga, volim prigušeno svjetlo. No za ovakav dokument treba nam mnogo svjetla. Slažete se?

– Naravno – nasmiješi se Slocum. Zabavljala ga je njena neskriivena licemjernost.

Sjela je na raskošnu hrastovu stolicu ponudivši mu da sjedne nasuprot. Slocum sjedne i dohvati bisage. Ona podigne ruku. Bila je blijeda i napeta. Uzalud je pokušavala ostati mirna i pribrana. Ali darovnica je uzdrimala sve njene osjećaje.

– Molim vas, senjor – reče. – Čekajmo dok ne dode moja tetka.

U salon je ušla služavka s pladnjem suhe govedine, svježeg avokada i svježe pečenih tortilla. Druga je nosila vino i čaše.

– Poslužite se, molim. Gladni ste.

Slocum je počeo jesti. Vino ga u tom trenutku nije zanimalo. Najvažnija je bila hrana. Osim toga, nije smio zaboraviti da je na neprijateljskoj zemlji i da u svakom trenutku barem trojica vrebaju na njega. A čud ove djevojke nije poznavao. Poput mnogih ženki, možda i ona ubija mužjaka poslije parenja. Caterina nije bila raspoložena za razgovor, a njemu osobno odgovarala je tišina. Sa zadovoljstvom je jeo i promatrao. Gledajući je, zaključio je da razmišlja o više stvari; je li darovnica prava, baš ona koja znači sve za hacijendu Santa Isabel; I kako će izgledati noć provedena s gringom. Bez sumnje je na sve bila pripremna.

Vani se mračilo. Uskoro je počela kiša. Slocum je izišao na trijem. Da je prije nekoliko mjeseci ovako kišilo na njegovu ranču, nikada ne bi upoznao donu Caterinu. Nasmiješio se i duboko uzdahnuo. Caterina je stajala iza njega. Osjećao je jak miris ruža.

Vratili su se u salon. Tamo je već sjedila stara gospođa. Prepoznao ju je i naklonio se. Pružila je ruku i uputila mu pogled koji je shvatio tek nakon nekoliko sati. Lice joj je bilo bezizražajno.

– Senjor – počela je, zastavši.

– Zovem se Clark, dona Luisa.

– Bien. Moja nećakinja mi reče da imate darovnicu.

– Tako je, dona Luisa.

Sagnuo se prema bisagama, ali ga dona Luisa prekinе:

– Molim vas, ne pokazujte mi je. Najprije me zanima kako ste je pronašli.

Slocum strpljivo počne od slike s vjenčanja i tajanstvene šifre. Nije spomenuo otvaranje sefa. O tome nitko nije morao znati. Zatim spomene Randolphov ured i zemljopisnu kartu. Ispustio je napad Purana

i način na koji je umakao. Ispričavši sve, zašutio je. Po njihovim licima znao je da vjeruju. Stara je gospoda iznenada pružila ruku.

Slocum šutke otvori bisage, izvađi darovnicu i pruži je. Obje žene su drhtale. Caterina naredi služavki da priguši svjetla. Dona Luisa stavi naočale, privuče stolac i pomno se zagleda u dokument. Caterina je grizla usne.

Nakon nekoliko mučnih trenutaka dona Luisa mirno odloži darovnicu i reče:

– Prava je. Naša darovnica. Ponio ju je sa sobom onog jutra kad su ga ubili – glas joj je zadrhtao, kao da će briznuti u plač. Caterinine oči se zacakliše.

– Zašto ste nam je donijeli? – upita dona Luisa.

– Senjor Clark je nekad radio za Cloverleaf – brzo odgovori dona Caterina. – Nije bio u dobrim odnosima s gospodinom Simmonsom ni s Dobbsom. Želio nam je ovo dati na poklon.

– Ne razumijem. Što traži zauzvrat?

– Ništa, gospodo – reče Slocum.

– Osim jednog noćenja. Upravo odlazim iz ovoga kraja i bilo bi opasno da prenoćim u Black Mesi. Kad bi Simmons saznao što nosim sa sobom, gadno bih se proveo. Sutra nastavljam put.

– A ja idem u Tucson – trijumfalno će dona Caterina. – Nosim darovnicu. Napokon je gotova borba s Cloverleafom.

– Dugo smo čekali ovaj dan – uzdahne dona Luisa. – Sad više ne moram putovati u Washington. Ostajete li na večeri, senjor? Pobrinut ćemo se da lijepo prespavate i da sutra još ljepše doručkujete. To je najmanje što možemo učiniti za osobu tako široka srca.

– Da – nasmiješi se Slocum. Sve se odvijalo po planu, mislio je. Pogledao je donu Caterinu i ona se zacrvenjela.

* * *

Večerali su za dugim hrastovim stolom. Na svakom kraju gorjela je po jedna voštanica. Sebastiano de la Vega je sjedio nasuprot Slocumu. Obrijao se i uredio, ali je oko njega ipak vonjalo. Činilo se da su domaćice bile navikle na taj miris.

– Večera je sjajna – reče de la Vega. Vino mu je razvezalo jezik. – Sve je do posluge. A ona je fantastična.

– Gdje pronalazite odlične ljude?

– To je jednostavno. Neposlušne tučemo, a još neposlušnije ubijamo. Postupak prema zdravom razumu. S divljacima se ne može drukčije. Obitelj Morales ima u tom pogledu bogato iskustvo: 200 godina u Arizona, a prije toga 150 godina u starom Meksiku. Pedro Morales je došao u ove krajeve 1519. zajedno s Cortesom. Od tada...

– Od tada su Moralesi istrebljivali Indijance – ne izdrži Slocum.

– Ali, bilo je potrebno – brzo se ispravio.

– Razumije se da je bilo potrebno – tvrdo će dona Caterina.

– To sam i rekao – ljubezno reče Slocum. Nije htio pokvariti noć koju je dugo čekao. Opazio je da je dona Luisa ispraznila čašu i dala znak služavki da natoči. Trudila se da pokaže sretno lice što se darovnica napokon vratila. Uхватила je Slocumov upitan pogled i brzo okrenula glavu. Počela je govoriti o čudnom vremenu i grmljavini u to doba godine. Po Caterininim uzne-mirenim pogledima shvatio je da dona Luisa ove večeri pije neuobičajeno puno. Dona Caterina naredi da se pospremi stol. Kad je sve bilo maknuto, ponovo je raširila darov-

nicu. De la Vega se nagnuo i buljio zapanjeno.

– S vašim dopuštanjem? – okrenuo se doni Caterini. Potom je golemim kažiprstom dotaknuo žig, nježnim dodirom koji je nespojiv s grubom osobom kao što je de la Vega.

– O darovnici sam mnogo slušao dok sam bio bijete – rekao je. – Kad je umro Don Pedro, zakleo sam se da ću ubiti sve ljude s Cloverleafa. A sad, kad je gledam, osjećam želju da vam se ispričam, senjor. Najiskrenije mi je žao što sam vas povrijedio. Što se tiče mojih dvaju jahača, mislim da će oni to učiniti osobno. Hoćete li to prihvatiti?

– Naravno, don Sebastiano – reče Slocum.

Tokom večeri, dok su razgovarali o darovnici i dok su je značajno proučavali, Slocum je opazio da dona Luisa uporno pije. Po svemu sudeći, nije bila navikla na tako veliku količinu alkohola. Pila je poput svih očajnika koji piju da bi u alkoholu utopili svoj očaj. Slocum nije znao odgonetnuti zašto to čini.

Služavka je stavila na stol pladanj s voćem.

– Poslužite se, senjor – reče dona Caterina. Uzela je nož i rekla:

– Dopustite da pomognem, senjor.

Slocum je zadržano pratio njene pokrete.

– Sve je iz mog vrta – ponosno je naglasila. – A sad, hoćete li ispričati za trenutak mene i moju tetku...?

Slocum ustane i nakloni se. Dona Luisa uzvratila kimnuvši glavom. Bilo je jasno da je nećakinja što prije želi otpratiti od stola.

De la Vega se nasmiješi:

– Gospođa ne podnosi alkohol – reče. – Njen brat je bio dobar na čaši! Dios mio, kad se samo sjetim!

Kako vi stojite s pićem?

– Prilično dobro, Don Sebastiano.

– Drago mi je. Učinit ćete mi zadovoljstvo ako pristanete da poslije svratimo u moju skromnu kućicu. Popit ćemo nešto. Znatizeljan sam, amigo mio.

Slocum se sledi. Ne bi bilo mudro odbiti poziv Meksikanca. Moglo bi značiti da ga potcjenjuje. A više od toga moglo bi biti vrlo opasno. Suvišna čaša tekile mogla bi ga učiniti nekorisnim za krevet. Morao je stoga odbiti poziv bez osobitog objašnjenja.

– I ja sam znatizeljan, Don Sebastiano. Da to ipak odgodimo za nekoliko sati, dok se ne odmorim? Imao sam danas težak dan.

Meksikancu se ovo nije svidjelo, ali je iz čiste pristojnosti rekao »dobro«.

– Nešto ipak mogu učiniti za vas – nastavio je. – Pokazat ću vam sobu koju vam je odredila dona Caterina.

Slocum je pošao stubama za njim, ali domaćin ga propusti naprijed. Uživao je u gostoprimstvu i pažnjama koje je te večeri doživio više nego ikad dotad. Ali je u njemu i dalje rovario crv sumnje. Napokon se prepustio, okrenut leđima čovjeku koji ga mrzi iz dna duše, kao dobrovoljan nišan i meta ljubaznog de la VEGA. Slušajući njegove korake za sobom, pokušao se sjetiti stare izreke: »Stalni oprez cijena je sigurnosti«. Da se nalazio bilo gdje drugdje, ne bi dopustio da ga prati čovjek poput de la VEGA. Ali u ovoj kući...

De la Vega je otvorio vrata Slocumove sobe, krevet je bio velik. Na malom noćnom ormariću sobarica je već bila upalila svjetiljku, a u kaminu je gorjela vatra.

– Svida vam se? – upita major-dom.

Slocum osjeti tračak ljubomore u njegovu glasu. De la Vega očito nikad nije doživio sličnu raskoš u ovoj kući.

– Učinili smo sve da vam bude ugodno, senjor. Ova kuća je vaša. Ako išta zatrebate, dovoljno je da pljesnete rukama. Ovako – pokazao je. – Istog trenutka na vratima se pojavila mlada služavka.

– Ovo je Juana – reče de la Vega. – Pridi bliže – naredi djevojci. Ona posluša, a njegova ruka odmah zaluta u rastvor njene košulje.

– Ispunit će sve vaše želje – doda.

– Je li tako, muchacha?

Ona pocrveni, ali ne reče ništa.

– Što šutiš? Odgovori!

– Si, don Sebastiano.

– Još je mlada, ali je već dovoljno toga naučila – podrugljivo se nasmiješio. Djevojka je spustila pogled. Vidjelo se da mrzi Sebastiana.

– Juana će biti pred vratima, pripravná na vaš poziv – majordom joj pokaže rukom neka izide.

– Ja ne živim u ovoj kući – doda.

– Kad izidete kroz glavni ulaz, put s lijeve strane vodi do moje kućice.

– Slocum u njegovu glasu opet osjeti podređeni položaj. – Nadam se da ćete se brzo odmoriti od napornog dana i da ćete me posjetiti. Iz Meksika sam dobio odličnu tekilu.

– Jedva čekam.

– Odlično. Hasta la vista! – majordom izide.

Slocum zaključí da se de la Vega neće uvrijediti zbog njegova nedolaska. Svukao se i dugo uživao u luksuznoj kadi. Kad se okupao, sjetio se da Juana čeka pred vratima. On pljesne rukama i djevojka uđe u sobu.

– Vi ste ugrijali vodu za kupanje? – upita je.

– Si – prošapće ona bojeći se da nije možda nešto loše učinila.

– Muy bien – zahvali se Slocum i pruži joj srebrni dolar.

Ona ga je zapanjeno gledala. Nikad s njom nije nitko tako razgovarao. Nije nikad dobila za nagradu srebrni dolar.

– Buenas noches, Juana – reče Slocum.

– Ne trebate me više, senjor? – upita ona oklijevajući i pogleda krevet.

Slocum je volio sam odabrati ženu za krevet. Smetalo mu je kad je to činio netko umjesto njega. Osim toga, imao je planove s donom Caterinom. – Slobodni ste. Večeras vas više neću trebati.

– Oprat ću vašu odjeću.

– Nije potrebno.

– Ali moram to učiniti, senjor – zbunjeno ga je gledala.

Shvatio je da bi mogla izvući kaznu ako ne učini kako joj je naredeno. Zato joj dopusti da pokupi odjeću. Razmišljao je o jadnom životu posluge u hacijendi Santa Isabel. Pruživši se na krevetu, odmah je zaspao.

Probudio se nakon tri sata. Imao je u glavi ugrađenu budilicu koja ga je budila kad god bi joj naredio. Prilično se odmorio. Ponovo je bio spreman za nove podvige. U dnu kreveta bile su složene bijele pamučne hlače i košulja. Obukao se i stao pred prozor. Otvorivši ga, zagledao se u nebo.

Vrata su se tiho otvorila. Ona je nekoliko trenutaka stajala, zatim je tiho zaključala vrata i pošla prema krevetu. Bila je bosa, u bijeloj svilenoj spavaćici. Crna koja joj je prekrivala leđa. Nepomično je stajala.

Slocum je uhvati za ruku. Bila je hladna i drhtava.

– Samo nastavite. Nemate se čega bojati – reče Caterina pokušavajući ostati mirna. – Znam što

moram poslije raditi. Čula sam od iskusnih.

Nježno ju je privukao k sebi. Tijelo joj je drhtalo. Rukom ju je uhvatio oko struka, a glavu spustio na njene grudi. Ispod svilene spavaćice osjetio je tvrdu bradavicu. Lijeva mu je ruka skliznula pod trbuh. Mjesečina se prolijevala po sobi. Caterina je disala sve dublje. Prvi put je potražila njegove usne.

* * *

Kad je sjela na krevet, Slocum je ostao ležati, zadovoljan i iscrpljen. Gledao ju je. Bilo je vrijedno truda, pomislio je. Nekoliko mjeseci čekao je ovu noć i napokon dobio ono što je tražio.

Ona je tiho krenula prema vratima. Provirila je na hodnik i nestala. Za nekoliko trenutaka vratila se s čistim plahtama i jastucima.

– A sada, senjor – prošaptala je – moram i sebe urediti. Jesmo li sredili račune?

– Jesmo – lijeno će Slocum.

– Moram priznati da je ovo bilo uzbudljivo sređivanje računa – dodala je hladno. – Vidimo se pri doručku. Djevojka će vas ujutro probuditi. Da niste gringo, još bih razmišljala o tome da se udam za vas, premda nemate ni pedlja zemlje. Hasta la manana, gringo!

– Hasta la manana, dona Caterina – ponovi Slocum. Bio je iscrpljen kao da je iz njega otišao zadnji djelić snage. Ali divio se samom sebi. Sutra poslije podne, poslije noći provedene na ovom nezaboravnom krevetu, bit će daleko od svijeta kojem nije pripadao. Odlučio je odustati od potrage za indijanskim poglavicom koji mu je oteo zlatni sat. Bilo bi to neskromno od njegove strane. Ne valja izazivati sudbinu u trenutku najveće sreće. Utonuo je u dubok san.

XVIII

Sljedećeg jutra spavao je tako čvrsto da nije čuo kad je Juana pokućala na vrata. Ona je na prstima ušla u sobu i pažljivo ga probudila. Bila je to jedna od rijetkih prilika da mu se netko nećujno približio. Zbog te neopreznosti naljutio se na samog sebe.

– Ya tiempo de levantarse, senjor – sramežljivo će djevojka kao da se boji da ga nije povrijedila. – Vrijeme je da ustanete.

Ušle su tri djevojke s kablicima tople vode. Slocumovo se raspoloženje odmah popravilo. Djevojke su smijući se izišle iz sobe.

Juana mu je pripremila vodu za brijanje. Dok se brijao, promatrao ju je u ogledalu.

– Juana, que pasa?

Ona spusti pogled.

– Nešto u kući?

Ona kimne.

– Ja sam ovdje gost, zar ne?

– Si.

– Može li gost biti povrijeđen u ovoj kući? I osjećati se nelagodno?

– Buena suerte, senjor – prošapta djevojka i brzo izide iz sobe.

Dakle, nešto se dogodilo. Razmišljao je. Možda ga na cesti čeka de la Vega. Možda je dobio naredbu da ga ubije, a djevojka to zna. Pažljivo se obrijao i obukao.

Stavivši opasač, trenutak je oklijevao. Nije pristojno sići na doručak s revolverom za pojasom, ali nije smetnuo s uma da se nalazi u kući Moralesovih i da je svako iznenađenje moguće. Zato je izvukao revolver i sakrio ga ispod remena na hlačama. Preko toga je zakopčao košulju, a opasač savio, gurnuo ga u bisage i ostavio ih otvorene. Tko god da se bude zanimao za njega, vidjet će da poštuje domaćina i da kao gospodin nenaoružan sjeda za stol.

Izišao je na hodnik. Prošavši kraj nekih otvorenih vrata, osjeti oštar miris alkohola. Kapci su na prozorima bili spušteni. Uhvatio je pogled done Luise. Sjedila je u naslonjaču. Očigledno je pila cijelu noć. Pozvala ga je da uđe.

– Sjedni na krevet, mladiću – reče.

Na stoliću pokraj naslonjača stajala je gotovo prazna boca konjaka. Glas joj je bio dubok i promukao.

– Cijelu noć nisam spavala. Izložili ste se velikim opasnostima zbog naše darovnice – počne mucati. Darovnica... – naglo je zašutila, natočila ostatak konjaka i do dna ga ispila. Zakašljala se.

– Oprostite, senjor – reče boreći se s kašljem. – Nisam navikla na piće. Ali ono što sam vama i Caterini rekla sinoć za večerom tako je... jedno da mi je preostalo jedino da se napijem do obamrlosti. Ipak nisam mogla zaspati. Darovnica je lažna – uzdahnula je. – Davno je postojala prava. Za vrijeme napada Apaša 1737. hacijenda je do temelja izgorjela, a darovnica zajedno s njom. Don Alfonso je svom sinu povjerio tajnu, a ovaj svom sinu. I tako je to došlo do mog brata Pedra. Nitko nije mario. Zemljom se upravljalo iz Mexico Cityja, a mi smo bili dovoljno daleko da nas nisu uznemiravali, pa čak ni ubirali porez. Kad su 1847. došli Amerikanci, Don Pedro je shvatio koliko su zainteresirani za dokumente, a posebno za porez. Znao je da će tražiti dokaz o vlasništvu. I tako je jednog dana, još kao mladić, odjahao u Mexico City. Upoznao je učenoga dominikanskog svećenika, čovjeka koji se razumio u sve vrste starih rukopisa i dokumenata. On je uzeo komad starog pergamenta, tintu i gušćje perca i napisao dokument.

– Vidjela sam kad ga je donio

Nitko za to nije znao i morala sam mu se zakleti da ću čuvati tajnu. Ali tinta nije bila stara i dokument nije djelovao uvjerljivo. Napomenula sam to bratu, a on me je nazvao budalom rekavši da nijedan gringo nema pojma o starim španjolskim darovnicama. Pedro je poslije toga otišao s darovnicom u Tucson. Onda nisam vidjela ni njega ni darovnicu, sve dok sinoć...

– Zašto je ne pokažete vlastima u Tucsonu? – upita Slocum. Prenerazile su ga riječi done Luise. Nije ni sanjao da bi darovnica mogla biti krivotvorena. Štoviše, pretpostavljao je što će se dogoditi sazna li Caterina da je darovnica krivotvorena. – Mislim da je morate pokazati. Meni izgleda autentična.

– Reći ću vam zašto neću. Darovnicu će proučiti stručnjaci. Ako otkriju da je krivotvorena, naše traženje prava vlasništva propada. Proglasit će nas varalicama. Sad vam je jasno zašto sam toliko pila. Zao mi je što ste se izložili tolikim neugodnostima i opasnostima zbog hacijende. Najiskrenije se ispričavam – čaša sklizne iz njene ruke i razbije se na podu.

Slocum se sažali nad starom damom. Gotovo cijeli život skrivala je spoznaju o krivnji. S druge strane, zabavljala ga je ironija situacije. Don Pedro je izgubio život zbog lažnog dokumenta koji je bio brižno čuvan deset godina da bi na kraju sve ispalo besmisleno, osim noći provedene s Caterinom.

– Ne morate se ispričavati, dona Luisa, – reče ustavši. Sad je bilo najvažnije pobjeći od Caterine prije nego što ona sazna da ju je iskoristio.

– Moram vam još nešto reći. Ova tajna se prenosi s generacije na generaciju. I zbog toga sam sinoć sve ispričala svojoj nećakinji.

Slocum se sledio. Morao je brzo razmišljati. Podala mu se misleći da je darovnica valjana. Saznavši istinu, što je sad mogla učiniti žena takvog porijekla i ponosa? Pustiti ga iz zahvalnosti zbog nezaboravne noći ili ga ubiti da se poslije ne bi hvalio kako je osvojio nedostižnu Caterinu Morales? Ovo drugo bi vjerojatno učinila i da je darovnica bila prava. Dakle, sad su karte bile bačene i ništa ga više nije moglo spasiti.

– Hoćete li mi oprostiti?

Slocum se zagleda u nju. Da je još samo malo šutjela, mogao bi s hacijende izvući cijelu glavu. No ona ga je osudila na smrt. A smrt neće biti obična. Umirat će dugo i polako. Otrovat će ga. Sjetio se jednog vraća. Bio je vrstan u pripremanju zmijskih otrova. Stavio bi dvije zmiје u staklenku i pustio da se bore do smrti. Potom bi smjesu ostavio nekoliko mjeseci zakopan u podzemlju. Poslije je bilo dovoljno u tu smjesu samo uroniti vrh strijele i žrtva bi od najmanje ogrebotine umirala u paklenskim mukama.

– Ne morate se ispričavati, dona Luisa – reče Slocum.

Izišao je iz sobe i krenuo hodnikom. Do vraga i lijepo ponašanje, mislio je. Izvadio je opasač i namjestio revolver. Time je dao na znanje da zna što se događa. A tko god nešto pokuša, loše će proći. Ušao je u blagovaonicu. Caterina je sjedila za stolom i nešto objašnjavala de la Vegi.

– Ah, vi ste. Dobro jutro, senjor. Drago mi je što vas vidim. Htio sam vas pozdraviti jer se sigurno više nećemo vidjeti – reče de la Vega. Bio je dobar glumac, ali ga je izdao bljesak u očima.

Slocum kimne i nakloni se doni Caterini.

– Dobro jutro – živahno će. – Nadam se da ste dobro spavali, dona Caterina. Jutros izgledate prekrasno.

Ona se zacrveni.

– Vrlo dobro, senjor. Ali vidim da nosite revolver. To ne priliči gostu u mojoj kući. Neka vas ne vrijeđa moja otvorenost. Kao većina gringosa, ne znate običaje nas Španjolaca.

Slocuma je to zabavljalo. Osjetio je poseban naglasak na riječi »gringo«, što je značilo da ga namjerava ubiti.

– Poštujem vašu otvorenost, dona Caterina – mirno je odgovorio.

– Svjestan sam nedostataka dužnog poštovanja prema nasljednici velike hacijende Santa Isabel. No nadam se da će me ispričati potreba da što prije odem iz ovog okruga – nasmiješio se i sjeo.

– Mnogi su sanjali da samelju de la Vega – reče la Vega.

– Nisam mislio na vas već na Cloverleafa – reče Slocum.

– Oh, da. Čuo sam da vas tamo željno iščekuju.

– Dobro ste čuli. Zbog toga mi je nezgodno da se krećem bez revolveira. Mogu li dobiti malo kave, dona Caterina?

– Oh, oprostite. Juana, donesite šalicu za gospodina. Sebastiano, nije li vrijeme da odeš? Čeka te mnogo posla.

– Si, dona Caterina. Gospodine, do viđenja.

– Radije zbogom.

– Oh, ne – reče majordom. Oči su mu plamtjele. – A možda je zbogom ipak bolje! – izišao je stružući mamuzama.

Juana stavi pred Slocuma šalicu za kavu. On posegne za njom i kao slučajno mu padne na pod.

– Oprostite – reče. Sagne se i pobere razbijene komadiće pa ih

odloži na pomoćni stolić, a iz ormar uzme drugu šalicu. S ovom je bio siguran. Usput pogleda kroz prozor. De la Vega je s karabinom odlazio s hacijende. Uz njega su jahali Saturnino i Joselito. Obojica naoružani.

Bilo je jasno da su ga odlučili napasti iz zasjede. Španjolci, inače, nisu vični revolverima.

Slocum je osjetio olakšanje. Znao je da su sva trojica loši strijelci. Veselila ga je pomisao da će s njim imati pune ruke posla.

Nasmiješio se sjedajući za stol. Razmišljao je o bijegu. Hacijendu nije dovoljno poznavao. Znao je samo put kojim je došao. A s druge strane, nije htio propustiti priliku da se što prije sretne s de la Vegom.

Caterina prekine njegovo razmišljanje.

– Mogu li vam pomoći?

Ali Slocum je odlučio ništa ne jesti ni piti u hacijendi Santa Isabel. Postojala je mogućnost da čak i neoguljeno voće bude otrovano.

– Hvala, dona Caterina. Sam ću izabrati.

– Kako hoćete, senjor. Ja ne volim tvrde papaye, ali danas ću učiniti iznimku.

Slocum ju je promatrao. Uzela je nož i počela polako rezati.

Popivši kavu, Slocum je ustao.

– Sad moram krenuti, dona Caterina.

– Uživala sam u vašem posjetu. Osjetio je u njenom glasu tračak sumnje, iako je njeno lice zračilo izkrenošću.

– E, pa onda, dona Caterina.

– Adios, senjor.

Izišao je iz blagovaonice i krenuo prema koralu. Njegov je konj bio nahranjen i osedlan. Kad je uzjahao, opazio je Juanu na gornjem balkonu. Mahnuo joj je. Djevojka okrene glavu.

Slocum je bio pripravan. Sunce je već žeglo. U sedlu je bila i čaturica s vodom. Zaista izuzetno gostoprимstvo, razmišljao je. Samo Španjolci to znaju prirediti.

Ali nije smio ništa riskirati. Našavši se na cesti što je vijugala između siromašnih kućica, odlučio je najprije promijeniti vodu i čaturicu dobro oprati.

A onda je bio spreman za sve.

XIX

Pripreman na sve osim na ono što se upravo dogodilo. U ustima je osjetio metalni okus, a u trbuhu kao da mu je netko zabio oštricu noža. Zgrčio se u sedlu i s mukom je sjahao. Zgrčio se na kamenu i pokušao povraćati. Zelena tekućina slijevala se niz kamen.

Pošto je povratio, osjećao se bolje. Uzjahao je, ali se bol ubrzo vratila. Bio je užasno žedan. Osjećao je kao da mu se niz grlo slijeva živa lava. Popio bi i otrovanu vodu da ju je imao. Žarilo ga je po cijelom tijelu. Plašio se pomračenja uma, jer sad mu je bilo najpotrebnije hladno i logično razmišljanje.

Krajnjim naporom održavao se u sedlu. Bol je bila toliko jaka da se jedva susprezao da ne jauče. Uhvatio se za grivu konja i nastavio prema kanjonu. Nadao se da će naići na vodu. Pogled mu se zamaglio. Jedva je razabirao put pred sobom. Iznenada se sjetio ulja za čišćenje revolvera. Ponio ga je s Cloverleafa. To je barem tekućina. Možda će mu smiriti bolove u utrobi. Jedva je dohvatio limenku i drhtavim rukama skinuo poklopac. Stisnuo je zube i sadržaj iskapio do dna. Djelovanje je bilo čudotvorno.

Ulje je ugasilo vatru u želucu i bolovi su prestali. Podbo je konja i krenuo. Sad više nije mario za de la Vegu. Mogao je čekati u deset zasjeda.

Stigao je do rijeke kad su bolovi opet počeli. Bacio se na obalu. Voda je bila hladna i spasonosna.

Nije se odvajao od vode. Nepomičnoga, na koljenima, pogodio bi i najlošiji strijelac. No kako mu se vraćala snaga, bivao je sve oprezniji. Shvatio je da što prije mora stići do Black Mese. Crnac Beadle će ga odvesti liječniku.

Ponovna žeđ bacila ga je na koljena. Halapljivo je pio, pa povraćao. Bio je siguran da je ispovraćao sav otrov. Ništa drugo nije bilo važno, čak ni udarac u rebra i de la Vegina čizma pred kojom se našao.

XX

– Ustaj!

Slocum strese glavom.

– Rekao sam »ustaj«! – majordom ga snažno udari nogom. Slocum okrene glavu i pogleda ga. De la Vega je držao karabin.

– No puede. Ne može – reče jedan od jahača. Onaj viši. – Poslije maliyance ne može se pomaknuti. Trebao je umrijeti prije jednog sata.

Gledali su ga kako leži. Slocum je sad znao čime je otrovan: maliyancom. Nije imao dovoljno snage da povuče ruku prema revolveru. Joselito se sagnuo i prevrnuo ga na leđa kao vreću žita. Otkopčao mu je opasač i povukao ga. Zadovoljno ga je zakopčao oko svog pojasa.

– Gringo je izdržljiv – primijeti da la Vega. – Bio sam siguran da neće ništa okusiti na hacijendi pošto mu je dona Luisa ispričala o darovnici. Mislio sam da je dovoljno lukav da bi to učinio. Zaveži ga – naredi on jahaču.

Vakuero zgrabi Slocuma za kosu i posjedne ga. Potom mu oko ramena prebaci laso i čvrsto ga zategne.

– Malo ga provozaj – reče de la Vega. – Za to vrijeme smislit ću što ćemo s njim.

Joselito uzjaše konja i podbode ga. Vukao je za sobom Slocuma po šljunčanoj obali i neravnom putu. Nakon desetak metara hlače su mu se poderale, a gole noge prokrvarile.

Majordom je jahao kraj Slocuma i zadovoljno se smješkao gledajući ga.

– Lijep dan, senjor. Zar ne? – upita.

Slocum je nenadano osjetio kako mu se snaga polako vraća, kap po kap. Krv je jače zastrujala žilama, a u mozgu se razbistrila pomisao da se još može izvući. Za to je morao igrati igru do kraja, a to je značilo pretvarati se da je nepokretan. Time će popustiti pažnja trojice jahača.

– Bastante! – poviče de la Vega.

– Dosta je.

Joselito nevoljko zaustavi konja.

Majordom pogleda prema Slocumu.

– Rekao si da će ga maliyanca dotući – reče sarkastično. – Gringo je još živ. Pogledaj – vinčesterkom gurne Slocuma i on se trgne.

– Dotući će ga – reče vakuero.

– Kad, budalo?

– Za pola sata, don Sebastiano. Kunem se rođenom majkom.

– Kuneš se rođenom majkom – podrugljivo ponovi de la Vega.

Saturnino slegne ramenima.

– Velik je to čovjek. Možda je imao uza se jak lijek. Ali nitko ne preživi maliyancu. Vidiš, nepokretan je. Prije nego što umru od tog otrova, svi su nepokretni. Vidjet ćeš, don Sebastiano, umrijet će uskoro.

Spasilo ga je ulje za čišćenje revolvera, zaključio je Slocum. Trudio se da ostane nepomičan, čak i kad mu je na obraz sjela konjska muha. Čekao je da ga ubode i izdržao je. Nije se ni pomaknuo.

– Vidite! – ponosno će vakuero.

– Već je kao mrtav.

De la Vega se sagnuo.

– Gringo! Jesi li ga čuo? – ustao je i pogledao vakuera. – Razumije li kad mu govorim?

– Razumije, sve dok ne umre.

– Dobro. Reci mu kako si ga otrovao.

– Si, don Sebastiano – prišao je i stao kraj de la Vega. – Don Gringo, sve je bilo tako jednostavno. Kad je dona Caterina poslala po mene, izlazila je zvijezda danica. Tražila je da donesem meliyanco. Došao sam u kuhinju i namazao s lijeve strane nož koji služi za rezanje voća.

Slocum je konačno shvatio kako su ga otrovali. Kad je rezala papayu, Dona Caterina mu je ponudila lijevu polovicu. Desnu je zagrizla. Vrlo pametno i jednostavno. Potcijenio ju je.

– Koliko će još živjeti?

– Još malo.

Na nebu su već kružili lešinari, osjetivši miris Slocumove krvi.

Slocumu se sve više vraćala snaga. Znao je da se može pomaknuti, ali to nije smio provjeravati ni pokazati. Na njegovoj strani bila je svaka sekunda.

– Odvuci ga u kaktuse. Za nekoliko dana neće lijepo izgledati – reče de la Vega. – Ne bih htio da ga vidi dona Caterina. – Mislit će da smrdi mrtvi štakor ili zec. Skini s njega što god želiš.

– A čizme?

– Meni su male, don Sebastiano.

– Dakle, Saturnino, skini mu košulju. Nije tako loša. Neka ti je žena zakrpa. A što se tiče čizama, nekome ih pokloni.

Saturnino ostane stajati.

– Hajde, čovječe!

– Ništa mi ne treba. Ostale su same krpe – rekao je nezadovoljno. – Da ga Joselito nije vukao, sve

bi bilo dobro. Ostao je samo revolver, a njega si dao Joselitu.

– Si – podlo se nasmiješi Joselito.

– Prošli put si dobio karabin od kauboja. Sad je na Joselitu red da nešto dobije – ljutito će de la Vega.

– Gadite mi se. Mislio sam da ste ljudi, ali ponašate se kao dječurlija. A sad natrag na hacijendu i čekajte dok se ne vratim.

Slocum se sad odlično osjećao. Snaga mu se vratila. Obradovalo ga je čuvši da ostaje samo s jednim neprijateljem. Ona dvojica su zbunjeno gledala majordoma. Kad se Joselito sagnuo da odveže laso, Slocumov je revolver bio samo pola metra udaljen, na Joselitovu boku. Kroz spuštene trepavice vidio je de la Vegu s karabinom u ruci. Onoga trećeg nije vidio i odlučio je čekati.

– Budalo! – plane de la Vega. – Ne odvezuj taj laso! Odlazi dok ne pobjesnim! Povedi gringova konja.

Slocum je čuo kako skaču u sedla. Kad je potpuno utihnuo topot kopita, de la Vega je uzjahao i za sedlo privezao kraj lasa. Još jednom je Slocum bio odvučen kroz kaktuse. Suhe grane i bodljike zabijale su se u otvorene rane. Trudio se da ništa ne pokaže.

Konj je sto. Čuo je škripanje sedla, a potom korake. Uže je olabavljeno, a onda se naglo trgnulo. Dok ga je zamotavao da ga objesi o sedlo, Slocum je neznatno podigao kapke. De la Vega je bio okrenut leđima. Vinčesterka je ležala na zemlji, pola metra dalje, Slocum je pružio ruku i dograbio oružje. Bila je teška, ali ju je uspio podići i sjeo. Kad se de la Vega okrenuo, Slocum ga je čekao s prstom na okidaču.

Mojordom se sledio, ali mu je osmijeh ostao na njegovu licu. Slocum se divio njegovoj pribranosti.

– Time nećete ništa postići, prijatelju – reče.

Znoj se slijevao niz Slocumove ruke. Puška je bila nevjerojatno teška, a on još prilično iscrpljen. Dan je dugo trajao.

– Umireš, prijatelju – reče de la Vega. – Život je takav. Zamolit ću svećenika da se pomoli za tvoju dušu.

– Umirem, kažeš?

– Da – kratko će de la Vega. – U to nema sumnje. Nitko ne preživi taj otrov.

Ali nitko poslije njega ne pije strojno ulje, pomisli Slocum.

– Ti si hrabar čovjek – reče de la Vega s nepritajenim divljenjem.

– Budući da umirem... – počne Slocum.

– Umrijet ćeš – ponovi de la Vega – I to uskoro.

De la Vega se neznatno pomakne, ali Slocum pročita njegove namjere. Pokušat će se dočepati puške. Zato stavi lijevi lakat na koljeno i podupre pušku. Jedino je tako mogao spriječiti drhtanje. Otrovnost će još dugo ostati u njegovoj krvi. Možda čak dulje nego što to može izdržati.

– Ako je istina što govoriš ...

– Istina je, i te kako je istina.

– Bien. Onda mi reci, molim te, zašto je Puran ubio Cloverleafove krave?

Slocum je znao da de la Vega ide na ruku produženje razgovora. Znao je da će umrijeti, da uskoro neće moći držati pušku. A umirućem čovjeku može sve reći.

– Objasnit ću ti – reče. – Ja sam mu platio da to učine. Nitko ne bi posumnjao u njega. A sve je vrlo jednostavno. On mrzi Dobbsa. Nema sumnje, Dobbs će uskoro saznati da mu kradem janad i doći će na hacijendu. Optužit će me, budala. A ja ću ga ubiti u samoobrani. U tom

slučaju oslobodit će me optužbe čak i američki suci.

– Tako, dakle – reče Slocum.

– Iznenadio se, zar ne? – zjevne majordom i protegne ruke.

Sad je trenutak, pomisli Slocum. De la Vega se munjevito bacio prema oružju. Iste sekunde prasne vinčesterka i ubije ga. Slocum teturajući ustane. De la Vegin konj se preplašio pucnjave i u galopu pojurio prema koralu.

– Do vruga! – promrmlja Slocum. – Konj bez jahača upozorit će da se nešto dogodilo.

Slocum je pregledao de la Vegine džepove. Našao je samo revolver-ske metke. Zacijelo ih je uzeo ako ne bude djelovao otrov.

Sve je govorilo da će se uskoro suočiti s ostalom dvojicom neprijatelja, iscrpljen i gladan, bos i bez konja. Vinčesterka je bila prazna. Jedini spas vidio je u tome da što prije dođe do Sierra Amerille.

XXI

Probijao se kroz kaktuse što je brže mogao. Umjesto da krene prema Black Mesi, gdje je mogao doći do konja, skrenuo je ulijevo prema Sierra Amarilli. Prešao je rijeku. Ne samo što je ispirao otrov, već je za sobom zametnuo svaki trag.

Mučile su ga dvije stvari. Bio je iscrpljen i gladan. Hrana mu je bila nužna. A potom oružje. Prvi je problem lakše riješio. Prešavši rijeku, ušao je u gustiš i ispijao ptičja jaja.

Trag njegovih stopala ostajao je na muljevitom tlu. Krenuo je ipak obalom rijeke. Pretpostavljao je da će jahači najprije krenuti prema Black Mesi, a on će tada dobiti na vremenu. Čak će sat-dva i predahnuti na nekom sigurnijem mjestu.

Bilo je rano poslijepodne. Na hacijendi se sad sve znalo, pretpostavljao je, a Saturnino i Joselito su jahalili obalom iste rijeke, ali u suprot-

nom smjeru. Za kratko vrijeme shvatiti će da ih je Slocum zavarao. A on će biti tada nekoliko sati u prednosti. Uхватit će ga u sumrak. To baš nije želio. Možda će ga zapaziti s vrha brda. Zato je morao naći neko sklonište i sakriti se dok ne padne mrak. Tako će proći ne opazivši ga i nastaviti dublje u Sierru. A on će noću stići u Black Mesu. Jedino oružje bio mu je štap od suhe borovine. Naoštrio ga je o obje strane i nadao se da će ga morati upotrijebiti samo jednom.

Kad je izišao iz rijeke, našao se na obali bez lišća i trulih grana. Za sobom je ostavljao jasne tragove. Ali čizme nije mogao skinuti jer su mu noge bile ranjave i natekle. Iznenada je prasnuo u luđački smijeh. Sve je ovo proživljavao zbog jedne ljubavne noći. Ali nije požalio.

Nakon pola sata mučnog probijanja stigao je u usku dolinu, odružen obroncima i prorijedenim borovima. Sreća mu se nasmiješila. Ovdje je bilo dobro utočište i osigurana hrana – gnijezda puna ptičjih jaja i divlji plodovi. Uvukao se u gustiš. Za četiri sata okružiti će ga tama.

Iznenada se probudio. Pomislio je da je vuk, da se možda smjestio u njegovoj jazbini. Ali vukovi ne napadaju ljude. Osjetio je na sebi ukočen pogled. Možda je bijesna životinja? Prilazila mu je. Brzo je razmišljao. Pas s haciende. Ako je naišao slučajno, ubit će ga. Ako su ga poslali kao tragača, to znači da su u blizini Saturnino i Joselito i da psa mora ubiti sasvim tiho.

Prijateljski mu je pružio ruku, ali pas iznenada skoči i Slocum padne pod težinom njegova tijela. Pas ga ugrize za desno rame. On lijevom rukom dohvati kamen, snažno gurne psa nogom i izvuče se. Pas se

našao pod njim, a Slocum ga silovito udari kamenom.

Pas ga još jednom pokuša ugristi ali Slocum ga udari u vrat. Pas zahropće i tijelo mu olabavi. Teško dišući, Slocum legne na leđa hvatajući zrak.

Ustao je i obrisao krv s ramena. Teturao je. Sad je bio siguran da su mu za petama. Noć je bila neobično topla. Izvukao je psa iz svog skloništa i ostavio ga desetak metara dalje. Ponovo je legnuo i osluškivao. Sve je bilo tiho.

XXII

Zvukovi su dopirali s rijeke. Bilo je jasno: gonioci su mu ušli u trag. Nije bilo mjesečine, ali gonili su ga vješti tragači. Po najvećem mraku znali su pronaći žrtvu, hodati nečujno i četveronoške.

Nešto ili netko približavao se ubijenom psu. Možda medvjed. Ili vuk? Pokušavao je razabrati u tami. Objema rukama čvrsto je držao zaoštreni štap, jedino oružje koje je imao.

Namjerno je ostavio lešinu na sredini puta. Ako netko naiđe, morat će je zaobići i time otkriti svoj dolazak. Zapucketat će barem jedna grana.

Tišinu je prekinulo iznenadno zavijanje vuka. Iste sekunde osjetio je blizinu napadača. Svom snagom zamahnuo je štapom i oštricu zabio u trbuh čovjeka što mu se našao s lijeve strane. Bio je to Saturnino. Sad je ležao na zemlji. Slocumu je svaka sekunda bila dragocjena. Zamahnuo je i udesno i laktom blokirao nož u Joselitovoj ruci, ali oštrica mu raspala nadlakticu. Joselito jaukne kad ga je probo kolac. Bijes i mržnja razdražili su Slocuma do životinjskog obračuna. Suludo je mahao štapom, udarao nogama u glavu časa jednog, časa drugog.

Negdje kraj rijeke ostavili su konje. Oružje je ostalo u sedlima.

Slocum je ustao. Niz lice mu se slijevao znoj, a ruka mu je bila krvava. Nije znao hoće li Saturnino i Joselito umrijeti. Ležali su jedan preko drugoga, u agoniji. Mogao ih je dokončati, ali ga nisu zanimali njihovi jadni životi. Ako se vrate na hacijendu, pričat će doni Caterini o uzbudljivoj noći. Oraspoložila ga je ta pomisao.

Nije našao konje. Zacjelo su bili skriveni negdje duboko u kanjonu. Sad mu je Beadleova pomoć vraški trebala. Bio mu je potreban liječnik zbog duboke rane na ruci. Znao je ipak da u Black Mesi neće biti dobrodošao. Dona Caterina neće propustiti priliku da mu priredi veličanstven doček. Cloverleafovi su također imali svoje planove. Nije znao tko ga je više mrzio.

Posudit će od Beadlea stotinu dolara i kupit će ono najnužnije, razmišljao je pješakeći uz rijeku. Nakon jednoga sata pao je od umora i odmah čvrsto zaspao.

XXIII

Ležao je potrbuške. Oko njega je stajalo nekoliko Apaša. Počeli su se grohotom smijati kad je Slocum, udarivši nogom, iznenada srušio ratnika nagnutog nad njim. Bio je to komičan prizor.

Slocum je teškom mukom ustao. Jedan ratnik napne luk sa strijelom opazivši nož u njegovu džepu. Slocum mu ga dobaci, a on ga ljutito pogleda. Svi ratnici počese nešto govoriti. Slocumov potez očito ih je razljutio, tko zna zašto.

Nakon nekoliko trenutaka svi su zašutjeli. Jedan je istupio i Slocum kod njega prepozna svoj zlatni sat. Istog trenutka i Apaš je prepoznao Slocuma.

– Tu siempre pobre! – nasmiješio se. – Uvijek si u neprilikama. Bez konja i revolvera, u poderanoj odjeći. Imaš samo nož. Zanima nas radiš li za Moralesove?

– Ne. Oni su me pokušali ubiti.

– Mi mrzimo hacijendu Santa Isabel, hombre. A ti imaš Moralesov nož. Pogledaj! – pruživši mu nož, pokaže vrh. Joselito je urezao žig haciende, a ispod njega križ. – Prvi put sam ti poštedio život zato što si mi dao sat. Sad znam da radiš za Moralesa i zato ću te ubiti. – rekao je tužno, kao da mu je žao. – Možda ne znaš kakvi su Moralesi. Davno su došli u ove krajeve. Imali su mnogo rudnika zlata. Prisiljavali su naše ljude da goli rade u njihovim rudnicima. Mnogi su umrli. A onda smo mi jednog dana navalili na Moralesove, zapalili smo hacijendu i sve sravnili sa zemljom. Zatrpali smo rudnik. Oni su opet podigli hacijendu, ali rudnik nikad nisu otkopali. Eto zato te moram ubiti. Svida mi se tvoj sat. Slušaj kako dobro kuca! A ti si mislio da ću ga pokvariti, hombre! Da ga neću znati navijati!

Slocum se nasmiješio. Indijanac je bio tako otvoren i neposredan.

– Dakle, vidiš da nisam budala. Ali moram te ubiti – stisnuo je nož i prišao mu.

– Čekaj – mirno će Slocum. – Rekao si da mrziš Moralesove. A njihova psa?

– Ne svida mi se tvoj humor.

– Ne šalim se. Sinoć sam ubio toga psa i dvojicu s haciende.

– Najlakše je pričati.

– Imam dokaze. Kad ih pronadete, razgovarat ćemo. Znam nešto o Moralesovima što će vas vrlo zanimati.

Indijanac se zagledao u Slocuma.

– Loše su se ponijeli prema meni – reče Slocum i pokaže gdje ga je

ugrizao pas. Pokaže modrice i ogrebotine po rukama i ledima. – A prije toga su me pokušali otrovati.

– Maliyancom?

Slocum kimne.

– Lažeš. Nitko ne preživi maliyancu.

Slocum objasni kako se spasio i crvenokožac je ostao preneražen. Počeo je vjerovati Slocumu i upitao ga je što sad namjerava.

– Osvetiti se.

Poglavica se okrene dvojici ratnika i naredi da krenu putem kojim je došao Slocum i izvide je li lagao.

– Mi ćemo ovdje čekati – reče.

Vratili su se za dva sata i doveli Saturninova konja. Rekli su da su pronašli samo jednog, a krvavi trag je pokazivao da je drugi otišao.

– Nenaoružani ste – reče Slocum. – Goloruki se ne možete upuštati u obračun.

– Znam.

– A da i imate oružje, bez municije ne vrijedi.

– Znam.

– A s oružjem i municijom treba i dobro ciljati i biti iskusan.

– Nemamo novca.

– Znači, treba vam novac da kupite puške i municiju, najprije da biste stekli praksu.

– Slažem se. A otkud mi novac, prijatelju?

– Imaš ga.

Ovaj je buljio ne shvaćajući. Otvorio je šaku i uzviknuo:

– Vidiš da nemam!

– Ima! Ovdje ima mnogo novca – reče Slocum.

– Gdje? – ravnodušno upita poglavica.

– U zatrpanom rudniku.

– Ne znam gdje se nalazi – reče poglavica pošto je neko vrijeme šutio. – Ipak jedan starac zna. I kad ga pronađem, što onda? Ostalo je

vrlo malo zlata u stijenama. Ne možemo do njega.

– Potrudite se. Onda ću vam ja pomoći.

– Ne razumijem zašto. Zato što su te Moralesovi pretukli? Zar ćeš podnijeti da Apaši ubijaju bijelce?

– Dobro si pitao. Ali najprije pronadi tog starca. Onda ću ti sve objasniti.

Poglavica izda naredbu jednom ratniku i on odjaše prema Sierra Amarilli.

– Vratit će se noćas. Pretpostavljam da si gladan. Imamo pemikana. Najedi se i odspavaj.

*

Slocum je spavao deset sati. Kad se probudio, mjesec je bio visoko na nebu. Dobio je još hrane i sad se osjećao dobro. Smetala mu je samo rana na ruci. Poglavica je sjedio nasuprot njemu, prekriženih nogu.

– Starac je nepokretan. Nije mogao doći. Ali je objasnio gdje je rudnik. Eskiminzin ga je pronašao i donio komad rude. Pogledaj!

– Pitaj Eskiminzina je li uzeo taj komad zato što je bio veći od ostalih – reče Slocum. Bilo mu je jasno da je rudača izuzetno bogata.

Poglavica poslušao.

– Vidio je mnogo sličnih komada na samom ulazu u rudnik – objasnio je Slocumu. – Uzeo je prvi koji mu je došao pod ruku. Preplašio se. Tamo ima mnogo kostura, mnogo duhova.

– Vjerujem – reče Slocum. – Ne želite mi pokazati gdje je taj rudnik.

Poglavica potvrdi.

– To je razumljivo. Izvadite mnogo košara, dovoljno za jedna kola, i donesite ih blizu Black Mese. Čekat ću vas s kolima ispred grada. Ono što donesete prodat ću. Tim novcem kupit ću u Tucsonu puške i municiju. Neću imati problema jer sam bi-

jelac. Sastat ćemo se sutra navečer, na putu prema Tucsonu.

– Kako ti mogu vjerovati?

– Nikako.

– Ti ćeš pokušati pronaći rudnik – nasmiješi se poglavica.

– To je isključeno. Nećete ostaviti traga za sobom. Osim toga, u planinama ćeš postaviti stražu. Ubit će me ako se približim.

– Poznaješ Apaše i mrziš Moralesove. Ali htjet ćeš nešto zlata za sebe, jer nijedan bijelac ne mrzi zlato.

– Točno. Zadržat ću nešto za sebe, ali ti ćeš biti zadovoljan kad vidiš koliko sam ti kupio pušaka i municije.

– Dobro. Ti si pošten. Kad dobijem puške, vratit ću ti sat. A sad ćemo napraviti košare, kako si rekao. Sastat ćemo se sutra na obali, južno od Black Mese, kad se pojavi zvijezda danica. A ti uzmi ovoga konja s hacijende...

– Ne mogu. Prepoznat će ga.

– Dobro. Uzmi jednog od naših, ali ostavi Moralesovo sedlo.

Slocum uzjaše mršavoga i iscrpljenoga konja.

– Ako ti se u gradu budu smijali zbog našega konja, smij se i ti njima, jer ćeš sutra biti bogat čovjek!

– dovikne mu poglavica.

*

Te noći Slocum je dojahao u Black Mesu. Saluni su bili osvjetljeni, a Beadleov restoran još otvoren. Gostiju nije bilo. Beadle samo što nije zatvorio.

– Beadle – tiho će Slocum.

– Do vraga! – plane crnac. – Mislio sam da su Apaši. Brzo udi. Tražili su te s Cloverleafa. Sakrit ću tvoga konja.

Slocum je strpljivo čekao.

Kad se vratio, Beadle je upalio petrolejku.

– Podi za mnom – reče mu.

Ušli su u malu prostoriju i Beadle ga ponudi da sjedne.

– Ovdje smo na sigurnom. Jesi li gladan?

– Danima nisam pošteno jeo.

– Čekaj.

Za nekoliko trenutaka pred Slocumom je bilo brdo hrane.

– Nikad nisam vidio da netko toliko jede – reče Beadle.

– Zato što nikad nisi vidio nekoga tko dva dana crkava od gladi. Mogu li te sad nešto upitati?

– Slušam te.

– Možeš li mi posuditi kola? Sutra ću ih trebati. Drugo, možeš li pripaziti na moga konja dok se ne vratim sutra?

– A da to nitko ne zna?

– Točno.

– Mogu. Ali kola će stajati dvadeset dolara.

– Za nekoliko dana platit ću ti sav dug.

Slocum uhvati Beadlov podrugljiv osmijeh.

– Što je?

– Mislio sam... – reče oklijevajući.

– Što si mislio?

– Imaš mnogo novca – plane Beadle.

– Žao mi je, nemam ni centa. Zbog čega misliš da imam mnogo novca?

– Dobbs je bio ovdje i rekao da si iz sefa uzeo dvadeset tisuća dolara.

Slocum prasne u smijeh.

– Lagao je?

– Ni centa nisam uzeo.

– Ništa ne razumijem. Dobbs priča da si se predstavio kao pošten kauboj, a da si neprekidno razmišljao kako da dodeš do sefa. Uspio si ga otvoriti i nestati. Zašto si se onda vratio u Black Mesu?

Dobbs daje tisuću dolara onome tko te uhvati.

Slocum se nasmiješio.

– Sad shvaćam – s olakšanjem će Beadle. – Dat ću ti kola. A potom?

– Potom me sakrij. Kola odvezi izvan grada. Trebat će ti sat-dva. Zato ćeš sutra morati zatvoriti restoran. Za taj trud platit ću ti petsto dolara.

– Slučaj, Clark. To ne prihvaćam. Kako bih mogao uzeti novac od čovjeka koji mi je spasio kožu?! O tome više ni riječi. Radije pođi na počinak. Zavjese neka ostanu spuštene. Sunce te neće probuditi.

*

Slocuma je probudio miris kave i pečene slanine. Kraj kreveta bila je voda za brijanje.

Kad je Beadle krenuo Slocum ga zamoli da mu kupi jeftini mjedeni sat s lancem. Na sreću, Beadle je nosio sombrero iste veličine pa mu je mogao kupiti šešir ne izazivajući sumnju. Isto je bilo s odjećom i opsaćem. Beadle je mogao izmisliti da šalje ljude po opremu u Tucson i da ih osigurava za put.

Vratio se za nekoliko sati. Kupio je Slocumu čak i donje rubije. Kad se smračilo, Slocum je upregao kola i izišao na ulicu. Nitko ga nije opazio. Krenuo je prema rijeci. Čekao je. Mjesec još nije izišao.

Iznenada se oglasio kojot. Umjesto odgovora poglavica se stvori kraj kola i reče:

– Došao si sam, hombre.

– Da – iznenađeno će Slocum.

– To je dobro. Moramo biti oprezni. Mnogo smo vidjeli. Ako sad itko naiđe, moji kojoti su spremni.

– Mislim da neće nitko. Ljudi se boje noći.

– Dobro. To nam odgovara – reče poglavica. Naredio je ratnicima

da donesu vreće. Oni su se sablasno skupljali sa svih strana. Slocum je bio zadovoljan što im je saveznik i što ne jaše ovom zemljom kao njihov neprijatelj.

– Ovdje ću vas čekati s novcem – reče. – Čim ga dobijem. Čekajte me sutra. Ako ne dodem, onda prekosutra.

– Razumio sam.

– Mislim da ti se sat pokvario – reče Slocum.

– Nije, Kuca.

– Ne, ne. Da ti pokažem!

Bio je spretan. Jednu je ruku gurnuo u džep, a drugu pružio prema poglavici. Čak ni Apaši ne mogu po mjesecini vidjeti razliku između zlata i mjedi.

– Prevario sam se – reče Slocum. – Zaista dobro ide.

– Znam – ponosno će poglavica. – Dakle, sutra u isto vrijeme. Kad si uzeo sat, mislio sam da ga nećeš vratiti. Ali naši konji su brži od tvojih kola.

– Pomislio sam na to – nasmiješi se Slocum. – Ali, kao što si sam rekao, ne bih daleko. Hasta la manana.

– Hasta la manana.

*

Slocum je osjećao kucanje oćevog zlatnog sata. Istim ritmom kucalo je i njegovo srce. Hitno mu je bio potreban liječnik, ali u Black Mesi mogao mu je pomoći samo Burroughs.

Njegov je povratak ostao nezapažen. Tiho je uveo konje u staju i privezao ih uz onoga indijanskog.

Burroughs je stanovao u ulici iza Beadlova restorana. Svjetlo je bilo upaljeno.

Zakucao je na vrata.

– Ako moram jahati... – Burroughs iznenadeno zastane. – Brzo udi – doda.

Veterinar zaključa vrata za njim.

– Ne miči se – reče ugasivši svjetlo. – Imam nezgodne susjede. Sve vide. Da navučem zavjese, opet bi nešto posumnjali. Ovako će misliti da sam otišao spavati. Je li te itko vidio kad si dolazio?

Slocum zaniječe.

– Znaš li da tvoja glava vrijedi tisuću dolara?

– Moja glava? Zašto? – pretvarao se. Htio je zaštititi Beadlea, jer nije znao postoji li potjernica.

– Zbog sefa i zbog krađe stoke koju si prodavao lijepoj vlasnici hacijende Santa Isabel.

Ovo je bila novost.

– Kujin sin!

– Ne znam. Možda jest, a možda i nije. Pretpostavljam da nisi u ovo doba došao tek da bismo čavrljali.

– Moja ruka.

– Znači da ipak moram povući zavjese – reče Burroughs i upali svijeću. Slocum je bio iznenađen oštrinom njegova glasa. Zavrnuo je rukav i usput se ogledao po sobi.

– Od noža? – namrštio se veterinar.

Slocum kimne.

– A ugrizi psa?

Slocum opet kimne.

Burroughs je stavio na peć lonac s vodom.

– Misliš da sam krao stoku?

– Ništa ja ne znam. Bio si s Vegom i iznenada nestao. Čak i bez plaće. Što da se misli o tebi? Rana nije bezazlena. Hoćeš li viski prije nego što počnem rezati?

Slocum kimne.

– Popij sve – reče mu veterinar i pruži punu čašu. – Moramo čeka-

ti dok ne uzavre voda. Ovo će te koštati četrdeset dolara.

– Četrdeset! – Slocum gotovo povikne. – Uobičajena cijena za ovako nešto bila bi deset dolara.

– Nemaš drogog liječnika. To je jasno. Budeš li čekao, s malo sreće možeš ostati bez ruke. A bez sreće, umiriti ćeš od sepse. Mislim da su ti Moralesi dobro platili. Možeš odvojiti četrdeset dolara. I to unaprijed.

Slocum izvuče iz džepa zlatni sat.

– Vrijedi li toliko?

Burroughs kimne.

– Vrijedi mnogo više, zar ne?

– Recimo da imaš pravo.

– Uzet ćeš ga?

Burroughs pruži ruku i Slocum na dlan spusti sat.

– Sve si platio. I zaboravi ovo – reče veterinar stavivši sat u pretinac sa skalpelima i ostalim priborom. – Ali zaboravi da ga ikad možeš zamijeniti nocem. A da bi sve bilo po zakonu, potpisat ćeš ovu priznanicu:

»Radi liječničkih usluga ovime dajem zlatni sat sa zlatnim 22-karatnim lancem gospodinu J. Merrillu Burroughsu, veterinaru iz Black Mese, u ime troškova liječenja« – veterinar je brzo napisao i pružio na potpis.

– Ovdje! – reče.

Slocum posluša. Upisao je datum i potpisao se iskrivljenim rukopisom.

– Ovo se često događa! Ljudi nemaju gotovine pa plaćaju ovcama, kravama i kozama. No prvi put dobivam sat.

Pažljivo je savio papir i stavio ga u novčanik. Nije u tom trenutku znao da nema na svijetu grafologa

koji bi potpis na priznanici mogao dovesti u vezu sa Slocumovima rukopisom.

Veterinar je zadovoljno obradio Slocumovu ranu.

– Nije loše – mrmljao je. – Žile su netaknute. Boli li?

– A što misliš? Da uživam?

– Zanemari neznatnu bol. Spašavam ti ruku – reče Burroughs zagledan u mlaz krvi. – Tek ovo će zaboljeti. Ali preživjet ćeš – doda zatim. – Sutra dođi na previjanje. To ti neću naplatiti – nasmiješio se.

– Ubrzo odlazim – reče Slocum.

– Zadovoljit ću se s malo vate i joda.

– To ne smiješ učiniti! Inficirat ćeš ranu i ponovo dovesti život u opasnost. Sutra dođi na previjanje – Burroughs ga pokušava nagovoriti. Lice mu se iznenada smračilo.

Čeznem za Puranom, mislio je Slocum. Umalo da se oštro suprotstavio, ali u zadnjem trenutku shvati da je uzbudljivo dočekati u zasjedi onoga koji teba čeka. Osim toga, nije podnosio da ga netko bezrazložno proglašava kradljivcem stolice.

– Imaš pravo – reče uvjerljivo.

– Doći ću oko jedan poslije podne. Tim stvarima ne smijem se igrati.

Vratio je na stol vatu s jodom.

Do jedan sat unovčit će zlato, razmišljao je. A onda će se obračunati sa Puranom. Usput će imati dovoljno vremena za razgovor s veterinarom, razgovor o životnim jadima i visokim cijenama liječničkih usluga. Poslije toga odjahat će iz Black Mese.

– U jedan? Ne može malo kasnije?

– Ne.

Jadni Burroughs! Morat će noćas na Cloverleaf da bi Puran i Dobbs stigli na vrijeme. Ne zna što ga čeka na putu! Sutra će biti pospan i iscrpljen, ali tisuću dolara brzo će nadoknaditi umor.

– Dakle, dogovoreno. U jedan.

Slocum je za sobom oprezno zatvorio vrata. Bio je uvidavan prema Burroughsovima susjedima.

Nekoliko minuta poslije, našavši se u Beadleovu dvorištu, stao je u zaklon. Znao je da će veterinar uskoro krenuti na put. Sve će žrtvovati zbog tisuću dolara, ne razmišljajući o opasnostima noći.

Slocum je iz daljine čuo zveckanje karabina i prebacivanje metaka iz džepa u džep.

Želim ti mnogo sreće, šapnuo je.

XXIV

Prema dogovoru, Beadle je kolima otišao rano sljedećeg jutra. Prije toga pobrinuo se za Slocumovu ranu, pripremivši mu smjesu od kruha i mlijeka kojom ju je trebao obložiti.

– Tako su me liječili dok sam bi dijete – objasnio je Beadle. – Neka stoji na rani dok se ne vratim. Tako će ti splasnuti otekline.

Vratio se nešto prije podneva, otključao vrata restorana i ponovo ih zaključao za sobom. Prošao je kroz kuhinju i ušao u sobu u kojoj je ležao Slocum. Nije mogao sakriti uzbuđenje pruživši Slocumu veliku kuvertu.

– Koliko?

– Trideset četiri tisuće šesto sedamdeset tri dolara – glasno je čitao.

Beadle mu pruži kuvertu.

– Nisu imali dovoljno novca i morao sam čekati. Na sreću, došao je mladi Dobbs. Trezor je bio prazan i on je posudio banci.

Slocum se namrštio. Dobbs je, dakle, bio u gradu. Šteta što nije znao da njegov novac ide ravno u Slocumove ruke.

- Nećeš prebrojiti?
- Nema potrebe – ljubazno će Slocum. – A ovo je za tebe – doda.
- Mnogo ti hvala.
- Hvala tebi, Beadle.

Platio je samo za kola i bisage. Ostalo Beadle nije htio primiti.

– Pitali su me jesam li to pronašao u izgubljenom Maralesovu rudniku.

Što si im rekao?

- Ništa. Samo sam se nasmijao.
- Odsad će ti život biti zanimljiv, Beadle. Barem nekoliko godina. Svi će dolaziti u tvoj restoran samo da bi mogli započeti razgovor o današnjem danu. Kada dođeš u salun, ludo će se smijati tvojim vicevima i trgati se da ti plate piće. Sve zbog istog razloga. A ti ćeš se na kraju od svega umoriti.

– To znači da će mi krenuti na bolje. Ljudi će dolaziti u moj restoran, a zbog toga ću podići cijene. A ako me netko ponudi pićem, neću se rasplakati. Ako se prestanu smijati mojim vicevima, izmislit ću nove. No nikad neću zaboraviti onaj o Dobbsu, kad si mu se narugao u mom restoranu. Taj mi je najdraži. Drugim riječima, dobro ću zaradivati, pit ću viski na račun drugih i uvijek imati uza sebe dostojnu pratnju. Zbog svega toga najiskrenije ti zahvaljujem.

– Dobro, ako je tako – nasmiješi se Slocum. – A ja sad moram k

Burroughsu. Previt će mi ranu. Poslije toga ću možda morati brzo na put. Bilo bi dobro da me čeka osedlan konj kraj ograde i najnužnije za putovanje. A za to plaćam, Beadle. Nemoj me na kraju naljutiti. Još nešto ti želim reći. Ako se nikad više ne sretnemo, znaj da mi je istinski drago što smo se upoznali.

Pružio mu je ruku.

Čim je izašao, Beadle je počeo pripremati sendviče i ostalo. Zadovoljno se smiješio, razmišljajući o procvatu posla. Sve će početi još večeras. Ljudi će nagnuti.

Slocum je prošetao ulicom u kojoj je stanovao Burroughs. Uz ogradu nije bio privezan nijedan konj, ali to nije ništa značilo. Nikada nije mislio da je Puran glup čovjek, nikada ga nije potcijenio.

Pokucao je na vrata i Burroughs je odmah otvorio. Držao je u ruci Slocumov sat.

– Točno po dogovoru! – reče. – Vraški je dobar ovaj sat.

– Uživaj u njemu – reče Slocum. »Dok još možeš, kuji sine« – dodao je u sebi.

Burroughs ga povede do stola i ponudi mu da sjedne.

– Da pogledamo ruku.

Slocum je pogledom obuhvatio sobu. Jedan je stolac pomaknut, a vrata pokrajne sobe slobodna. Nije bilo sumnje, kroz njih je trebao upasti Puran nakon znaka koji će mu dati Burroughs. U potjernici je jasno pisalo da tisuću dolara dobiva onaj tko ga uhvati »živog ili mrtvog«. Puran je bio odličan strijelac.

– Hm. Nije loše. Staviti ću još malo joda.

– To će zaboljeti?

– Malo.

– Do vraga. Sinoć je vraški zapeklo – uvjerljivo će Slocum i sa sofe je uzeo jastučić.

Burroughs ga zaprepašteno pogleda.

– Ne uznemiravaj se. Ovo ću stisnuti u ruci da zaboravim bol.

– Ah! – s olakšanjem će Burroughs. Nije opazio da je Slocum izvukao revolver i sakrivši ga ispod jastuka uperio cijev prema vratima što su vodila u susjednu sobu. Jastuk je bio savršen prigušivač.

Slocum je pažljivo slušao svaku Burroughsovju riječ. Pretpostavljao je da će, kad dođe trenutak za Puranov upad, glasnije izgovoriti dogovorenu lozinku jer su vrata bila teška i masivna.

Burroughs je iznenada zakašljao i vrata su se istog trenutka otvorila. Puran je u desnoj ruci držao revolver. Slocum pogodi točno u okidač i metak raznese Puranov prst na okidaču. Na ulici se nije mogla čuti pucnjava.

Puran stisne zakrvavljenu šaku. Znao je da ga je Slocum mogao ubiti da je htio.

Slocum baci jastuk na sofu.

– Ne mičite se! – mirno je naredio.

Puran se sledio. Vidio je smrt u Slocumovim očima.

– Dugujem vam deset dolara, gospodine Burroughs, za jučerašnju pomoć. – Izvukao je iz džepa priznanicu i bacio je na stol. – Nadam se da nemate ništa protiv toga da mi vratite sat.

Burroughsove ruke su se tresle, ali je uspio skinuti sat.

– Najljepša hvala – ljubazno će Slocum. – A sad te lijepo molim da mi previješ ranu.

Burroughs brzo donese čiste zavoje.

– Pažljivo to napravi, Burroughs. Ne prečvrsto. Da li je zavoj uključen u cijenu?

– Jjjeee – zamuca Burroughs.

– Ljubazno od tebe. Jadni gospodin Simmons. Hitno treba tvoju pomoć. Ima li načina da mu zalijepiš prst?

– Nnema.

– Šteta. Jadnik će morati pucati lijevom rukom. Je li tako, gospodine Simmons?

Puran opsuje. Osjećao je stravičnu bol u batrljku.

– Pristojno sam pitao – reče Slocum. – Zato tražim pristojan odgovor.

– Da.

– Što »da«?

– Da gospodine.

– Tako je bolje – Slocum ustane i uzme Burroughsov revolver. – Gurni ovamo svoj prst! – naredio je Puranu.

Puran je bio zbunjen.

– Gurni ga prema meni!

Slocum je uživao u zapanjenim licima. Stres, užas i gadenje. Nije bilo jednostavno gurnuti nogom dio njegovog tijela. I to po prljavom podu!

Puran posluša.

– Jače! – naredi Slocum.

Prst se dokotrlja pred Slocuma.

– Suvenir iz Black Mese – reče Slocum podignuvši ga. – Mislim da ću ga osušiti i nositi na satu kao privjesak. A sada, adios, gospodo.

Brzo je izašao, prešao cestu i preskočio Beadleovu ogradu. Ispred stajе čekao je osedlan konj s bisa-

gama i čuturicom s vodom. Uzjahao je i u galopu krenuo niz ulicu.

U daljini je ugledao vlak. Uspora-
vao je prema stanici u Black Mesi.
Bila je srijeda, dan kad vozi do Pe-
ralte, veze za Južni Pacifik. Još jed-
nom se okrenuo prema Black Mesi
i mahnio rukom.

Vlak je stao na stanici. Silazili su
trgovci koji su se vraćali sa svojih
uobičajenih putovanja. Oni koji su
silom prilikom morali u Black Me-
su, gledali su oko sebe, nepovjerlji-
vo i razočarano. Jadnici, nasmiješio
se Slocum.

— Opet si u neprilici? — upita
kondukter. Prepoznao je Slocuma.
Iza vlaka odjekivala je tutnjava va-
kuerosa s Caterinom Morales na
čelu. Ona je pucala prema Slocumu.

— Daj da ubijem tu vješticu — re-
če kondukter.

— Sam ću je ubiti! — nasmiješi se
Slocum.

Ipak, nije imao razloga da se
osveti Caterini Morales. Proveo je s
njom nezaboravnu noć. Nije imao

razloga da se obračunava s vakue-
rosima. U daljini je vidio kako se
trag dima uzdiže k nebu. Apaši su
postavili straže na svim cestama
prema Black Mesi.

Slocum se zadovoljno nasmiješio.
Imao je u džepu gotovo četrdeset ti-
suća dolara.

— Baš si jadan strijelac — razo-
čarano će kondukter. — Čak ni
drolju ne možeš pogoditi. Hoćeš li
kavu?

Slocum kimne. Izvukao je iz bisa-
ga novi zavoj i previo ranu. Do Pe-
ralte ima pet sati vožnje. Tamo ima
mnogo dobrih liječnika.

— Koliko stoji karta? — upita
konduktera.

— Dobro si se sjetio — primijeti
ovaj. — Ne možeš cijeli život puto-
vati besplatno. Dokle ćeš?

— Do Peralte.

— Tri dolara i pedeset centi.

— Mislim da ću imati toliko —
reče Slocum.

Nagnuo se kroz prozor i još jed-
nom pogledao prema Black Mesi.

KRAJ

J. Mark: SMOLA

– Novac na sunce – hladno je naredio Mac i uperio revolver u preplašenog blagajnika.

Dan i Steve su gotovo istovremeno trgnuli oružje. Dvojica stražara nisu se usudila ni pomaknuti. Probljedili su, a onda su oklijevajući podigli ruke u zrak.

Šestero drugih posjetilaca banke skamenilo se od straha. Podigli su ruke iako to nitko od njih nije tražio. Jedino je mladić koji se u trenutku prepada zatekao kraj ulaznih vrata posegnuo za revolverom. Nekoliko trenutaka je oklijevao, a onda je izvukao kolt iz korica. Shvatio je da ga pljačkaši nisu opazili, ili barem nisu na njega obraćali pažnju, pa je to pokušao iskoristiti. Zategao je kokot, a onda je iza sebe začuo prijeteći glas:

– Da sam na tvom mjestu, to ne bih učinio. Istovremeno je osjetio hladni metal na potiljku. Ruka mu je bespomoćno klonula i revolver je pao na kameni pod.

Steve se naglo okrenuo. Odmah je shvatio što se dogodilo.

– Nauči ga pameti, Paule – ljutito je prosiktao.

Dugajliji to nije morao dvaput reći. Paul je zamahnuo i iz sve snage odalamio mladića revolverskom cijevi po glavi. Ovaj se srušio kao poškošen.

Mac je kimnuo i zadovoljno se osmjehnuo.

– Dobro obavljen posao, Paule. Sad ipak zatvori vrata prije nego što uđe još neki neželjeni posjetilac.

Ponovo se okrenuo blagajniku, prijeteći ga odmjerio i rekao:

– Samo bez panike. Ako nam odmah predaš novac, nikom se ništa neće dogoditi. Inače ne jamčim za

vaše živote.

Bankovni službenik je uzdahnuo i otvorio sef u kojemu su bili uredno poslagani svežnjevi novčanica.

– Najprije zlato – podsjetio ga je Mac.

Blagajniku nije preostalo ništa drugo nego da ga posluša. Izvadio je vrećice sa zlatom i odložio ih na pult. Odmah nakon toga izvadio je i svežnjeve novčanica. Tek nakon toga se usudio podići glavu. Vidio je kako bandit, kojeg je njegov partner nazvao Steve, u veliku kožnatu torbu trpa vrećice sa zlatom i novčanice. Nije želio ni pomisliti što će se dogoditi kad gospodin Conroy sazna za pljačku. Vlasnik banke bio je poznat po strogom odnosu prema svojim službenicima, pa im se ništa dobrog nije pisalo.

– A sad svi legnite! – zagrmio je Mac.

To nije morao ponavljati, jer su ga preplašeni ljudi odmah poslušali. Zaronili su licima u pod, gotovo se ne usudujući ni disati.

Razbojnici su očito bili dobro uvježbani. Ne gubeći ni trenutka, zaputili su se prema izlazu. Steve i Mac su žurno izišli prvi, a Paul i Dan zastali su kraj vrata.

– Samo bez gluposti. Netko mi je jednom rekao da je to recept za dugi život – dobacio je Paul i nasmijsao se svojoj dosjetki.

Kad su začuli topot konjskih kopita, dva bandita su se naglo okrenula i potrčala prema svojim konjima. Odvezali su uzde i uzjahali pa potjerali životinje u suprotnom smjeru od onog u kojem su odjahali Steve i Mac. To je bilo unaprijed dogovoreno, jer su time htjeli progoniteljima otežati potjeru.

Prvi se snašao jedan od dvojice bankovnih čuvara. Dohvatio je vinčesterku i istrčao iz prostorije. Podigao je pušku i naciljao. Dva pljačkaša su u međuvremenu odmakli više od stotinu metara pa ih je bilo gotovo nemoguće pogoditi. Čuvara to ipak nije obeshrabrilo. Brzo je zapucao, spretno ubacujući u cijev nove metke.

Činilo se da samo uzalud rasipa municiju, a onda se Paul trgao i zanio u stranu. Najvjerojatnije bi pao s konja da ga Dan nije pravovremeno pridržao, dohvatio uzde njegova konja i pojurio dalje. Meci su još fijukali oko njih, ali više nijedan nije pronašao cilj.

Zastali su nakon desetak minuta bjesomučne jurnjave. Konji su bili na izmaku snage, a i Dan je tek krajnjim naporom uspijevao obuzdati Paulova vranca, koji se nastojao otrgnuti i sam odjuriti dalje. Brzo je sjahao i pomogao Paulu da i on sjaše.

Dugajlija je zastenjao i s mukom prošaptao:

– Sa mnom je gotovo. Požuri dalje sam, dok još imaš vremena.

Dan je odlučno odmahnuo glavom.

– Tako nešto ne dolazi u obzir. Neću te ostaviti na cjedilu makar to bilo posljednje što ću učiniti.

– Nemoj biti buda... – započeo je Paul, a onda mu je iz usta potekla krv. Još jednom je zahroptao. Prije nego se potpuno umirio još se nekoliko puta trgnuo.

Prošlo je nekoliko sekundi prije nego što je Dan shvatio da je njegov prijatelj mrtav. Polako mu je sklopio kapke i ustao.

U tom trenutku je začuo topot konja. Naglo se okrenuo i zagledao se u jahača koji mu se približio na samo desetak metara. Muškarac je bio odjeven u plavu odoru, a na ramenima je imao uske epolete.

– Prokletstvo! Sad ću još imati posla i s vojskom – ljutito je opsovao Dan.

Tek tada se sjetio da oficir dolazi iz suprotnog smjera od onog iz kojeg je trebala doći potjera. To ga je malo umirilo jer je pretpostavio da vojnik nije mogao znati što se dogodilo u Fort Laramieju.

Oficir je dojahao do njega i sjahao. Kimnuo je u znak pozdrava i iznenađeno se zagledao u nepokretno Paulovo tijelo.

– Što se to dogodilo? – oštro je upitao.

– Prijateljev konj se nečeg preplašio. Naglo se propeo i zbacio ga iz sedla. Čini mi se da je ozbiljno ozlijeđen – rekao je Dan pretvarajući se da je zabrinut.

Njegova sugovornika je takav odgovor umirio i više ništa nije pitao. Prišao je mrtvacu i kleknuo kraj njega.

Dan je samo to i čekao. Izvukao je revolver i pažljivo naciljao, povukao okidač, a odmah zatim i drugi put. Časnik se stropoštao preko Paulova tijela. Na stražnjem dijelu njegove glave bile su dvije velike krvave mrlje.

– Prokleta konjica, u sve zabadaju nos – mrzovoljno je promrmeljao Dan i uzdahnuo: – Čini se da sam sad i njih natovario na vrat.

Da stvar bude gora, sjetio se da su članovi potjere, ako su već krenuli za njim, morali čuti pucnjeve. Znao je da je izgled da se izvuče ravan nuli.

Odjednom mu je na um pala spasonosna zamisao. Ne gubeći vrijeme, brzo se skinuo, pa odmah zatim skinuo odoru s mrtvaca pa se obukao.

– Tko bi rekao da ću jednog dana postati poručnik.

Prišao je Paulovu konju i potjerao ga. To je htio učiniti i s oficirovim konjem, ali se predomislio u

posljednjem trenutku i odmahnuo glavom.

Bilo bi dosta čudno da poručnik jaše konja s običnim sedlom, pomislio je.

Bilo mu je žao što se mora rastati od svoje vjerne kobile, ali vlastiti život mu je ipak bio mnogo dragocijeniji. Snažno je udario životinju po sapima i povikao:

– Možda se jednom ponovo sret-nemo, Betsy!

Zajahao je visokoga kulaša i uputio se prema Fort Laramieju. Imao je osjećaj kao da odlazi u vučji br-log, ali drugog izbora nije imao. Pretpostavljao je, ili bolje rečeno nadao se, da ga progonitelji neće podrobnije zagledati. Za svaki slu-čaj je šešir navukao duboko na če-lo.

Nisu prošle ni dvije minute, a u daljini je ugledao oblak prašine. Znao je da su to članovi potjere, pa ipak je jahao dalje. Oblak je posta-jao sve veći i uskoro je mogao ra-zaznati pojedine jahače. Bilo ih je više od dvadeset. Vodio ih je krupni muškarac sa srebrnom značkom na košulji.

Konjanici su zastali kad su mu se približili.

Jeste li možda vidjeli dvojicu ja-hača? – upitao ga je šerif u jed-nom dahu.

Dan je samo odmahnuo glavom.

– Morali su proći kraj vas – nervozno je nastavio predstavnik zakona.

– Nikog nisam sreo, ali sam zato čuo neku pucnjavu.

Šerif je po svemu sudeći zaklju-čio da od njega više ništa ne može saznati. Kimnuo mu je u znak po-zdrava, a onda je članovima potjere dao znak da krenu dalje. Potjerali su konje i pojurili.

– Baš me zanima što će pomisliti kad otkriju Paulovo i poručnikovo tijelo. Kladim se da će pomisliti da

ih je netko prestigao – nasmijao se Dan.

Nije se više htio poigravati sa sudbinom. Odlučio je da Fort Laramie zaobide u širokom luku.

* * *

Već se počeo spuštati sumrak kad su Steve i Mac dojahali do napuštene postaje Pony Expressa bli-zu South Passa. Dok su razrađivali plan pljačke, dogovorili su se da se opet skupe na tom mjestu. Otkako je izgrađena željeznička pruga koja je povezivala istočne sa zapadnim državama, malo tko se koristio Oregonskim putom. To je osobito vrijedilo za zimske mjesece, kad je snježni pokrivač ponekad bio deblji od dva metra.

Banditi su bili umorni od napor-nog jahanja te nisu bili raspoloženi za razgovor. Ušli su u brvnaru i Steve je odmah upalio vatru. Mac je otvorio torbu s novcem i rasuo nje-zin sadržaj po podu. Znalački je procijenio gomilu novčanica i vre-ćicu sa zlatom.

– Ovdje je najmanje deset tisuća – ushićeno je rekao.

– To bi značilo dvije i pol tisuće za svakog od nas. Imao si pravo kad si tvrdio da će nam se rizik is-platiti. Sad smo dovoljno bogati da se možemo pritajiti duže vrijeme i samo uživati – umorno je primije-tio Steve.

Mac se nije slagao s njegovim mi-šljenjem, ali o tome nije htio govo-riti. Znao je da će mu se za to pru-žiti prikladnija prilika. Sada mu je bilo najvažnije da Dan i Paul stignu što prije, kako bi mogli nastaviti prema Salt Lake Cityju. Bio je sigu-ran da ih u Utahu neće tražiti.

– Malo ću odrijemati dok ne skuhaš večeru. Momci bi do tada morali stići – rekao je Mac i zjev-nuo.

Mac je bio vođa bande i od njega se nije očekivalo da obavlja dosad-

ne svakodnevnih poslova koji više pristaju ženama. Zavukao se u vreću za spavanje i odmah zaspao.

Nakon nešto više od dva sata Steve je začuo neki čudan šum. Izišao je iz kuće i pažljivo oslušnuo. Više nije bilo sumnje, jasno je razaznao topot kopita. Brzo se vratio u postaju i prodrmao Maca.

– Netko dolazi – prošaptao je kao da bi ga jahači mogli čuti.

Učinilo mu se da mjere opreza neće biti suvišne, te je uzeo šarpovku i prišao prozoru. Steve je slijedio njegov primjer. Dohvatio je svoj karabin i pridružio mu se.

Iako je već bila noć, pun mjesec je jasno osvijetljavao krajolik. Uskoro je iz mraka izronio konjanik.

– Samo je jedan – sa zebnjom u glasu prošaptao je Steve.

– Možda je to neki putnik – zaključio je Mac.

Jahač je svakog trenutka dolazio sve bliže postaji, pa su jasno mogli vidjeti da je to vojnik. To i nije bilo

teško zaključiti, jer je na glavi imao konjanički šešir, a dugmeta na odori svijetlila su se na mjesecini kao krijesnice.

– Što ćemo učiniti? Zabrinuto je upitao Steve.

Umjesto bilo kakvog odgovora Mac je prislonio pušku na rame i pažljivo naciljao.

Dan se začudio što mu Mac i Steve nisu izišli u susret. Činilo se da nikog nema u zgradi postaje, no da ipak nije tako svjedočila je tanka vrpca dima što se lijeno izvijala iz dimnjaka.

Najvjerojatnije ih je svladao umor pa spavaju, pomislio je.

Nasmijuljio se pri pomisli kako će prijatelje iznenaditi na spavanju, a onda je tišinu proparao pucanj. Uхватила ga je panika. Potjerao je konja i povikao: – Ne pucajte, to sam...!

Nije stigao dovršiti rečenicu. Odmah zatim odjeknuo je i drugi hitac, ali Dan ga više nije čuo.

U PRIPREMI:

Louis L' Amour:
RAT NA VISORAVNI

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 7020 d, a za šest mjeseci 3510 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: SOUR »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-1216, za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,50. Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US 15,00.

Uplata na devizni račun 30301 – 620 – 16 – 25731 – 3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačke banke, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI)

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d. Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 1973. od 26. XI 1973. Rukopisi se ne vraćaju.

erotika

HUMOR

broj 10

cijena 300

listopad
1986.

erotske humoreske

• šale • majstori

erotske karikature

šali

DODI, DRAGA!
KUPIO SAM NOVI BROJ
EROTIKE HUMOR.

